

VERSLAG
OVER DE FINANCIËLE TOESTAND VAN HET
HOGER ONDERWIJS IN 2010

DEEL 2 – sector universiteiten

Inhoudslijst

Woord vooraf	5
Inleiding.....	6
1 Lijst van de universiteiten en de bijzondere universitaire instituten.....	7
1.1 Universiteiten	7
1.2 Bijzondere universitaire instituten.....	7
2 Financieringsbronnen van de universiteiten	8
2.1 Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	8
2.1.1 Eerste geldstroom.....	8
2.1.2 Tweede geldstroom	13
2.1.3 Derde geldstroom	17
2.1.4 Vierde geldstroom.....	19
2.1.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	22
2.2 Giften, schenkingen en legaten.....	23
3 Evolutie van de subsidiestromen van 2008 tot 2010.....	25
3.1 Globale evolutie van de geldstromen van 2008 tot 2010	26
3.1.1 Horizontale analyse	26
3.1.2 Verticale analyse	26
3.2 Evolutie van de onderdelen van de geldstromen van 2008 tot 2010	27
3.2.1 Eerste geldstroom.....	27
3.2.2 Tweede geldstroom	28
3.2.3 Derde geldstroom	29
3.2.4 Vierde geldstroom.....	30
4 Financiële analyse van de jaarrekeningen van de universiteiten	33
4.1 Aggregatie en vergelijkbaarheid.....	33
4.2 Geaggregeerde resultatenrekening (globaal).....	34
4.2.1 Geaggregeerde bedrijfsopbrengsten.....	36
4.2.2 Geaggregeerde bedrijfskosten	39
4.2.3 Geaggregeerd bedrijfsoverschot	43

4.2.4	Geaggregeerd financieel resultaat	44
4.2.5	Geaggregeerd uitzonderlijk resultaat	44
4.2.6	Evolutie en opbouw van het geaggregeerd resultaat van het boekjaar	45
4.3	Geaggregeerde resultatenrekening (per afdeling)	46
4.3.1	Afdeling I. Werking.....	46
4.3.2	Afdeling II. Investerings	49
4.3.3	Afdeling III. Sociale voorzieningen voor studenten	52
4.3.4	Afdeling IV.1. Bijzondere onderzoeksfondsen.....	55
4.3.5	Afdeling IV.2. Andere onderzoeksfondsen	58
4.3.6	Afdeling V. Patrimonium	61
4.3.7	Afdeling VI. Voor orde	64
4.3.8	Afdeling IOB (enkel Universiteit Antwerpen)	67
4.3.9	Afdeling IJS (enkel Universiteit Antwerpen)	69
4.3.10	Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling	71
4.4	Resultatenrekening: enkele kengetallen per universiteit.....	73
4.4.1	Bedrijfsopbrengsten.....	73
4.4.2	Bedrijfskosten	77
4.4.3	Resultaten per universiteit	81
4.5	Geaggregeerde investeringen en financiering	83
4.5.1	Geaggregeerde investeringen	83
4.5.2	Financiering van de investeringen.....	85
4.6	Investerings en financieringsmiddelen: enkele kengetallen per universiteit	86
4.6.1	Aandeel van de universiteiten in de geaggregeerde investeringen	86
4.6.2	Aandeel van de universiteiten in de diverse financieringsmiddelen.....	86
4.7	Geaggregeerde balans.....	89
4.7.1	Activa	91
4.7.2	Passiva	94
4.8	Geaggregeerde cashflow	96
4.9	Financiële ratio's.....	96
4.9.1	Overzicht van de geaggregeerde financiële ratio's	96
4.9.2	Liquiditeit.....	96
4.9.3	Solvabiliteit.....	99
4.9.4	Rentabiliteit.....	101
5	Analyse van de evolutie van het personeelsbestand.....	104
5.1	Inleiding	104
5.2	Geaggregeerde personeelsformatie: effectieve tewerkstelling in 2010	106

5.2.1	Geaggregeerde personeelstewerkstelling: evolutie 2008 versus 2009 en 2010	106
5.2.2	Personeel bezoldigd ten laste van de werkingsuitkeringen: gerealiseerde tewerkstelling 2010 en vergelijking met 2009 en 2008	109
5.2.3	Personeel bezoldigd ten laste van andere bronnen dan de werkingsuitkeringen: gerealiseerde tewerkstelling 2010 en vergelijking met 2009 en 2008	119
5.2.4	Voltijdse eenheden personeel op werking en personeel niet op werking per subcategorie per universiteit	126
5.3	Studentenaantallen en personeelstewerkstelling	127
5.3.1	Evolutie studentenaantallen periode 2007-2008 tot en met 2009-2010	127
5.3.2	Evolutie geaggregeerde personeelstewerkstelling 2008-2010	130
5.3.3	Evolutie studentenaantallen versus evolutie geaggregeerde tewerkstelling 2008-2010	130
5.3.4	Evolutie aantal studenten per VTE tewerkstelling in de periode 2008-2010.....	131
5.3.5	Evolutie aantal studenten per VTE AP tewerkstelling 2008-2010.....	132
5.4	Contingenteringsnormen in verband met de personeelsformatie van het AP.....	133
5.4.1	Regelgeving	133
5.4.2	70%-norm ZAP	134
5.4.3	Norm 5% gastprofessoren.....	134
6	Conclusies	136

Woord vooraf

Dit is de tweede editie van het jaarverslag over de werking van de instellingen voor hoger onderwijs in Vlaanderen. Met deze editie wordt volledig uitvoering gegeven aan de bepaling uit artikel 59 van het financieringsdecreet waarin wordt gesteld “dat het college van regeringscommissarissen moet rapporteren over de financiële toestand van de universiteiten, hogescholen en associaties en over de evolutie van het personeelsbestand van universiteiten en hogescholen”.

Dit jaarverslag behandelt het boekjaar 2010 en wil rapporteren over de financiële analyse van de jaarrekeningen van de universiteiten en hogescholen. Het verslag bestaat opnieuw uit 2 boekdelen, maar dient als één geheel beschouwd te worden. Boekdeel 1 bevat deel 1 van het verslag en heeft betrekking op de hogescholen, boekdeel 2 bevat de delen 2 en 3 van het verslag die respectievelijk betrekking hebben op de universiteiten en de associaties.

In **deel 1 van het jaarverslag** wordt de **sector hogescholen** onder de loep genomen. Het financiële luik van het jaarverslag 2010 bouwt verder op de lijn die in het jaarverslag 2009 werd uitgezet en vormt aldus een nieuwe horizontale analyse en verticale analyse. Er wordt een vergelijking van de reëel geboekte bedragen uit de deelrubrieken van de resultatenrekening gemaakt en een vergelijking met de begroting 2010.

Het jaarverslag 2010 bevat zoals het vorig jaar ook een hoofdstuk over de analyse van de gegevens betreffende de personeelsformatie en de loonkosten. In het licht van de integratie van de VZW's studentenvoorzieningen in de hogescholen is ten slotte een hoofdstuk over de werking van deze stuvo's toegevoegd. Wellicht kan deze analyse voor de hogescholen nuttige beleidsinformatie m.b.t. de stuvo's aanreiken.

Deel 2 van het jaarverslag heeft betrekking op de **sector universiteiten** en bevat net als vorig jaar een overzicht van de financieringsbronnen van de universiteiten en een financiële analyse van hun jaarrekening. Als uitbreiding op het vorige sectorverslag wordt ook de evolutie van de subsidiestromen van 2008 tot 2010 opgenomen en de vergelijking met de begroting voor het jaar 2010 gemaakt. Voor het eerst werd nu ook in het deel over de universiteiten een hoofdstuk over de evolutie van het personeelsbestand opgenomen. Aangezien het hier een inhaalbeweging betreft, worden zowel het jaar 2008, 2009 als 2010 onder de loep genomen.

Deel 3 van het jaarverslag behandelt ten slotte de financiële toestand van de **associaties**. Ook dit is een nieuwigheid in vergelijking met de vorige editie.

Ik wens uitdrukkelijk iedereen te bedanken die een substantiële bijdrage heeft geleverd bij de totstandkoming van dit globaal verslag en ik hoop dat het nuttig is voor zowel de beleidsmakers als de instellingen zelf.

Johan Dhondt
Voorzitter college van regeringscommissarissen
bij het hoger onderwijs

Brussel, juli 2012

Inleiding

De analyse van de financiële toestand bij de universiteiten vormt deel 2 van het verslag dat wil rapporteren over het hele hoger onderwijs. De boekhoudstelsels van hogescholen en universiteiten werden recent immers beter op elkaar afgestemd.

Er is echter een verschil in complexiteit inzake bedrijfsvoering tussen hogescholen en universiteiten. Naast de onderwijsopdracht ligt bij de universiteiten namelijk een grotere focus op onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening. De universiteiten werken daarenboven met een veel groter aandeel competitief verworven middelen.

Het voorliggend verslag, dat het tweede in de rij is, wil een overzicht geven van de verschillende financieringsbronnen van de universiteiten en een financiële analyse maken van hun rekening voor het jaar 2009 en 2010. Als uitbreiding op het eerste sectorverslag wordt ook de vergelijking met de begroting voor het jaar 2010 gemaakt.

Er is nog een belangrijke toevoeging in vergelijking met de vorige editie. Ook de opbouw en evolutie van het personeelsbestand van de universiteiten maakt voor het eerst deel uit van de analyse. Hiervoor werd geput uit de jaarlijkse VLIR-publicaties 'Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten' (de edities 2008, 2009 en 2010).

De universiteiten hebben om redenen van goed bestuur zelf een interne controledienst ingesteld. Naast de controles door de bedrijfsrevisor en de regeringscommissaris worden de universiteiten jaarlijks onderworpen aan een gedetailleerde audit van de rekeningen door het Rekenhof en vallen alle handelingen die een budgettaire of financiële weerslag hebben onder het aanvullend toezicht van de afgevaardigde van Financiën. De meerwaarde van de voorliggende analyse en extra rapportering over de geaggregeerde jaarrekeningen bestaat erin dat het een nuttig instrument kan zijn bij de beleidsvoorbereiding.

1 Lijst van de universiteiten en de bijzondere universitaire instituten

1.1 Universiteiten

Om het toezicht op de 6 Vlaamse universiteiten uit te oefenen, benoemde de Vlaamse Regering, conform artikel 170 van het universiteitendecreet¹, een commissaris van de Vlaamse Regering bij iedere instelling. Eénzelfde commissaris kan bij meerdere universiteiten worden aangesteld.

Overeenkomstig artikel 173 van het universiteitendecreet dient de regeringscommissaris erover te waken dat het universiteitsbestuur geen enkele beslissing neemt die het financieel evenwicht van de instelling in gevaar brengt.

BENAMING UNIVERSITEIT	AFKORTING	ZETEL	REGERINGSCOMMISSARIS
HUB-KUBrussel*	HUB-KUBrussel	1081 Brussel	Jozef De Cuyper
Katholieke Universiteit Leuven	KU Leuven	3000 Leuven	Jozef De Cuyper
Universiteit Antwerpen	UA	2000 Antwerpen	Jan De Groof
Universiteit Gent	UGent	9000 Gent	Yannick De Clercq
Universiteit Hasselt	UHasselt	3590 Diepenbeek	Jan De Groof
Vrije Universiteit Brussel	VUB	1050 Elsene	Johan Dhondt

*Vóór 1-9-2009 KUBrussel

1.2 Bijzondere universitaire instituten

Er zijn 3 zogenaamde “bijzondere universitaire instituten”. Het zijn het Instituut voor Europese Studies (IES), het Instituut voor Joodse Studies (IJS) en het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –beheer (IOB) (artikel 169quater van het universiteitendecreet).

De bijzondere universitaire instituten bezitten geen eigen rechtspersoonlijkheid. Zij vallen wat het toezicht betreft onder de bevoegdheid van de regeringscommissaris van de initiërende universiteit.

Voor het IJS en het IOB zijn zowel de inkomsten als de uitgaven opgenomen in de exploitatierekeningen van de initiërende universiteit, zijnde de UA. Voor het IES is dit niet het geval. Een uniforme benadering is in de toekomst aangewezen.

BENAMING BIJZONDER UNIVERSITAIR INSTITUUT	AFKORTING	ZETEL	REGERINGSCOMMISSARIS
Instituut voor Europese Studies	IES	1050 Elsene	Johan Dhondt
Instituut voor Joodse Studies	IJS	2000 Antwerpen	Jan De Groof
Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer	IOB	2000 Antwerpen	Jan De Groof

¹ Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

2 Financieringsbronnen van de universiteiten

2.1 Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening

2.1.1 Eerste geldstroom

De eerste geldstroom bestaat uit toelagen van de Vlaamse overheid en vormt de basisfinanciering. Deze toelagen dragen bij in de dekking van de gewone uitgaven voor onderwijs, onderzoek, maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening, de financiering van de investeringen, de afbetaling van leningen en voor de administratie van de instelling, met inbegrip van de roerende uitrustingen.

In de tabel hieronder vindt u een overzicht van de verschillende onderdelen van de basisfinanciering en hun decretale basis.

Eerste geldstroom	Decretale basis*	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
Werkingsuitkeringen	UD art. 155	689.510.718,63	100,00%	703.755.925,11	100,00%	711.666.096,12	100,00%
. Effectieve werkingsmiddelen	FD art. 30 - 34	639.113.860,10	92,69%	651.213.198,99	92,53%	652.666.464,68	91,71%
. Aanvullende uitkering Humane wetenschappen	FD art. 40	1.019.000,00	0,15%	1.039.000,00	0,15%	1.039.000,00	0,15%
. Werkgeversbijdragen	FD art. 41	23.544.660,00	3,41%	24.015.553,20	3,41%	24.015.553,20	3,37%
. Aanmoedigingsfonds	FD art. 43 - 45	1.131.090,00	0,16%	2.305.161,41	0,33%	2.298.501,43	0,32%
. Specifieke lerarenopleiding	UD art. 130quater	4.493.427,41	0,65%	4.578.802,48	0,65%	4.578.802,53	0,64%
. Vordering vakantiegeld		20.208.681,12	2,93%	20.604.209,03	2,93%	27.067.774,28	3,80%
Uitkeringen DGOS		3.757.216,04	100,00%	3.642.778,75	100,00%	3.713.481,87	100,00%
. Opleidingskosten		3.600.000,01	95,82%	3.317.000,00	91,06%	3.417.000,00	92,02%
. Huisvesting studenten		157.216,03	4,18%	325.778,75	8,94%	296.481,87	7,98%
Investeringsuitkeringen	UD artt. 138 en 155	26.023.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%
Sociale toelagen	UD artt. 140bis en 155	15.507.000,00	100,00%	15.662.070,00	100,00%	15.662.070,00	100,00%
Andere overheidstoelagen en subsidies		4.811.764,00	100,00%	4.999.979,00	100,00%	5.425.962,00	100,00%
Totaal eerste geldstroom		739.609.698,67	100,00%	754.981.752,86	100,00%	763.388.609,99	100,00%

* FD financieringsdecreet van 14 maart 2008
UD universiteitendecreet van 12 juni 1991
RD rechtspositiedecreet van 19 maart 2004

2.1.1.1 Werkingsuitkeringen

Binnen de perken en volgens de voorwaarden van het financieringsdecreet² draagt de Vlaamse overheid met jaarlijkse uitkeringen bij in de financiering van de werking van de universiteiten.

Het globaal bedrag aan werkingsuitkeringen is als volgt opgebouwd:

2.1.1.1.1 Effectieve werkingsmiddelen

De werkingsmiddelen voor de universiteiten zijn samengesteld uit 4 componenten:

- een onderwijssoevereign;
- een variabel onderwijsdeel;

² Decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen: artikel 5 e.v.

- een onderzoekssokkel;
- een variabel onderzoeksdeel.

Het variabel onderwijsdeel is de belangrijkste component.

De verhouding per instelling tussen enerzijds “onderwijs-sokkel + variabel onderwijsdeel” en anderzijds “onderzoekssokkel + variabel onderzoeksdeel” is gelijk aan 55% versus 45%.

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer over de jaren 2008, 2009 en 2010 van de effectieve werkingsmiddelen met de absolute bedragen en de relatieve verdeling in percentages.

Effectieve werkingsmiddelen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KU Brussel	5.372.019,91	0,84%	5.163.193,88	0,79%	4.751.355,20	0,73%
. KU Leuven	233.926.234,00	36,60%	239.937.327,32	36,84%	240.674.639,89	36,88%
. UA	88.830.481,33	13,90%	89.511.026,30	13,75%	89.251.425,73	13,67%
. UGent	206.224.226,32	32,27%	209.850.295,88	32,22%	211.020.033,53	32,33%
. UHasselt	24.994.550,67	3,91%	25.469.447,13	3,91%	25.687.101,85	3,94%
. VUB	79.766.347,87	12,48%	81.281.908,48	12,48%	81.281.908,48	12,45%
Totaal	639.113.860,10	100,00%	651.213.198,99	100,00%	652.666.464,68	100,00%

De effectieve werkingsmiddelen van de HUB-KU Brussel bevatten naast de decretaal voorziene toelage ook nog een bedrag vanuit de economische unie met de KU Leuven (2 miljoen euro) en een bedrag rugzakfinanciering (ca 1,6 miljoen euro)³.

2.1.1.1.2 Aanvullende uitkering Humane wetenschappen

Het financieringsprobleem stelt zich duidelijker in de humane wetenschappen dan in de exacte wetenschappen. De wetenschapsfaculteiten kunnen immers veel vaker een beroep doen op de derde geldstroom en op contractonderzoek.

De universiteiten ontvangen daarom een aanvullende uitkering voor het versterken van het onderzoek in de volgende disciplines: de Historische wetenschappen, de Letteren en de Wijsbegeerte⁴. Een globaal bedrag wordt onder de universiteiten verdeeld op basis van het aandeel van elke universiteit in het aantal onderzoekers dat in die disciplines werkzaam is aan de betrokken universiteit en betaald wordt met andere financieringsbronnen dan de werkingsuitkering, uitgedrukt in voltijdse equivalenten.

Aanvullende uitkering Humane wetenschappen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KU Brussel	15.794,50	1,55%	9.870,50	0,95%	6.035,55	0,58%
. KU Leuven	425.636,30	41,77%	425.366,60	40,94%	413.698,62	39,82%
. UA	165.281,80	16,22%	170.292,10	16,39%	182.192,81	17,54%
. UGent	274.518,60	26,94%	283.023,60	27,24%	295.908,24	28,48%
. UHasselt	3.464,60	0,34%	3.220,90	0,31%	3.018,30	0,29%
. VUB	134.304,20	13,18%	147.226,30	14,17%	138.146,48	13,30%
Totaal	1.019.000,00	100,00%	1.039.000,00	100,00%	1.039.000,00	100,00%

2.1.1.1.3 Werkgeversbijdragen

De HUB-KU Brussel, de KU Leuven, de UA, de UHasselt en de VUB ontvangen een uitkering als bijdrage in het dekken van de kosten die voortvloeien uit de hogere loonlasten die de universiteiten moeten dragen voor hun personeelsleden vermeld in de hoofdstukken IV en V van het universiteitendecreet, in vergelijking met de loonlast die de UGent als werkgever draagt.

³ In 2008 werd er door de Vlaamse overheid een lumpsum voorzien voor de kosten m.b.t. de aan andere instellingen overgedragen personeelsleden. Gedurende 5 jaar wordt er 1/5 van de som bij de werkingsmiddelen gevoegd.

⁴ Op basis van de ministeriële besluiten van 24 november 2008, 22 juni 2009 en 18 november 2010 betreffende de toekenning van aanvullende uitkeringen aan de universiteiten voor het versterken van het onderzoek in de humane wetenschappen voor respectievelijk de begrotingsjaren 2008, 2009 en 2010.

De HUB-KU Brussel, de KU Leuven en de VUB ontvangen daarenboven een uitkering als bijdrage in het dekken van de kosten van de door de instellingen gefinancierde aanvullende pensioenen voor de leden van het administratief en technisch personeel vermeld in artikel 107 van het universiteitendecreet, om voor die personeelsleden een pensioenregeling uit te werken die vergelijkbaar is met het pensioenstelsel van de openbare sector.

Werkgeversbijdragen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KU Brussel	300.900,00	1,28%	306.918,00	1,28%	306.918,00	1,28%
. KU Leuven	16.522.980,00	70,18%	16.853.439,60	70,18%	16.853.439,60	70,18%
. UA	945.540,00	4,02%	964.450,80	4,02%	964.450,80	4,02%
. UGent	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. U Hasselt	212.160,00	0,90%	216.403,20	0,90%	216.403,20	0,90%
. VUB	5.563.080,00	23,63%	5.674.341,60	23,63%	5.674.341,60	23,63%
Totaal	23.544.660,00	100,00%	24.015.553,20	100,00%	24.015.553,20	100,00%

2.1.1.1.4 Aanmoedigingsfonds

De Vlaamse overheid voorziet in de financiering van een Aanmoedigingsfonds voor beleidsspeerpunten voor de universiteiten die voldoen aan de minimale instellingsnorm voor de onderwijssoevereïteit. Uit onderstaande tabel blijkt dat de HUB-KU Brussel hiervoor niet in aanmerking komt.

De middelen van het Aanmoedigingsfonds worden door de universiteiten aangewend om gelijke kansen en diversiteit in het hoger onderwijs aan te moedigen en in het bijzonder de maatregelen te nemen die de instroom en de doorstroom bevorderen van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs.

De bedragen worden verdeeld over de verschillende universiteiten op basis van het aandeel van de onderwijssoevereïteit voor elke instelling binnen de globale onderwijssoevereïteit van de universiteiten.

Aanmoedigingsfonds	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	308.678,39	27,29%	630.343,69	27,34%	626.741,63	27,27%
. UA	209.680,91	18,54%	428.439,84	18,59%	432.774,43	18,83%
. UGent	308.678,39	27,29%	630.343,69	27,34%	626.741,63	27,27%
. U Hasselt	104.022,81	9,20%	210.252,96	9,12%	210.645,53	9,16%
. VUB	200.029,50	17,68%	405.781,23	17,60%	401.598,21	17,47%
Totaal	1.131.090,00	100,00%	2.305.161,41	100,00%	2.298.501,43	100,00%

2.1.1.1.5 Specifieke lerarenopleiding

De universiteiten ontvangen extra werkingsmiddelen voor de organisatie van de specifieke lerarenopleiding⁵. De verdeling van het gezamenlijk bedrag gebeurt pro rata de in het voorlaatst afgelopen academiejaar verworven credits in de lerarenopleidingen van een bepaalde instelling.

Specifieke lerarenopleiding	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	2.168.219,90	48,25%	2.229.993,90	48,70%	2.245.824,18	49,05%
. UA	526.854,47	11,73%	465.716,11	10,17%	567.013,64	12,38%
. UGent	1.367.756,38	30,44%	1.320.738,63	28,84%	1.381.072,58	30,16%
. U Hasselt	78.060,54	1,74%	76.006,44	1,66%	44.181,67	0,96%
. VUB	352.536,12	7,85%	486.347,40	10,62%	340.710,46	7,44%
Totaal	4.493.427,41	100,00%	4.578.802,48	100,00%	4.578.802,53	100,00%

⁵ Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, artikel 130quater.

2.1.1.1.6 Vordering vakantiegeld

Op basis van prestaties van het voorbije jaar hebben de personeelsleden van de universiteit recht op de uitbetaling van vakantiegeld in het volgende jaar.

De subsidies van de Vlaamse overheid voor de werkingstoelage en de sociale sector dekken alleen het vakantiegeld van het lopende jaar. Daarom wordt een vordering geboekt tegenover de Vlaamse overheid.

De vordering is dus opgezet als compensatie voor het in kost boeken van de provisie vakantiegeld voor de personeelsleden van de afdeling werking en sociale sector: een kost die niet wordt gecompenseerd door een evenredige verhoging van de werkingstoelage van dat jaar.

Vordering vakantiegeld	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KU Brussel	276.354,53	1,37%	261.740,77	1,27%	238.489,80	0,88%
. KU Leuven	1.009.249,00	4,99%	399.699,00	1,94%	619.758,00	2,29%
. UA	123.442,21	0,61%	163.968,44	0,80%	4.600.466,00	17,00%
. UGent	8.991.012,00	44,49%	9.974.102,87	48,41%	10.194.754,32	37,66%
. U Hasselt	57.323,50	0,28%	71.238,90	0,35%	1.238.079,96	4,57%
. VUB	9.751.299,88	48,25%	9.733.459,05	47,24%	10.176.226,20	37,60%
Totaal	20.208.681,12	100,00%	20.604.209,03	100,00%	27.067.774,28	100,00%

Bovenstaande tabel toont aan dat de bedragen met betrekking tot de vordering vakantiegeld sterk uiteenlopen tussen de verschillende instellingen. Het Rekenhof stelde vast dat de provisie vakantiegeld bij sommige instellingen steunt op de toekenning van enkel en dubbel vakantiegeld. Echter, de universiteit moet maar in enkel vakantiegeld voorzien voor het contractuele ATP en het BAP. De andere categorieën bouwen hun recht op vakantie op in het jaar zelf. De provisie is bij sommige instellingen dus ruim overschat.

2.1.1.2 Uitkeringen DGOS⁶

Ieder jaar wordt binnen het VLIR-UOS⁷-budget een bedrag voor de Vlaamse universiteiten voorzien ter compensatie van de kosten verbonden aan de opleiding en huisvesting van studenten afkomstig uit ontwikkelingslanden. De verdeling van deze toelage gebeurt op basis van studentenaantallen. Voor beursstudenten wordt een hoger bedrag uitbetaald.

Opleidingskosten	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KU Brussel	17.823,73	0,50%	26.010,44	0,78%	17.372,12	0,51%
. KU Leuven	1.262.484,97	35,07%	1.300.687,08	39,21%	1.204.467,17	35,25%
. UA	333.760,41	9,27%	370.024,83	11,16%	267.820,22	7,84%
. UGent	947.720,52	26,33%	881.888,65	26,59%	1.221.839,29	35,76%
. U Hasselt	163.265,01	4,54%	106.635,52	3,21%	240.796,92	7,05%
. VUB	874.945,37	24,30%	631.753,48	19,05%	464.704,28	13,60%
Totaal	3.600.000,01	100,00%	3.317.000,00	100,00%	3.417.000,00	100,00%

Huisvesting studenten	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. KU Leuven	157.216,03	100,00%	161.501,92	49,57%	160.919,00	54,28%
. VUB	0,00	0,00%	164.276,83	50,43%	135.562,87	45,72%
Totaal	157.216,03	100,00%	325.778,75	100,00%	296.481,87	100,00%

2.1.1.3 Investeringsuitkeringen

Binnen de perken en volgens de modaliteiten bepaald in het universiteitendecreet⁸ draagt de Vlaamse overheid met jaarlijkse uitkeringen bij in de financiering van de investeringen van de universiteiten.

⁶ Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking

⁷ Vlaamse Interuniversitaire Raad – Universitaire Ontwikkelingssamenwerking

⁸ Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, artt. 138 en 155.

Investeringsuitkeringen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	166.000,00	0,64%	171.000,00	0,64%	171.000,00	0,64%
. KULeuven	10.840.000,00	41,66%	11.215.000,00	41,66%	11.215.000,00	41,66%
. UA	3.202.000,00	12,30%	3.311.000,00	12,30%	3.311.000,00	12,30%
. UGent	7.554.000,00	29,03%	7.816.000,00	29,03%	7.816.000,00	29,03%
. UHasselt	697.000,00	2,68%	721.000,00	2,68%	721.000,00	2,68%
. VUB	3.564.000,00	13,70%	3.687.000,00	13,70%	3.687.000,00	13,70%
Totaal	26.023.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%

2.1.1.4 Sociale toelagen

De Vlaamse overheid draagt jaarlijks met een toelage bij in de financiering van de sociale voorzieningen voor studenten⁹.

Sociale toelagen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	188.000,00	1,21%	189.880,00	1,21%	189.880,00	1,21%
. KULeuven	5.042.000,00	32,51%	5.092.420,00	32,51%	5.092.420,00	32,51%
. UA	2.219.000,00	14,31%	2.241.190,00	14,31%	2.241.190,00	14,31%
. UGent	5.395.000,00	34,79%	5.448.950,00	34,79%	5.448.950,00	34,79%
. UHasselt	607.000,00	3,91%	613.070,00	3,91%	613.070,00	3,91%
. VUB	2.056.000,00	13,26%	2.076.560,00	13,26%	2.076.560,00	13,26%
Totaal	15.507.000,00	100,00%	15.662.070,00	100,00%	15.662.070,00	100,00%

2.1.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies

2.1.1.5.1 Vormingsfonds

In het kader van het Sectoraal Vormingsfonds hoger onderwijs worden er subsidies toegekend die een bijdrage zijn in de kosten van de organisatie van nieuwe opleidings- en vormingsinitiatieven voor het personeel van de hogeronderwijsinstellingen¹⁰. De verleende subsidie kan ten hoogste 50% van de gemaakte kosten dekken.

De subsidies voor 2007 en 2008 werden samen uitbetaald in 2008.

Vormingsfonds	2007	Procentueel	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	3.196,82	0,60%	3.269,77	0,58%	3.308,62	0,58%	1.071,25	0,24%
. KULeuven	217.089,49	40,72%	206.523,97	36,70%	208.978,07	36,70%	166.241,71	37,13%
. UA	69.042,30	12,95%	78.426,18	13,94%	79.358,12	13,94%	61.766,75	13,80%
. UGent	164.313,10	30,82%	182.067,08	32,35%	184.230,58	32,35%	144.963,55	32,38%
. UHasselt	17.484,41	3,28%	22.067,41	3,92%	22.329,64	3,92%	17.536,30	3,92%
. VUB	62.000,43	11,63%	70.424,82	12,51%	71.261,67	12,51%	56.131,83	12,54%
Totaal	533.126,55	100,00%	562.779,23	100,00%	569.466,70	100,00%	447.711,39	100,00%

2.1.1.5.2 Brusselfonds

De Vlaamse overheid kent via het Vlaams Overlegplatform Hoger Onderwijs Brussel (VLOPHOB) subsidies toe aan projecten van Brusselse hogeronderwijsinstellingen. Het gaat om onderwijsflankerende maatregelen met als doel de grootstedelijke context te compenseren.

Brusselfonds	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. VUB	910.000,00	100,00%	552.000,00	100,00%	266.000,00	100,00%
Totaal	910.000,00	100,00%	552.000,00	100,00%	266.000,00	100,00%

De HUB-KUBrussel krijgt geen middelen uit het Brusselfonds. Deze gaan naar de HUB-EHSAL.

⁹ Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, artt. 140bis en 155.

¹⁰ Op basis van de ministeriële besluiten van 7 december 2007, 9 oktober 2008, 4 juni 2009 en 1 juni 2010 betreffende de verdeling van de dotatie van het Sectoraal Vormingsfonds voor het hoger onderwijs voor respectievelijk de begrotingsjaren 2007, 2008, 2009 en 2010.

2.1.1.5.3 Limburg Sterk Merk (LSM)

Limburg Sterk Merk staat in voor de projectfinanciering van initiatieven die een bijdrage leveren aan de evenwichtige ontwikkeling van de provincie Limburg.

In het kader van de opstart van de opleiding rechten kreeg de UHasselt middelen van LSM.

Limburg Sterk Merk	2008	2009	2010
. UHasselt	107.400,00	487.300,00	846.100,00
Totaal	107.400,00	487.300,00	846.100,00

2.1.1.5.4 Kind en Gezin

De kinderdagverblijven van de universiteiten werken met eigen middelen maar daarnaast ook met middelen van Kind en Gezin (K&G). Het bedrag van deze overheidstoelage wordt bepaald op basis van het aantal opgevangen kinderen.

Kind en Gezin	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KULeuven	3.175.954,41	57,25%	3.409.204,70	60,71%	3.566.875,01	59,32%
. UA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. UGent	934.649,46	16,85%	923.510,78	16,45%	895.599,32	14,89%
. UHasselt	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. VUB	1.437.236,97	25,91%	1.282.898,04	22,85%	1.550.832,01	25,79%
Totaal	5.547.840,84	100,00%	5.615.613,52	100,00%	6.013.306,34	100,00%

2.1.1.5.5 Beleidsdomein Welzijn

Via het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) wordt er subsidiëring ontvangen voor de aangeboden dienstverlening vanuit het beleidsdomein Welzijn van de Vlaamse overheid. De toelage wordt berekend op basis van het personeel dat het CAW tewerkstelt of waar het voor verantwoordelijk is.

CAW	2008	2009	2010
. VUB	240.000,00	276.000,00	360.000,00
Totaal	240.000,00	276.000,00	360.000,00

2.1.1.5.6 Cooperation International

De Cooperation International verleent een subsidie voor sociaal-culturele hulp.

Cooperation International	2008	2009	2010
. VUB	102.060,00	164.277,00	135.563,00
Totaal	102.060,00	164.277,00	135.563,00

2.1.2 Tweede geldstroom

De tweede geldstroom is die van publieke fondsen en beurzen bestemd voor basisonderzoek. Universiteiten en aspirant bursalen kunnen er projectgeld en beurzen mee aanvragen voor onderzoek dat op zich niet streeft naar directe toepassingen. De middelen worden steeds op competitieve basis toegewezen. Deze competitie situeert zich intra- of interuniversitair en kan zich richten op verschillende niveau's van onderzoek. De gelden zijn beschikbaar voor alle disciplines van het wetenschappelijk onderzoek.

In de tabel hieronder vindt u een overzicht van de verschillende onderdelen van de tweede geldstroom en hun decretale basis.

Tweede geldstroom	Decretale basis*	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
Bijzondere Onderzoeksfondsen (BOF)		125.829.100,40	100,00%	138.814.499,60	100,00%	127.405.759,95	100,00%
. BOF - toelage	UD art. 168 + BOF-besluit	102.258.900,80	81,27%	105.494.499,60	76,00%	96.082.809,95	75,41%
. Methusalem-financiering		15.241.299,80	12,11%	20.532.000,00	14,79%	19.072.200,00	14,97%
. BOF - ZAP		3.028.899,80	2,41%	4.587.000,00	3,30%	4.348.000,00	3,41%
. Bijkomende middelen		2.500.000,00	1,99%	2.548.000,00	1,84%	2.540.000,00	1,99%
. Tenure Track		2.800.000,00	2,23%	5.653.000,00	4,07%	5.362.750,00	4,21%
Interuniversitaire attractiepolen (IUAP)		12.424.210,90	100,00%	13.907.778,90	100,00%	14.270.321,00	100,00%
Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)		83.109.348,41	100,00%	83.520.542,66	100,00%	93.116.879,35	100,00%
Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)	DW&I	2.164.522,05	100,00%	2.344.591,11	100,00%	2.544.725,26	100,00%
Totaal tweede geldstroom		223.527.181,76	100,00%	238.587.412,27	100,00%	237.337.685,56	100,00%

* UD universiteitendecreet van 12 juni 1991

BOF BVR van 12-12-2008 houdende wijziging van het BVR van 8-9-2000 betreffende de financiering van de Bijzondere Onderzoeksfondsen aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

DW&I Decreet van 30-4-2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

Van het totaalbedrag van de Bijzondere Onderzoeksfondsen in 2009 moet een bedrag van 573.000,00 euro afgetrokken worden. Dit is het gevolg van een correctie voor 2008 die werd opgenomen in de jaarrekening 2009 van de UGent. Het totaalbedrag van de Bijzondere Onderzoeksfondsen 2009 is dan 138.241.499,60 euro. Het totaalbedrag van de tweede geldstroom bedraagt in 2009 dan 238.014.412,27 euro.

In bijkomende orde merken we op dat er in de jaarrekeningen 2008 en 2009 van de UGent ook een dotatie van de Nationale Bank wordt geteld bij de Bijzondere Onderzoeksfondsen. Het gaat om een bedrag van 207.810,00 euro.

2.1.2.1 Bijzondere Onderzoeksfondsen (BOF)

Via de Bijzondere Onderzoeksfondsen beschikt elke universiteit over de middelen voor financiering van fundamenteel onderzoek. De verdeling gebeurt op basis van een verdeelsleutel, waarin onder meer het aantal masterdiploma's, doctoraatsdiploma's, publicaties en citaties een rol spelen. De verdeelsleutel van het lopende jaar wordt door AHOVOS¹¹ berekend en gepubliceerd.

De hoofdmoot van de BOF-financiering is ingeschreven op de onderwijsbegroting. Het departement EWI¹² is verantwoordelijk voor enkele financieringskanalen binnen de middelen van het BOF, namelijk de Methusalem-financiering, het BOF-ZAP, de bijkomende middelen en de tenure track.

Elke instelling voert een eigen onderzoeksbeleid, waarbij men zowel projecten als mandaten financiert. De onderzoeksraad van de universiteit staat in voor het beleid van het BOF.

2.1.2.1.1 BOF-toelage

Elke universiteit ontvangt een toelage voor het Bijzonder Onderzoeksfonds vanwege de overheid.

BOF-toelage	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	231.700,00	0,23%	277.800,00	0,26%	220.513,00	0,23%
. KULeuven	43.660.200,60	42,70%	45.122.199,80	42,77%	41.398.275,00	43,09%
. UA	11.962.600,00	11,70%	13.136.200,00	12,45%	11.048.845,00	11,50%
. UGent	32.888.700,00	32,16%	32.545.600,00	30,85%	30.616.375,00	31,86%
. UHasselt	2.108.999,80	2,06%	3.060.600,20	2,90%	2.619.280,00	2,73%
. VUB	11.406.700,40	11,15%	11.352.099,60	10,76%	10.179.521,95	10,59%
Totaal	102.258.900,80	100,00%	105.494.499,60	100,00%	96.082.809,95	100,00%

¹¹ Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen

¹² Departement Economie, Wetenschap en Innovatie

In het kader van de beheersing van de begroting 2010 werd door de Vlaamse Regering beslist om de laatste schijf van de begrote BOF- toelage 2010 niet meer uit te betalen. De cijfers in bovenstaande tabel zijn de effectief uitgekeerde bedragen.

2.1.2.1.2 Methusalem-financiering

Zelfs de meest ervaren wetenschappers blijven sterk afhankelijk van projectfinanciering en besteden kostbare tijd aan het zoeken naar noodzakelijke financiering voor hun onderzoeksgroepen. Daarom werd in 2006 de Methusalem-financiering gecreëerd.

Het Methusalem-programma geeft aan excellente onderzoekers die tijdens hun loopbaan hebben aangetoond dat ze een onderzoeksgroep kunnen leiden, een langlopende vorm van persoonsgebonden financiering om hen minder afhankelijk te maken van externe projectmatige financiering.

Het budget van Methusalem werd in de periode 2006-2010 stapsgewijs opgebouwd.

De universiteiten krijgen de verantwoordelijkheid om hun meest uitmuntende onderzoekers te selecteren.

Methusalem	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KULeuven	6.512.710,40	42,73%	8.856.189,60	43,13%	8.254.455,00	43,28%
. UA	1.775.492,00	11,65%	2.563.108,00	12,48%	2.202.860,00	11,55%
. UGent	4.898.027,00	32,14%	6.336.972,80	30,86%	6.062.995,00	31,79%
. UHasselt	330.941,60	2,17%	579.358,40	2,82%	522.595,00	2,74%
. VUB	1.724.128,80	11,31%	2.196.371,20	10,70%	2.029.295,00	10,64%
Totaal	15.241.299,80	100,00%	20.532.000,00	100,00%	19.072.200,00	100,00%

De cijfers met betrekking tot de subsidie 2008 voor de Bijzondere Onderzoeksfondsen in het kader van het Methusalem-programma wijken af van de cijfers opgenomen in het ministerieel besluit van 12 maart 2008. Naar aanleiding van een herindexatie ter gelegenheid van de tweede begrotingscontrole 2008 werd de subsidie bij ministerieel besluit van 5 december 2008 namelijk verhoogd met 48.000 euro.

Voor de middelen die voorzien waren voor Methusalem 2010 legde de Vlaamse Regering een beheersmaatregel op, waardoor tot nader order 5% geblokkeerd wordt voor mogelijke besparing. De nieuwe verdeling van de subsidies werd vastgelegd in een ministerieel besluit van 15 juni 2010.

2.1.2.1.3 BOF-ZAP

Het BOF-besluit creëert ruimte voor de aanstelling van bijkomende ZAP-mandaten met voornamelijk een onderzoeksopdracht, steeds echter in combinatie met een beperkte onderwijsopdracht om de koppeling tussen onderwijs en onderzoek te verzekeren. Deze mandaten zijn voorbehouden voor aanstellingen van 80% en meer. Er wordt een groeppad over meerdere jaren voorzien.

BOF - ZAP	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KULeuven	1.294.318,40	42,73%	1.978.481,60	43,13%	1.881.800,00	43,28%
. UA	352.832,00	11,65%	570.168,00	12,43%	502.200,00	11,55%
. UGent	973.271,00	32,13%	1.418.728,80	30,93%	1.382.300,00	31,79%
. UHasselt	65.773,60	2,17%	128.126,40	2,79%	119.100,00	2,74%
. VUB	342.704,80	11,31%	491.495,20	10,71%	462.600,00	10,64%
Totaal	3.028.899,80	100,00%	4.587.000,00	100,00%	4.348.000,00	100,00%

De cijfers met betrekking tot de subsidie 2008 voor de aanstelling van bijkomende ZAP-mandaten wijken af van de cijfers opgenomen in het ministerieel besluit van 12 maart 2008. Naar aanleiding van een herindexatie ter gelegenheid van de tweede begrotingscontrole 2008 werd de subsidie, bij ministerieel besluit van 5 december 2008, namelijk verhoogd met 8.000 euro.

2.1.2.1.4 Bijkomende middelen

Via de ministeriële besluiten van respectievelijk 15 februari 2008, 23 juni 2009 en 15 juni 2010 werden er in 2008, 2009 en 2010 bijkomende middelen toegekend aan de Bijzondere Onderzoeksfondsen.

Bijkomende middelen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KULeuven	1.068.200,00	42,73%	1.099.000,00	43,13%	1.099.300,00	43,28%
. UA	291.200,00	11,65%	322.100,00	12,64%	293.400,00	11,55%
. UGent	803.600,00	32,14%	781.700,00	30,68%	807.500,00	31,79%
. UHasselt	54.300,00	2,17%	74.000,00	2,90%	69.600,00	2,74%
. VUB	282.700,00	11,31%	271.200,00	10,64%	270.200,00	10,64%
Totaal	2.500.000,00	100,00%	2.548.000,00	100,00%	2.540.000,00	100,00%

2.1.2.1.5 Tenure track

Sinds 2008 hebben de universiteiten de optie om hun postdoctorale onderzoekers te laten instappen in een transparant tenure track-systeem waarbij een vaste benoeming volgt indien de mandaathouder voldoet aan duidelijke, vooraf bepaalde benoemingscriteria.

Tenure track-docenten worden aangesteld voor een termijn van ten hoogste 5 jaar vooraleer ze benoemd worden in de graad van hoofddocent zonder nieuwe vacature. Voorwaarde is daarbij dat ze een gunstige beoordeling van hun academisch dossier krijgen. Het universiteitsbestuur legt vooraf de criteria vast voor de beoordeling van de docenten in het tenure track-stelsel en maakt deze in de universiteit bekend.

Tenure Track	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KULeuven	1.198.680,00	42,81%	2.436.220,00	43,10%	2.321.040,00	43,28%
. UA	325.360,00	11,62%	697.440,00	12,34%	619.400,00	11,55%
. UGent	900.760,00	32,17%	1.754.540,00	31,04%	1.704.775,00	31,79%
. UHasselt	60.480,00	2,16%	155.120,00	2,74%	146.965,00	2,74%
. VUB	314.720,00	11,24%	609.680,00	10,79%	570.570,00	10,64%
Totaal	2.800.000,00	100,00%	5.653.000,00	100,00%	5.362.750,00	100,00%

Voor de middelen die voorzien waren voor tenure track 2010 legde de Vlaamse Regering een beheersmaatregel op, waardoor tot nader order 5% geblokkeerd wordt voor mogelijke besparing. De nieuwe verdeling van de subsidies werd vastgelegd in een ministerieel besluit van 15 juni 2010.

2.1.2.2 Interuniversitaire attractiepolen (IUAP)

Het federale programma 'Interuniversitaire Attractiepolen' beoogt netwerken van onderzoeksgroepen aan beide kanten van de taalgrens samen te brengen, hun kritische massa te vergroten en hun internationale positie te versterken. Het is het enige programma voor de financiering van wetenschappelijke samenwerking tussen beide landsgedeelten.

Een IUAP krijgt in principe financiering voor 5 jaar. Daarna volgt een evaluatie die aanleiding kan zijn om het netwerk opnieuw te financieren.

De middelen worden verdeeld volgens de verhouding 56% Vlaamse overheid en 44% Franse Gemeenschap. Vervolgens wordt de BOF-sleutel gebruikt voor de verdeling over de Vlaamse universiteiten.

IUAP	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KULeuven	5.740.337,00	46,20%	5.977.298,00	42,98%	5.810.715,00	40,72%
. UA	1.351.342,89	10,88%	1.818.101,48	13,07%	2.274.801,00	15,94%
. UGent	3.695.699,00	29,75%	4.325.966,00	31,10%	4.258.059,00	29,84%
. UHasselt	284.339,59	2,29%	281.462,99	2,02%	313.107,00	2,19%
. VUB	1.352.492,42	10,89%	1.504.950,43	10,82%	1.613.639,00	11,31%
Totaal	12.424.210,90	100,00%	13.907.778,90	100,00%	14.270.321,00	100,00%

2.1.2.3 Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)

Het FWO is een Stichting van Openbaar Nut die rechtspersoonlijkheid verkreeg bij koninklijk besluit van 20 januari 2006. Het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid (B.S. 06/07/2009) erkent het FWO als privaatrechtelijk vormgegeven Extern Verzelfstandigd Agentschap. Het FWO ondersteunt in Vlaanderen fundamenteel onderzoek voor alle disciplines, met inbegrip van samenwerkingsverbanden tussen de Vlaamse universiteiten en andere onderzoeksinstituten.

Het FWO financiert excellente en beloftevolle onderzoekers alsook onderzoeksprojecten na een interuniversitaire competitie en een evaluatie door binnen- en buitenlandse experts.

FWO	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	66.262,00	0,08%	5.453,00	0,01%	12.138,00	0,01%
. KULeuven	39.164.655,00	47,12%	44.918.266,00	53,78%	43.608.140,00	46,83%
. UA	9.894.709,06	11,91%	10.422.114,22	12,48%	11.154.388,00	11,98%
. UGent	24.652.993,00	29,66%	14.916.479,00	17,86%	26.463.428,00	28,42%
. UHasselt	1.270.236,06	1,53%	1.357.432,00	1,63%	1.115.943,00	1,20%
. VUB	8.060.493,29	9,70%	11.900.798,44	14,25%	10.762.842,35	11,56%
Totaal	83.109.348,41	100,00%	83.520.542,66	100,00%	93.116.879,35	100,00%

2.1.2.4 Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)

Het IWT focust op doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek met een economische finaliteit. Per verworven IWT-specialisatiebeurs ontvangt de universiteit een benchfee ter ondersteuning van de werkingskost van de bursaal.

IWT	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KULeuven	1.147.496,00	53,01%	1.219.267,00	52,00%	1.194.161,00	46,93%
. UA	163.254,98	7,54%	179.823,20	7,67%	246.657,00	9,69%
. UGent	819.823,00	37,88%	919.142,00	39,20%	1.013.712,00	39,84%
. UHasselt	33.948,07	1,57%	26.358,91	1,12%	88.701,00	3,49%
. VUB	0,00	0,00%	0,00	0,00%	1.494,26	0,06%
Totaal	2.164.522,05	100,00%	2.344.591,11	100,00%	2.544.725,26	100,00%

2.1.3 Derde geldstroom

De derde geldstroom is die voor toegepast wetenschappelijk onderzoek. Samen met of op vraag van bedrijven, overheden of particulieren gaan wetenschappers op zoek naar interessante toepassingen of innovaties.

Deze geldstroom is minder strak afgelijnd. Hiervan zullen we dan ook enkel de meest prominente onderdelen belichten.

Derde geldstroom	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. Federale overheid exclusief IUAP	28.427.780,00	11,98%	38.035.178,00	13,93%	38.216.012,91	13,84%
. Vlaamse overheid	115.540.479,00	48,68%	145.356.365,00	53,23%	144.650.610,00	52,40%
. Steden en provincies	1.536.513,00	0,65%	1.843.537,00	0,68%	2.221.162,67	0,80%
. Internationale organen	85.507.078,00	36,03%	84.764.109,00	31,04%	85.758.521,00	31,07%
. Andere overheidsbijdragen voor toegepast WO	6.331.775,00	2,67%	3.060.125,00	1,12%	5.203.941,00	1,89%
Totaal	237.343.625,00	100,00%	273.059.314,00	100,00%	276.050.247,58	100,00%

2.1.3.1 Federale overheid exclusief IUAP

In het Bulletin der Aanbestedingen worden er regelmatig onderzoeksoproepen gepubliceerd door allerlei federale administraties en instanties. Het uit te voeren onderzoek is dan ook uitermate beleidsgericht en de onderzoeksresultaten dienen geschikt te zijn voor beleidstoepassing.

Federale overheid exclusief IUAP	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	93.936,00	0,33%	42.301,00	0,11%	31.524,00	0,08%
. KULeuven	3.729.225,00	13,12%	9.327.309,00	24,52%	10.660.260,00	27,89%
. UA	2.189.585,72	7,70%	3.856.675,40	10,14%	4.053.249,00	10,61%
. UGent	19.684.722,00	69,24%	20.928.537,00	55,02%	19.794.700,00	51,80%
. UHasselt	501.619,24	1,76%	235.233,52	0,62%	211.868,00	0,55%
. VUB	2.228.691,82	7,84%	3.645.121,83	9,58%	3.464.411,91	9,07%
Totaal	28.427.779,78	100,00%	38.035.177,75	100,00%	38.216.012,91	100,00%

2.1.3.2 Vlaamse overheid

2.1.3.2.1 Industriële Onderzoeksfonds (IOF)

Op 28 mei 2004 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de oprichting van het Industrieel Onderzoeksfonds aan de Vlaamse universiteiten (met uitzondering van de HUB-KUBrussel). Een overgangsbesluit voor 2006 en 2007 trad in werking op 8 december 2006. In het overgangsbesluit van 2006 werd het IOF uitgebreid tot het geheel van de associatie: de middelen worden ter beschikking gesteld aan de universiteit en de hogescho(o)l(en) die partner zijn van de associatie waartoe de universiteit behoort. Sommige associaties beslisten om de dotatie op associatieniveau te houden, andere beslisten ze bij de universiteit onder te brengen.

De verdeling van de dotatie voor het Industrieel Onderzoeksfonds van de verschillende universiteiten gebeurt via versleuteling. De verdeelsleutel combineert 7 gewogen in- en outputparameters en wordt bepaald door het aandeel van de universiteit in: doctoraatsdiploma's, publicaties en citaties, de industriële contractinkomsten, de contractinkomsten uit het laatst afgesloten Europese Kaderprogramma, de aangevraagde en toegekende octrooien, het aantal gerealiseerde spin-offs en het wetenschappelijk personeelsbestand.

Het Industrieel Onderzoeksfonds, onder beheer van de IOF-Raad, sluit aan bij het valorisatiebeleid en slaat een brug tussen het strategisch basisonderzoek, technologische innovatie en industriële samenwerking. Het moet elke universiteit/hogeschool toelaten een eigen beleid te voeren dat gericht is op het opbouwen van een portefeuille aan potentieel toepassingsgerichte kennis, met economische finaliteit.

IOF	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. Associatie KULeuven	7.588.600,00	45,30%	7.817.400,00	46,14%	7.329.400,00	45,32%
. UA	1.842.200,00	11,00%	1.862.400,00	10,99%	1.634.400,00	10,11%
. Associatie UGent	4.963.900,00	29,63%	4.993.600,00	29,47%	4.985.100,00	30,83%
. Associatie Universiteit Hogescholen Limburg	373.100,00	2,23%	341.814,00	2,02%	419.900,00	2,60%
. VUB	1.985.000,00	11,85%	1.928.300,00	11,38%	1.802.100,00	11,14%
Totaal	16.752.800,00	100,00%	16.943.514,00	100,00%	16.170.900,00	100,00%

De cijfers voor 2008 wijken af van het ministerieel besluit van 15 mei 2008 wegens een herindexatie ter gelegenheid van de tweede begrotingscontrole 2008. De subsidie werd bij ministerieel besluit van 5 december 2008 verhoogd met 55.000 euro.

2.1.3.3 Steden en provincies

Universiteiten komen in aanmerking voor financiële ondersteuning door steden en provincies voor wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie. Ze kunnen bij steden en provincies subsidies aanvragen voor onderzoek binnen bepaalde programma's en voor specifieke thematische studies.

Steden en provincies	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KULeuven	428.440,00	27,88%	497.610,00	26,99%	431.895,00	19,44%
. UA	349.254,30	22,73%	460.871,27	25,00%	815.562,00	36,72%
. UGent	408.754,00	26,60%	477.604,00	25,91%	446.833,00	20,12%
. UHasselt	326.178,65	21,23%	249.779,39	13,55%	382.253,00	17,21%
. VUB	23.886,25	1,55%	157.672,61	8,55%	144.619,67	6,51%
Totaal	1.536.513,20	100,00%	1.843.537,27	100,00%	2.221.162,67	100,00%

2.1.3.4 Internationale organen

2.1.3.4.1 Europese Unie

Het Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling (European Framework Programme) is het belangrijkste instrument van de Europese Unie voor het financieren van onderzoek in Europa. Het huidige, Zevende Kaderprogramma (7KP), loopt van 2007 tot 2013.

Buiten de Europese kaderprogramma's worden door de verschillende directoraten-generaal van de Europese Commissie een aantal programma's voorzien voor onderzoeksfinanciering. Er zijn ook een aantal financieringsinstellingen die, al dan niet in samenwerking met de Europese Commissie, onderzoeksinitiatieven financieel ondersteunen.

Europese Unie	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KULeuven	35.453.909,00	44,22%	26.221.765,00	33,48%	28.213.336,00	35,52%
. UA	4.466.281,92	5,57%	3.127.166,63	3,99%	4.028.776,00	5,07%
. UGent	31.314.841,00	39,06%	31.592.928,00	40,33%	38.013.588,00	47,85%
. UHasselt	2.029.652,71	2,53%	1.980.085,75	2,53%	2.357.326,00	2,97%
. VUB	6.902.594,98	8,61%	15.410.289,23	19,67%	6.823.829,68	8,59%
Totaal	80.167.279,61	100,00%	78.332.234,61	100,00%	79.436.855,68	100,00%

2.1.4 Vierde geldstroom

Onder de vierde geldstroom verstaan we de samenwerking met de privésector, inclusief de wetenschappelijke dienstverlening. Dit laatste staat naast het academisch onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek als derde grote opdracht ingeschreven in het universiteitendecreet.

Vierde geldstroom	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. Contractonderzoek met de privésector	70.268.681,00	51,37%	73.818.776,00	50,60%	80.519.914,00	50,18%
. Onderzoek met de privésector met overheidssteun	12.350.287,00	9,03%	13.036.250,00	8,94%	14.052.659,00	8,76%
. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	13.140.509,85	9,61%	12.013.488,00	8,23%	11.359.128,00	7,08%
. Valorisatie onderzoeksresultaten	41.027.964,07	29,99%	47.026.233,05	32,23%	54.536.923,00	33,99%
Totaal	136.787.441,92	100,00%	145.894.747,05	100,00%	160.468.624,00	100,00%

2.1.4.1 Contractonderzoek met de privésector

Universiteiten sluiten met organisaties en bedrijven contracten af waarin wordt vastgelegd dat de universiteit tegen een financiële tegenprestatie onderzoek uitvoert voor deze organisatie of dit bedrijf.

De middelen die rechtstreeks afkomstig zijn van de industrie en die verworven zijn door strategische onderzoekscentra (SOC's) voor het onderzoek of onderzoeksgedeelte dat wordt uitgevoerd in de met dat strategisch onderzoekscentrum geassocieerde onderzoeksgroepen van de associatie/universiteit, worden in rekening gebracht als die inkomsten gebaseerd zijn op een contract met een handelsvennootschap en er een zichtbare overhead uitbetaald wordt aan de associatie/universiteit.

De inkomsten van onderzoekscontracten onder beheer van de strategische onderzoekscentra komen ten goede aan de onderzoeksploegen van de associatie/universiteit.

De overhead op deze contracten worden 50/50 verdeeld door de associatie/universiteit en het strategisch onderzoekscentrum.

De associaties/universiteiten hebben inkomsten uit 3 SOC's:

- het Vlaams Instituut voor Breedbandtechnologie (IBBT);
- het Interuniversitair Instituut voor Micro-Electronica (IMEC);
- het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB).

2.1.4.1.1 IBBT

IBBT	2008	2009	2010
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00	0,00
. KULeuven	0,00	0,00	0,00
. UA	207.296,12	106.648,33	108.439,98
. UGent	3.135.496,28	3.536.417,90	4.640.411,97
. UHasselt	0,00	0,00	0,00
. VUB	363.744,00	274.324,26	742.770,74
Totaal	3.706.536,40	3.917.390,49	5.491.622,69

Het IBBT wil economische en maatschappelijke meerwaarde realiseren door middel van excellent onderzoek en het creëren van menselijk kapitaal in het ICT domein.

Het IBBT verricht multidisciplinair onderzoek voor het Vlaamse bedrijfsleven en de Vlaamse overheid. Dat omvat alle technologische, juridische en sociale dimensies van de ontwikkeling van ICT oplossingen. De Vlaamse overheid investeert in multidisciplinair ICT onderzoek met als doel van Vlaanderen een toonaangevende en internationaal erkende speler te maken in de informatiemaatschappij.

Naast de 4 al bestaande spin-offs heeft het IBBT tussen 2008 en 2010 maar liefst 11 nieuwe spin-offs opgericht.

2.1.4.1.2 IMEC

IMEC	2008	2009	2010
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00	0,00
. KULeuven	0,00	0,00	0,00
. UA	0,00	0,00	0,00
. UGent	3.221.481,00	1.550.507,92	6.240.151,56
. UHasselt	1.195.211,00	1.028.294,43	1.443.730,42
. VUB	144.181,00	0,00	0,00
Totaal	4.560.873,00	2.578.802,35	7.683.881,98

Het IMEC verricht onderzoek dat tot de wereldtop behoort in het domein van nano-elektronica en nanotechnologie. IMEC's onderzoek wordt toegepast in betere gezondheidszorg, slimme elektronica, hernieuwbare energie en veiliger transport.

Naast de 29 al bestaande spin-offs heeft IMEC er tussen 2008 en 2010 nog 4 nieuwe opgericht.

2.1.4.1.3 VIB

VIB	2008	2009	2010
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00	0,00
. KULeuven	5.441.563,00	6.109.855,00	7.154.890,00
. UA	660.258,00	553.559,00	788.036,00
. UGent	6.055.743,00	7.141.120,00	5.986.532,00
. UHasselt	0,00	0,00	0,00
. VUB	1.207.229,00	1.574.041,00	1.690.850,00
Totaal	13.364.793,00	15.378.575,00	15.620.308,00

Het VIB verricht baanbrekend onderzoek naar de basis van het leven, gezondheid en ziekte. De resultaten worden toegepast in geneeskunde, landbouw en industrie.

Naast de 8 al bestaande spin-offs heeft het VIB er tussen 2008 en 2010 nog 3 nieuwe opgericht.

2.1.4.2 Onderzoek met de privésector met overheidssteun

Met Baekeland-mandaten wil het IWT individuele onderzoekers de kans bieden een doctoraat uit te voeren in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven. Het IWT voorziet in cofinanciering van de personeels- en werkingskosten die gepaard gaan met de projectuitvoering. Bij het Baekeland-mandaat is enerzijds een Vlaams bedrijf betrokken dat de strategische oriëntatie bepaalt van het project en zorgt voor cofinanciering. Anderzijds staat een Vlaamse universiteit in voor de begeleiding naar en de toekenning van een doctoraat volgens de gangbare kwaliteitsnormen.

Onderzoek met de privésector met overheidssteun	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KULeuven	6.431.390,00	52,07%	6.655.708,00	51,06%	8.165.178,00	58,10%
. UA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	85.246,00	0,61%
. UGent	3.133.363,00	25,37%	5.066.200,00	38,86%	4.584.242,00	32,62%
. UHasselt	166.250,00	1,35%	120.684,00	0,93%	189.500,00	1,35%
. VUB	2.619.284,00	21,21%	1.193.658,00	9,16%	1.028.493,00	7,32%
Totaal	12.350.287,00	100,00%	13.036.250,00	100,00%	14.052.659,00	100,00%

2.1.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)

Wetenschappelijke dienstverlening omvat alle prestaties ten behoeve van derden, tegen vergoeding geleverd door de diensten van de universiteit of hieraan verbonden personen in uitoefening van hun opdracht aan de universiteit en die voortvloeien uit aan de universiteit aanwezige kennis, resultaten van wetenschappelijk onderzoek of technologie.

Deze prestaties worden zonder contract uitgevoerd of rangschikken zich binnen langlopende raamovereenkomsten.

Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KU Brussel	17.779,00	0,14%	2.755,00	0,02%	3.500,00	0,03%
. KU Leuven	4.934.303,00	37,55%	4.177.792,00	34,78%	3.504.992,00	30,86%
. UA	802.463,85	6,11%	1.710.121,00	14,24%	2.454.201,00	21,61%
. UGent	7.385.964,00	56,21%	6.066.189,00	50,49%	5.336.562,00	46,98%
. UHasselt	0,00	0,00%	56.631,00	0,47%	59.873,00	0,53%
. VUB	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Totaal	13.140.509,85	100,00%	12.013.488,00	100,00%	11.359.128,00	100,00%

De verklaring voor het relatief lage bedrag voor wetenschappelijke dienstverlening zonder contract aan de KU Leuven is dat daar in principe voor elke overeenkomst een contract opgemaakt wordt, zodat de post dienstverlening zonder contract in theorie 0 euro zou moeten bedragen. In de praktijk blijkt dat dit ondanks alle inspanningen ter zake niet helemaal lukt.

2.1.4.4 Valorisatie onderzoeksresultaten

Valorisatie of 'technologie' transfer is de terbeschikkingstelling van (intellectuele) eigendomsrechten op universitaire kennis door verkoop of het verlenen van de toestemming tot het gebruik ervan, aan derden (waaronder overheid en bedrijven). Op die manier wordt aan derden toegestaan deze kennis verder te ontwikkelen tot een product (in de ruimste zin van het woord) dat vervolgens wordt gecommmercialiseerd, al dan niet door dezelfde partner.

Valorisatie onderzoeksresultaten	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	38.721.189,00	94,38%	45.561.587,00	96,89%	52.721.371,00	96,67%
. UA	12.557,67	0,03%	6.104,50	0,01%	25.025,00	0,05%
. UGent	1.767.700,00	4,31%	1.252.313,00	2,66%	1.706.365,00	3,13%
. UHasselt	12.165,40	0,03%	4.117,74	0,01%	1.579,00	0,00%
. VUB	514.352,00	1,25%	202.110,81	0,43%	82.583,00	0,15%
Totaal	41.027.964,07	100,00%	47.026.233,05	100,00%	54.536.923,00	100,00%

In bovenstaande tabel stemmen de bedragen voor valorisatie van onderzoeksresultaten van de VUB niet overeen met deze opgenomen in de jaarrekeningen 2008 en 2009.

In de boekhouding 2008 waren de opbrengsten nog niet volledig afgestemd op de voorstelling van het nieuwe decreet. De opbrengsten voor valorisatie waren in 2008 mee geboekt onder contractonderzoek met de privésector. Analytisch kon men de valorisatie-inkomsten wel afleiden uit de projectcodes.

In 2009 zijn er boekingen gebeurd op code 703301 die geen valorisatie-inkomsten waren. Bijgevolg zijn deze afgetrokken van de cijfers gerapporteerd in de jaarrekening.

2.1.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening

De financiële bijdrage van de overheid is niet de enige inkomstenbron van de universiteiten. Andere bronnen zijn o.a. de inschrijvingsgelden van studenten, de huuropbrengsten van de sociale sector, de opbrengsten van studentenrestaurants en de opbrengsten van boeken en cursussen.

Andere opbrengsten	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KU Brussel	940.000,00	0,95%	1.040.481,00	0,72%	731.500,00	0,45%
. KU Leuven	33.040.634,00	33,27%	57.296.888,00	39,54%	62.546.952,00	38,22%
. UA	22.352.289,72	22,50%	25.239.204,15	17,42%	27.816.276,00	17,00%
. UGent	25.804.576,00	25,98%	40.078.767,00	27,66%	42.833.779,00	26,17%
. UHasselt	6.435.071,76	6,48%	7.253.054,18	5,01%	9.340.728,00	5,71%
. VUB	10.749.384,90	10,82%	13.998.516,00	9,66%	20.389.729,48	12,46%
Totaal	99.321.956,38	100,00%	144.906.910,33	100,00%	163.658.964,48	100,00%

2.2 Giften, schenkingen en legaten

De universiteiten kunnen naast de 4 geldstromen en de andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening ook uit andere bronnen middelen aantrekken voor de financiering van onderwijs en onderzoek. Dit kan door middel van externe fondsenwerving.

Externe fondsenwerving met fiscale voordelen voor de schenker kan gebeuren onder de vorm van een gift. De universiteiten kunnen zowel roerende als onroerende giften aanvaarden en zowel bestemde als onbestemde giften.

Leerstoelen in het kader van onderwijs en/of onderzoek die gefinancierd worden door een extern organisme worden beschouwd als een bestemde gift.

Personen, verenigingen of bedrijven kunnen bij middel van een schenking leergangen steunen. Leergangen hebben tot doel de universiteit de mogelijkheid te bieden – naast haar reguliere onderwijs – bepaalde thema's in haar onderwijsaanbod te belichten die vanuit wetenschappelijk, filosofisch of maatschappelijk oogpunt belangrijk zijn. Het initiatief tot organisatie van een leergang kan uitgaan van de schenker zelf of van de universiteit die de potentiële schenker benadert.

Giften, schenkingen en legaten	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KULeuven	12.672.880,00	87,41%	9.228.756,00	71,20%	9.518.740,00	75,12%
. UA	635.435,00	4,38%	546.151,00	4,21%	1.437.493,00	11,34%
. UGent	4.515,00	0,03%	900,00	0,01%	0,00	0,00%
. UHasselt	258.314,00	1,78%	1.091.901,00	8,42%	173.149,00	1,37%
. VUB	927.658,00	6,40%	2.094.452,00	16,16%	1.541.790,44	12,17%
Totaal	14.498.802,00	100,00%	12.962.160,00	100,00%	12.671.172,44	100,00%

Hierboven werden de inkomsten die de universiteiten genereren, geanalyseerd op basis van de verschillende onderdelen waaruit een bepaalde geldstroom theoretisch is samengesteld.

In de praktijk stellen we vast dat deze theoretische cijfers niet zo maar reconcilieerbaar zijn met de cijfers in de globale resultatenrekeningen van 2008, 2009 en 2010 van de instellingen. De universiteiten splitsen bepaalde inkomstenbronnen op over verschillende posten in functie van de plaats waar de uitgaven gebeuren. Daarenboven worden niet alle inkomstenbronnen door de universiteiten op dezelfde wijze geboekt.

Hieronder vindt u een niet-exhaustieve lijst van voorbeelden:

- **Vordering vakantiegeld:**

Een aantal instellingen boekt de 'vordering vakantiegeld' onder de werkingsuitkeringen, een andere instelling boekt dit onder DGOS, etc...

- **Vormingsfonds:**

Een universiteit brengt de middelen voor het vormingsfonds onder in afdeling I bij de werkingsuitkeringen, een andere in afdeling I onder 'Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' en een derde boekt dit in afdeling V, etc...

- **BOF:**

Een universiteit boekt bij het BOF ook een dotatie van de Nationale Bank.

- **Valorisatie onderzoeksresultaten:**

Bij één universiteit stemmen de bedragen voor de valorisatie van onderzoeksresultaten in het bovenstaand overzicht niet overeen met deze opgenomen in de jaarrekeningen 2008 en 2009. In de boekhouding 2008 waren de opbrengsten nog niet volledig afgestemd op de voorstelling van het nieuwe decreet. De opbrengsten voor valorisatie waren in 2008 mee geboekt onder contractonderzoek met de privésector. In 2009 zijn er boekingen gebeurd op code 703301 die geen valorisatie-inkomsten waren.

3 Evolutie van de subsidiestromen van 2008 tot 2010

De basisfinanciering vanwege de overheid zorgt ervoor dat de universiteiten hun onderwijsopdracht kunnen uitvoeren. Naast deze onderwijsopdracht ligt bij de universiteiten echter een grote focus op onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening. De financiering van het onderzoek aan de universiteiten gebeurt voornamelijk via de tweede, derde en vierde geldstroom.

Omdat de resultaten van onderzoek nuttig zijn voor de samenleving is in 2000 als onderdeel van de *Strategie van Lissabon* op EU-niveau afgesproken om minimaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP) van de EU aan Research and Development (R&D) te besteden. Deze afspraak staat bekend als de *Barcelona-norm*. Ondanks de verminderde budgettaire mogelijkheden wil de Vlaamse Regering haar engagement behouden om deze norm te bereiken. De Vlaamse overheid heeft echter enkel rechtstreeks invloed op de 1% norm aan publieke financiering. De 1% norm is geen doel op zich maar wel een hefboom en een sturend instrument om de beleidsdoelstellingen te bereiken. Het doel is de publieke financiering gericht aan te wenden als hefboom om de gewenste 2% private financiering te bereiken.

In België bedroeg de realisatie van de Barcelona-norm in 2008 1,92%. Het grootste deel ervan wordt door de private sector verschaft, nl. 1,35%. Het publieke deel is 0,57%. Voor Vlaanderen bedroegen de totale uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) 2,03% van het bruto binnenlands product per regio (BBPR) in 2007.

Ondanks het feit dat de Vlaamse budgetten voor O&O de voorbije jaren stelselmatig werden verhoogd, blijft Vlaanderen nog steeds een eind verwijderd van de 3%-norm. De inspanningen en het gehaalde niveau van de best presterende landen en regio's van de EU liggen substantieel hoger. Het halen van deze 3%-norm is heel belangrijk om de kenniseconomie gestalte te geven. Alleen mogen we niet vergeten dat deze norm een pure inputnorm is. Die norm bepaalt immers enkel hoeveel middelen we in O&O moeten investeren, maar zegt niets over de opbrengst die we uit die middelen mogen verwachten.

De overheid moet ervoor zorgen dat er een aantrekkelijk kader is voor de bedrijven om te investeren in O&O met o.a. een goed uitgebouwd en efficiënt subsidie-instrumentarium en een eenvoudige regelgeving. Ook de aanwezigheid van mensen en kennis is zeer belangrijk: goed opgeleide mensen, uitmuntende universiteiten en onderzoekscentra.

Wat hieronder volgt is een poging tot evaluatie van de financiële inspanningen die werden geleverd van 2008 tot 2010 om het onderzoek te bevorderen.

3.1 Globale evolutie van de geldstromen van 2008 tot 2010

Onderstaande tabel geeft zowel een horizontaal overzicht van de verschillende geldstromen van boekjaar 2008, 2009 tot 2010 als een verticaal overzicht per boekjaar:

Geldstromen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel
. Eerste geldstroom	739.609.698,67	55,31%	754.981.752,86	53,47%	763.388.609,99	53,11%
. Tweede geldstroom	223.527.181,76	16,72%	238.014.412,27	16,86%	237.337.685,56	16,51%
. Derde geldstroom	237.343.625,00	17,75%	273.059.314,00	19,34%	276.050.247,58	19,21%
. Vierde geldstroom	136.787.441,92	10,23%	145.897.747,05	10,33%	160.468.624,00	11,17%
Totaal	1.337.267.947,35	100,00%	1.411.953.226,18	100,00%	1.437.245.167,13	100,00%

In 2010 ligt de som van de verschillende geldstromen waaruit de universiteiten hun inkomsten genereren 7,48% hoger dan in 2008. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een substantiële meeropbrengst van 99.977.219,78 euro.

3.1.1 Horizontale analyse

Het totaal aan overheidstoelagen en subsidies – basisfinanciering (1ste geldstroom) is in 2010 met 3,22% gestegen ten opzichte van 2008. We spreken hier over een toename met 23.778.911,32 euro.

De overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom) zijn in 2010 matig gestegen met 6,18% ten opzichte van 2008. Dit is een meeropbrengst van 13.810.503,80 euro.

Bij de overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom) is er in boekjaar 2010 echter een significante meeropbrengst van 16,31% ten opzichte van boekjaar 2008. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van niet minder dan 38.706.622,58 euro.

Bij het contractonderzoek met de privésector en de wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom) is de meeropbrengst het grootst met 17,31% ten opzichte van 2008. We spreken hier over een toename met 23.681.182,08 euro.

Uit deze cijfers blijkt dat er van 2008 tot 2010 een substantiële toename is van de onderzoeksinkomsten en een achterblijven van de basisfinanciering. De inkomsten verkregen vanuit de vierde geldstroom stijgen het snelst.

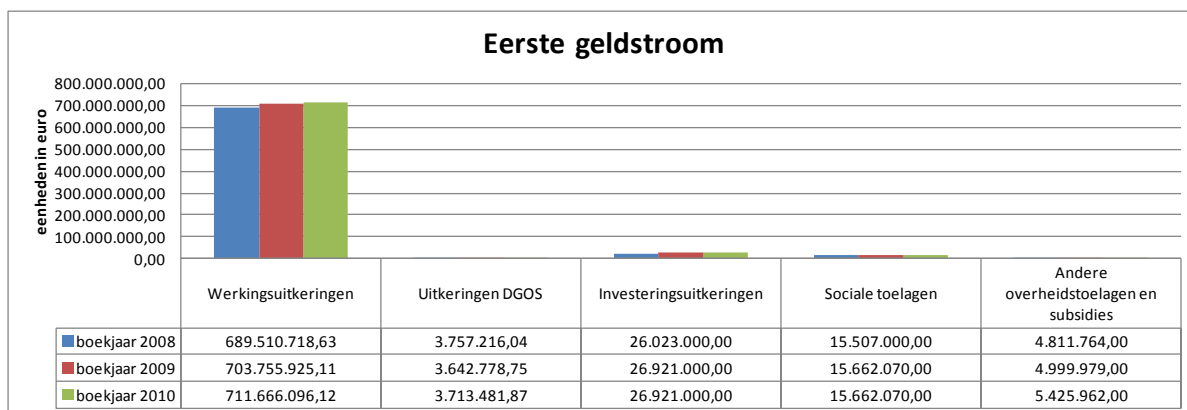
3.1.2 Verticale analyse

Wanneer we het gemiddelde nemen van 2008 tot 2010 dan genereren de universiteiten 53,96% van hun middelen uit de eerste geldstroom, 16,70% uit de tweede, 18,77% uit de derde en 10,58% uit de vierde geldstroom.

Bij vergelijking van de procentuele verhoudingen tussen de geldstromen per boekjaar stellen we jaarlijks een procentuele daling vast van de eerste geldstroom ten voordele van de vierde geldstroom die procentueel gezien elk jaar toeneemt.

3.2 Evolutie van de onderdelen van de geldstromen van 2008 tot 2010

3.2.1 Eerste geldstroom

Binnen de eerste geldstroom zijn de werkingsuitkeringen in 2010 met 3,21% of 22.155.377,49 euro gestegen ten opzichte van 2008. De DGOS uitkeringen echter zijn in 2010 gedaald met 1,16% of 43.734,17 euro ten opzichte van 2008.

In 2010 vertonen de investeringsuitkeringen een toename met 3,45% of 898.000,00 euro ten opzichte van 2008. De sociale toelagen zijn in die periode met 1% of 155.070,00 euro gestegen.

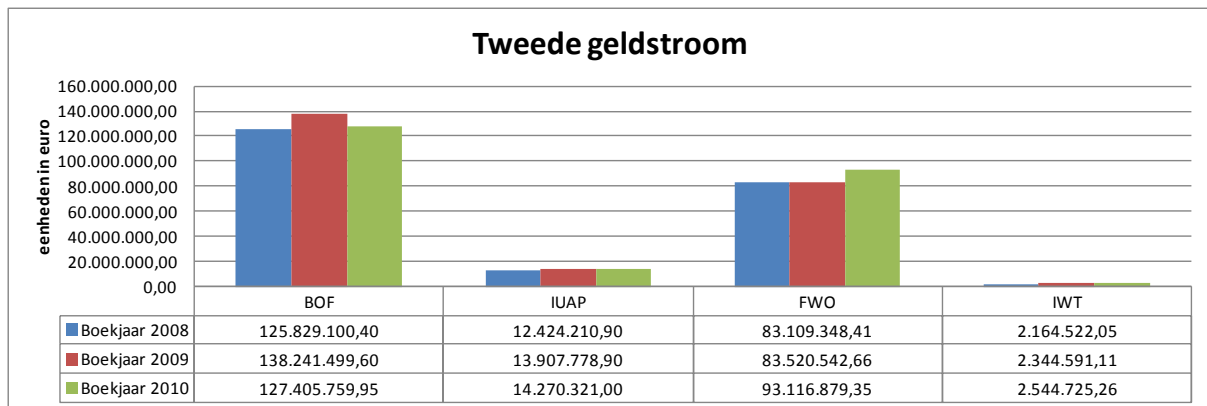
De andere overheidstoelagen en subsidies kennen in 2010 een toename met 12,76% of 614.198,00 euro ten opzichte van 2008.

Onderstaande tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de eerste geldstroom met 23.778.911,32 euro van 2008 tot 2010 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die eerste geldstroom:

Evolutie eerste geldstroom 2008-2010	Absoluut	Procentueel
. Werkingsuitkeringen	22.155.377,49	93,17%
. Uitkeringen DGOS	-43.734,17	-0,18%
. Investeringsuitkeringen	898.000,00	3,78%
. Sociale toelagen	155.070,00	0,65%
. Andere overheidstoelagen en subsidies	614.198,00	2,58%
Totaal	23.778.911,32	100,00%

Binnen de eerste geldstroom zijn de werkingsuitkeringen voor 93,17% verantwoordelijk voor de stijging van de middelen, gevolgd door de investeringsuitkeringen met 3,78%, de andere overheidstoelagen en subsidies met 2,58% en de sociale toelagen met 0,65%. De DGOS uitkeringen zorgen echter voor een daling met 0,18%.

3.2.2 Tweede geldstroom

Binnen de tweede geldstroom zijn de BOF-inkomsten in 2010 slechts met 1,25% of 1.576.659,55 euro gestegen ten opzichte van 2008¹³. De IUAP-inkomsten zijn gestegen met 14,86% of 1.846.110,10 euro in 2010 ten opzichte van 2008. De FWO-inkomsten vertonen in boekjaar 2010 een significante meeropbrengst van 12,04% ten opzichte van boekjaar 2008. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van niet minder dan 10.007.530,94 euro.

De grootste procentuele stijging tussen 2008 en 2010 doet zich voor bij de IWT-inkomsten met 17,56%. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit echter slechts een meeropbrengst van 380.203,21 euro.

Onderstaande tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de tweede geldstroom met 13.810.503,80 euro van 2008 tot 2010 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die tweede geldstroom:

Evolutie tweede geldstroom 2008-2010	Absoluut	Procentueel
. BOF	1.576.659,55	11,42%
. IUAP	1.846.110,10	13,37%
. FWO	10.007.530,94	72,46%
. IWT	380.203,21	2,75%
Totaal	13.810.503,80	100,00%

Binnen de tweede geldstroom zijn de FWO-inkomsten voor 72,46% verantwoordelijk voor de stijging van de middelen, gevolgd door de IUAP-inkomsten met 13,37%, de BOF-inkomsten met 11,42% en uiteindelijk de IWT-inkomsten met 2,75%.

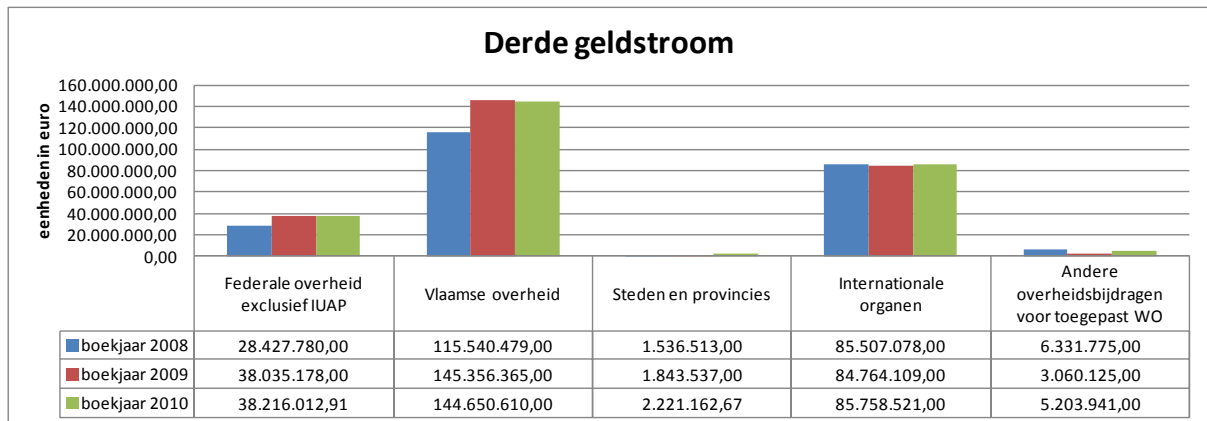
De recente verhoging van publieke middelen voor wetenschappelijk onderzoek doet slechts voor een stuk de besparingen van de vorige jaren teniet. Het lijkt onwaarschijnlijk dat we de komende jaren substantiële budgetverhogingen mogen verwachten. Ingeval van minder middelen kan men de kennisproductie verhogen door concurrentie. Wanneer er geen middelen bijkomen, moeten de universiteiten concurreren voor de bestaande middelen. In 2008 voerde de minister van Onderwijs en Vorming een nieuw financieringsmodel in dat ervoor zorgt dat de universiteiten voor hun inkomsten met elkaar in concurrentie moeten gaan op het vlak van wetenschappelijke output en studentenaantallen.

¹³ Zie ook punt 2.1.2.1. Bijzondere Onderzoeksfondsen op p.12-15.

Indien men echter met outputfinanciering gaat werken bestaat het gevaar dat kritisch onderzoek, lange termijn projecten of maatschappelijk relevant onderzoek ondergeschikt wordt aan onderzoek dat snel rendeert.

De kwaliteit van het wetenschappelijk onderzoek kan in gevaar komen wanneer ze op louter kwantitatieve wijze gemeten wordt en wanneer ze vernauwd wordt tot het aantal internationale publicaties.

3.2.3 Derde geldstroom

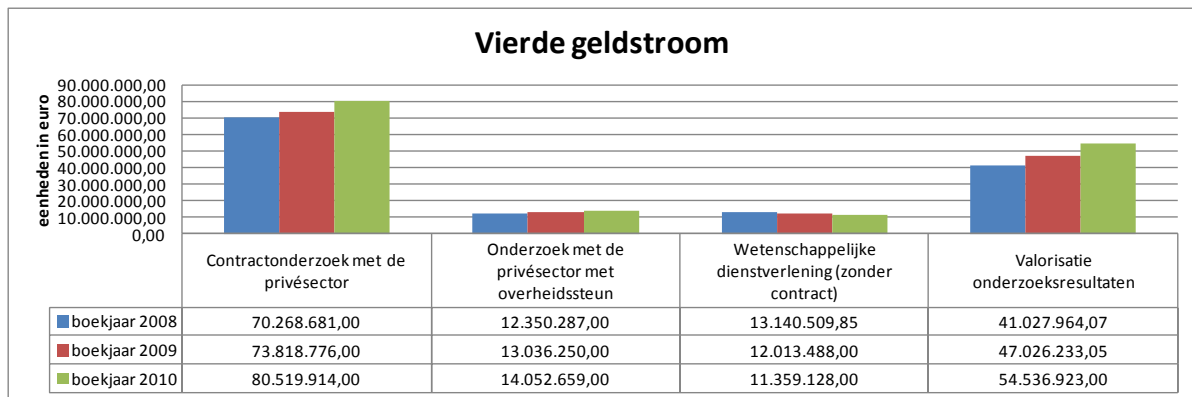
De middelen vanuit de federale overheid exclusief IUAP zijn in 2010 met 34,43% of 9.788.232,91 euro gestegen ten opzichte van 2008. De middelen vanuit de Vlaamse overheid zijn met 25,19% toegenomen. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit echter een substantiële meeropbrengst van 29.110.131,00 euro. Binnen de derde geldstroom stijgen de middelen van steden en provincies procentueel gezien het meest met 44,56% of 684.649,67 euro. De middelen vanuit de internationale organen zijn nauwelijks toegenomen met 0,29% of 251.443,00 euro. De andere overheidsbijdragen voor toegepast wetenschappelijk onderzoek zijn 17,81% gedaald met 1.127.834,00 euro.

Onderstaande tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de derde geldstroom met 38.706.622,58 euro van 2008 tot 2010 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die derde geldstroom:

Evolutie derde geldstroom 2008-2010	Absoluut	Procentueel
. Federale overheid exclusief IUAP	9.788.232,91	25,29%
. Vlaamse overheid	29.110.131,00	75,21%
. Steden en provincies	684.649,67	1,77%
. Internationale organen	251.443,00	0,65%
. Andere overheidsbijdragen voor toegepast WO	-1.127.834,00	-2,91%
Totaal	38.706.622,58	100,00%

Binnen de derde geldstroom is de Vlaamse overheid voor 75,21% verantwoordelijk voor de stijging van de middelen, gevolgd door de federale overheid exclusief IUAP met 25,29%, de steden en provincies met 1,77% en ten slotte de internationale organen met slechts 0,65%. De andere overheidsbijdragen voor toegepast wetenschappelijk onderzoek zorgen voor een daling met 2,91%.

3.2.4 Vierde geldstroom

Binnen de vierde geldstroom zorgt het contractonderzoek met de privésector tussen 2008 en 2010 voor een toename van de middelen met 14,59% of niet minder dan 10.251.233,00 euro. Het onderzoek met de privésector met overheidssteun levert 13,78% meer middelen op maar in een absoluut cijfer vertaald is dit slechts 1.702.372,00 euro. De inkomsten uit wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract) nemen af met 13,56% of 1.781.381,85 euro. De valorisatie van onderzoeksresultaten neemt spectaculair toe met 32,93% of 13.508.958,93 euro.

Onderstaande tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de vierde geldstroom met 23.681.182,08 euro van 2008 tot 2010 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die vierde geldstroom:

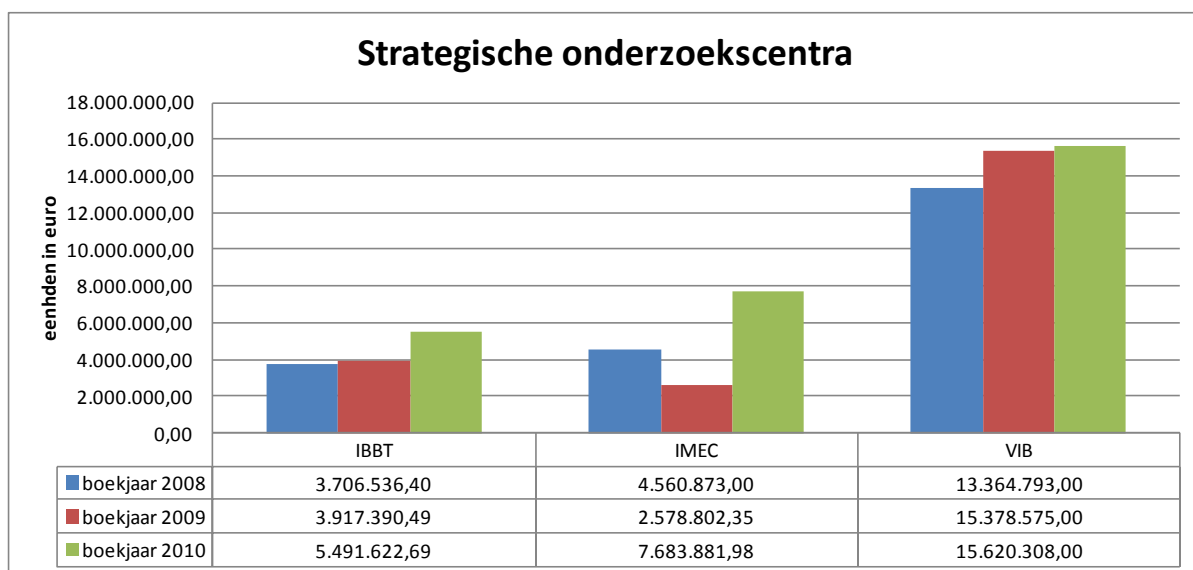
Evolutie vierde geldstroom 2008-2010	Absoluut	Procentueel
. Contractonderzoek met de privésector	10.251.233,00	26,48%
. Onderzoek met de privésector met overheidssteun	1.702.372,00	4,40%
. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	-1.781.381,85	-4,60%
. Valorisatie onderzoeksresultaten	13.508.958,93	34,90%
Totaal	23.681.182,08	100,00%

Binnen de vierde geldstroom is de valorisatie van onderzoeksresultaten voor 34,90% verantwoordelijk voor een stijging van de middelen, gevolgd door het contractonderzoek met de privésector met 26,48% en het onderzoek met de privésector met overheidssteun met 4,40%. De wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract) zorgt voor een daling met 4,60%.

Doordat de stijging van de publieke middelen de financieringsbehoefte niet volgt, zijn de universiteiten in toenemende mate afhankelijk van fondsen uit de privésector. Wanneer er echter teveel onderzoek wordt besteld en betaald door de industrie roept dit vragen op over de onafhankelijkheid van het onderzoek. Het gevaar bestaat dat er amper onderzoek wordt verricht dat niet nuttig is voor de privé-onderneming en zeker geen onderzoek dat tegen hun belangen ingaat.

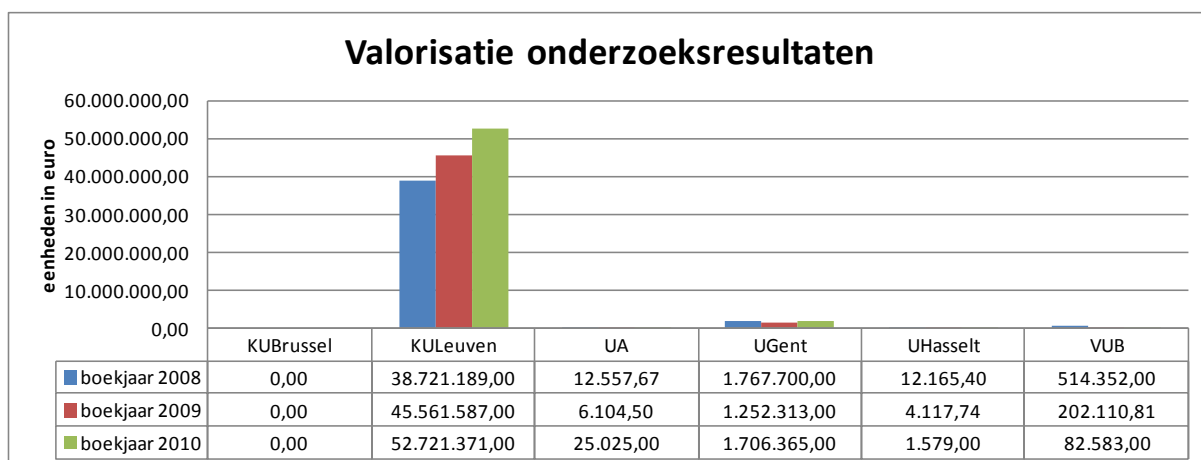
Binnen het contractonderzoek met de privésector spelen de strategische onderzoekscentra een belangrijke rol.

SOC's	2008	2009	2010
. IBBT	3.706.536,40	3.917.390,49	5.491.622,69
. IMEC	4.560.873,00	2.578.802,35	7.683.881,98
. VIB	13.364.793,00	15.378.575,00	15.620.308,00
Totaal	21.632.202,40	21.874.767,84	28.795.812,67

De inkomsten die de universiteiten genereren uit de drie strategische onderzoekscentra zijn in 2010 substantieel gestegen met 33,12% t.o.v. 2008. In absolute cijfers betekent dit een stijging met 7.163.610,27 euro.

De inkomsten uit valorisatie zijn zeer volatiel omdat ze voortvloeien uit licenties en octrooien. In een ongunstig economisch klimaat wachten bedrijven met investeringen en besteden ze ook minder onderzoek uit.

De academische sector heeft duidelijk een positieve evolutie doorgemaakt voor wat de valorisatie van onderzoeksresultaten betreft voor de verschillende universiteiten samen. Wanneer we de instellingen echter afzonderlijk bekijken stellen we vast dat de valorisatie van onderzoeksresultaten in de lift zit voor de grootste universiteiten maar dat ze in dalende lijn gaat voor de anderen. Dit zou te wijten kunnen zijn aan het feit dat de grotere instellingen over een groter netwerk beschikken dan de kleinere.

4 Financiële analyse van de jaarrekeningen van de universiteiten

4.1 Aggregatie en vergelijkbaarheid

De financiële analyse werd uitgevoerd op de geaggregeerde gegevens van 6 universiteiten (+ 2 bijzondere universitaire instituten).

De geaggregeerde resultatenrekening (globaal en per afdeling) werd opgesteld conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2007 betreffende de boekhouding, de jaarrekening, het rekeningstelsel en de controle voor de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Het boekjaar 2010 is het derde jaar waarin dit nieuwe boekhoudbesluit van toepassing is. Dit maakt het mogelijk om een vergelijking te maken van de geboekte bedragen uit de deelrubrieken van de resultatenrekening met deze van het voorgaande boekjaar 2009. De reëel geboekte cijfers van 2010 zullen daarenboven ook vergeleken worden met de begrote bedragen voor het boekjaar 2010.

De hiernavolgende bespreking zal zowel een horizontale als een verticale analyse bevatten.

Op basis van deze analyse worden er per universiteit een aantal financiële kengetallen weergegeven. Dit moet de universiteiten toelaten hun financiële gegevens te positioneren binnen de sector.

4.2 Geaggregeerde resultatenrekening (globaal)

RESULTATENREKENING

Globale bedrijfseconomische resultatenrekening (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	BG - Boekjaar 2010
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	1.605.619.282	1.675.742.917	1.582.946.907
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	1.538.300.907	1.576.030.036	1.476.936.002
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	735.771.638	738.656.565	751.497.839
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	684.449.619	686.812.760	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	3.642.779	3.859.157	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	26.921.000	26.921.000	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	15.758.262	15.637.686	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	4.999.979	5.425.962	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	238.221.923	237.337.686	241.920.857
A.2.1. BOF		7010	138.449.010	127.405.760	
A.2.2. IUAP		7011	13.907.779	14.270.321	
A.2.3. FWO		7012	83.520.543	93.116.879	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	2.344.591	2.544.725	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	273.059.313	276.050.249	226.564.621
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	38.035.178	38.216.013	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	145.356.365	144.650.610	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	52.989.439	48.717.553	
A.3.2.2. IWT		70211	35.477.815	44.659.080	
A.3.2.3. IOF		70212	16.167.652	16.069.848	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	34.764.523	28.362.655	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	5.956.935	6.841.474	
A.3.3. Steden en provincies		7022	1.843.537	2.221.163	
A.3.4. Internationale organen		7023	84.764.109	85.758.522	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	78.332.235	79.436.856	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	5.991.972	5.658.860	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	439.902	662.806	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	3.060.125	5.203.941	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	146.341.123	160.276.573	137.009.000
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	73.818.776	80.519.914	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	45.485.152	28.276.916	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	28.333.625	52.242.999	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	24.724.992	47.468.965	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	3.365.872	4.221.297	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	242.761	552.737	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	13.036.250	14.052.659	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	12.013.488	11.359.128	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	47.472.608	54.344.872	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	144.906.910	163.708.964	119.943.685
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	37.252.699	41.605.496	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	11.373.710	17.035.307	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	13.866.132	14.659.404	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	7.536.380	7.624.979	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	2.201.292	2.042.505	
A.5.6. Andere		7045	72.676.697	80.741.273	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	(16.196.521)	6.052.513	2.054.871
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	12.961.261	12.671.173	10.116.000
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	70.553.635	80.989.195	93.840.034
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(1.561.484.642)	(1.620.005.063)	(1.572.305.880)
A. Aankopen goederen		60	29.608.964	22.182.114	29.174.160
B. Diensten en diverse goederen		61	425.022.402	441.120.049	446.772.812
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	974.291.403	1.032.402.557	994.675.905
C.1. ZAP		620	251.613.629	252.989.114	252.664.407
C.2. AAP		621	170.352.439	178.717.322	189.223.266
C.3. ATP		622	258.463.753	272.123.683	280.931.058
C.4. Gastprofessoren		623	5.521.571	6.051.596	5.999.411
C.5. Contractueel AP		624	87.627.875	97.981.084	88.269.675
C.6. Contractueel ATP		625	88.398.723	93.547.060	77.408.653
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	112.313.413	130.992.700	100.179.435
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	91.852.902	97.707.045	94.679.854
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	(534.034)	1.603.556	125.000
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	31.746.322	14.676.297	691.749
G. Andere bedrijfskosten		640/9	9.496.684	10.313.445	6.186.400
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	44.134.640	55.737.854	10.641.027
Bedrijfsstekort	(-)	64/70	0	0	0

Globale bedrijfseconomische resultatenrekening		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>			2009	2010	2010
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	42.199.274	49.013.904	28.183.114
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	265.773	76.255	1.184.670
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	25.660.948	22.039.089	20.456.510
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	16.272.553	26.898.560	6.541.934
V. Financiële kosten	(-)	65	26.065.504	(931.887)	(6.430.943)
A. Kosten van schulden		650	1.943.629	2.954.534	2.858.943
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	(38.625.652)	(7.138.040)	(1.751.000)
C. Andere financiële kosten		652/9	10.616.519	5.115.393	5.323.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	112.399.417	103.819.871	32.393.198
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	10.143.496	13.616.203	4.140.000
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	1.969.100	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	589.693	388.687	740.000
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	300.000
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	1.249.644	4.171.742	2.300.000
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	6.335.058	9.055.774	800.000
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(3.183.078)	(22.234.380)	(1.700.000)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	34.259	18.281.434	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	3.148.322	2.026.169	1.700.000
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	1.629.780	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	497	296.996	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		165.029.365	205.173.687	169.464.910
A. Verrekeningen			72.657.815	79.391.883	74.754.728
B. Overschrijvingen			92.371.550	125.781.804	94.710.182
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(165.029.366)	(205.173.691)	(169.462.910)
A. Verrekeningen			72.657.794	79.483.464	74.752.728
B. Overschrijvingen			92.371.572	125.690.227	94.710.182
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	119.359.834	95.201.691	34.835.198
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0

RESULTAATVERWERKING				
A. Te bestemmen overschot (te verwerken tekort)			1.466.801.860	497.656.332
1.	Overschot van het boekjaar	70/66	119.359.834	109.991.839
2.	Tekort van het boekjaar	66/70	0	(14.790.148)
3.	Overgedragen overschot van het vorige boekjaar	790	1.347.442.026	402.454.641
4.	Overgedragen tekort van het vorige boekjaar	690	0	0
B. Onttrekking aan de eigen middelen		(+)	139.986.291	104.402.363
1.	aan het gevormd vermogen	791	138.872.232	2.965.433
2.	aan de aangelegde fondsen	792	1.114.060	101.436.930
C. Toevoeging aan de eigen middelen		(-)	(946.962.229)	(507.438.381)
1.	aan het gevormd vermogen	691	0	0
2.	aan de aangelegde fondsen	692	946.962.229	507.438.381
D. Over te dragen overschot (tekort)		693/793	659.825.923	94.620.315

4.2.1 Geaggregeerde bedrijfsopbrengsten

4.2.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2009 – jaarrekening 2010

De horizontale analyse van de jaarrekeningen heeft tot doel na te gaan hoe de bedrijfsopbrengsten evolueerden in de periode 2009 en 2010. De vergelijking van de belangrijkste rubrieken van de bedrijfsopbrengsten wordt in de volgende tabel weergegeven.

Evolutie bedrijfsopbrengsten :		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR10-JR09	JR10-JR09
ten opzichte van jaarrekening 2009			2009	2010	absolute	relatieve
			(eenheden euro)		wijziging	wijziging
I. Bedrijfsopbrengsten		70/74	1.605.619.282	1.675.742.917	+ 70.123.635	+ 4,37 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	1.538.300.907	1.576.030.036	+ 37.729.129	+ 2,45 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	(16.196.521)	6.052.513	+ 22.249.034	+ 137,37 %
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	+ 0	
D. Giften, schenkingen en legaten		73	12.961.261	12.671.173	- 290.088	- 2,24 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	70.553.635	80.989.195	+ 10.435.560	+ 14,79 %

In 2010 liggen de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten 4,37% hoger dan in 2009. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van 70.123.635 EUR. De opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening kennen de grootste absolute groei. Enkel de giften, schenkingen en legaten verminderen in boekjaar 2010.

4.2.1.1.1 Rubriek “opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening” als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten:

De opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening worden in de onderstaande tabel weergegeven in een aantal subrubrieken per geldstroom.

Evolutie opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening :		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR10-JR09	JR10-JR09
ten opzichte van jaarrekening 2009			2009	2010	absolute	relatieve
			(eenheden euro)		wijziging	wijziging
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	1.538.300.907	1.576.030.036	+ 37.729.129	+ 2,45 %
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering		700	735.771.638	738.656.565	+ 2.884.927	+ 0,39 %
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek		701	238.221.923	237.337.686	- 884.237	- 0,37 %
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek		702	273.059.313	276.050.249	+ 2.990.935	+ 1,10 %
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening		703	146.341.123	160.276.573	+ 13.935.450	+ 9,52 %
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	144.906.910	163.708.964	+ 18.802.054	+ 12,98 %

Het totaal aan overheidstoelagen en subsidies – basisfinanciering (1ste geldstroom) blijft ongeveer status quo. In 2010 is er slechts een stijging van 0,39% of 2.884.927 EUR ten opzichte van 2009.

De overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom) dalen in 2010, doch slechts met 0,37% of 884.237 EUR. De substantiële daling van de BOF-gelden met 7,98% of 11.043.250 EUR wordt namelijk grotendeels gecompenseerd door de stijging van de FWO-gelden met 11,49% of 9.596.336 EUR.

Bij de overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom) zien we een meeropbrengst van 1,10%. In absolute cijfers omgezet spreken we hier over een toename van 2.990.935 EUR. Ondanks de sterke stijging van de IWT-gelden met 25,88% of 9.181.265 EUR daalt de inbreng van de Vlaamse Gemeenschap in het algemeen echter met 0,49% of 705.755 EUR.

Bij het contractonderzoek met de privésector en de wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom) is er een meeropbrengst van 9,52% of 13.935.450 EUR.

Opvallend is hier de scherpe daling van het ‘contractonderzoek - non profit organisaties’ met 37,83% of 17.208.236 EUR en de substantiële stijging van het ‘contractonderzoek vennootschappen’ met 84,39% of 23.909.374 EUR en van de ‘valorisatie onderzoeksresultaten’ met 14,48% of 6.872.264 EUR.

Naast de 4 geldstromen zijn het evenwel de andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening die zorgen voor de grootste stijging van de bedrijfsopbrengsten in 2010 met 12,98% of 18.802.054 EUR. Deze stijging is grotendeels toe te schrijven aan de opbrengsten van de reguliere en andere inschrijvingsgelden.

4.2.1.1.2 Rubriek “waardewijzigingen projecten in uitvoering” als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten:

De rubriek “waardewijzigingen projecten in uitvoering” bevat de resultaatmatige neutralisatie (matching van kosten en opbrengsten) via afdeling VIII van de lopende projecten van afdeling IV.2 waarbij niet jaarlijks op het einde van het boekjaar wordt gefactureerd. De tegenpost is de balanspost 46 “ontvangen vooruitbetalingen op projecten”.

4.2.1.1.3 Rubriek “geproduceerde vaste activa” als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten:

De geproduceerde vaste activa leveren geen bijdrage tot de bedrijfsopbrengsten van de universiteiten.

4.2.1.1.4 Rubriek “giften, schenkingen en legaten” als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten: Giften, schenkingen en legaten brachten in 2010 minder op dan in 2009. We zien een daling met 2,24% of 290.088 EUR.

4.2.1.1.5 Rubriek “andere bedrijfsopbrengsten” als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten Tijdens het boekjaar 2010 stegen de andere bedrijfsopbrengsten substantieel met 14,79% of 10.435.560 EUR.

4.2.1.2 Horizontale analyse: begroting 2010 – jaarrekening 2010

Bij het opstellen van de begroting maken de universiteiten een raming van de bedrijfsopbrengsten. De onderstaande tabel geeft de begrote en reële bedrijfsopbrengsten weer voor het boekjaar 2010.

Evolutie bedrijfsopbrengsten : ten opzichte van begroting 2010	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	JR10-BG10	JR10-BG10
		2010	2010	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		afwijking	afwijking
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.675.742.917	1.582.946.907	+ 92.796.010	+ 5,86 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.576.030.036	1.476.936.002	+ 99.094.034	+ 6,71 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	6.052.513	2.054.871	+ 3.997.642	+ 194,54 %
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	+ 0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	12.671.173	10.116.000	+ 2.555.173	+ 25,26 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	80.989.195	93.840.034	- 12.850.839	- 13,69 %

We stellen vast dat de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten 5,86% hoger liggen dan de gebudgetteerde bedrijfsopbrengsten. De opbrengsten werden dus duidelijk onderschat bij de begrotingsopmaak. Deze afwijking is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de aanzienlijke meeropbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening.

4.2.1.3 Verticale analyse: jaarrekening 2009 – jaarrekening 2010

De verticale analyse van de jaarrekeningen geeft een beeld van de evolutie van de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfsopbrengsten in de periode 2009 en 2010. Zoals uit de onderstaande tabellen blijkt zijn de verschuivingen minimaal.

Bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>		2009	2010
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.605.619.282	1.675.742.917
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.538.300.907	1.576.030.036
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	(16.196.521)	6.052.513
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	12.961.261	12.671.173
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	70.553.635	80.989.195

Bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>% aandeel in de bedrijfsopbrengsten</i>		2009	2010
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	100,00 %	100,00 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	95,81 %	94,05 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	- 1,01 %	0,36 %
C. Geproduceerde vaste activa	72	0,00 %	0,00 %
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0,81 %	0,76 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	4,39 %	4,83 %

In 2009 realiseren de universiteiten de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten voor 95,81% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening.

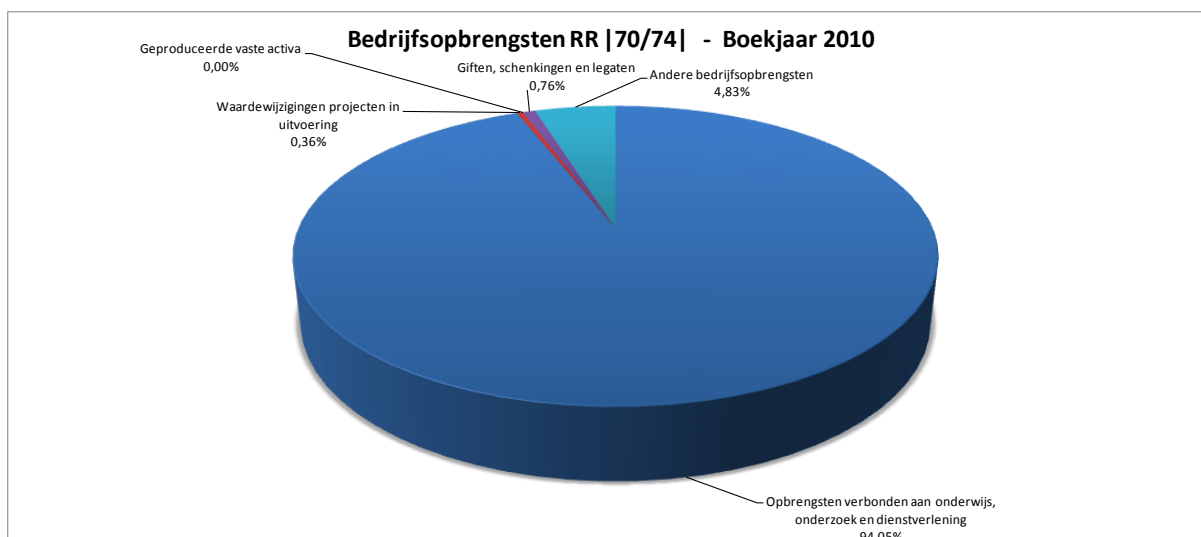
Giften, schenkingen en legaten vormen slechts 0,81% van de totale bedrijfsopbrengsten.

Voor boekjaar 2009 is het niet mogelijk het procentueel aandeel voor elke rubriek van de bedrijfsopbrengsten in de totale bedrijfsopbrengsten weer te geven in een taartdiagram omdat de waardewijzigingen projecten in uitvoering een negatief percentage vertegenwoordigen.

In het taartdiagram hieronder wordt wel voor elke rubriek van de bedrijfsopbrengsten in het boekjaar 2010 het procentueel aandeel in de totale bedrijfsopbrengsten aangeduid.

De universiteiten realiseren de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten in 2010 voor 94,05% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening. Dit is een fractie minder dan in 2009. De basisfinanciering door de overheid blijft de belangrijkste opbrengstenbron.

Giften, schenkingen en legaten dalen tot 0,76% van de totale bedrijfsopbrengsten.

4.2.1.4 Verticale analyse: begroting 2010 – jaarrekening 2010

Uit de verticale analyse blijkt dat de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfsopbrengsten in de jaarrekening 2010 de begrote structuur vrij goed benadert.

Bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)		2010	2010
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.675.742.917	1.582.946.907
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.576.030.036	1.476.936.002
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	6.052.513	2.054.871
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	12.671.173	10.116.000
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	80.989.195	93.840.034

Bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
% aandeel in de bedrijfsopbrengsten		2010	2010
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	100,00 %	100,00 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	94,05 %	93,30 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0,36 %	0,13 %
C. Geproduceerde vaste activa	72	0,00 %	0,00 %
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0,76 %	0,64 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	4,83 %	5,93 %

4.2.2 Geaggregeerde bedrijfskosten

4.2.2.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2009 – jaarrekening 2010

De horizontale analyse van de jaarrekeningen heeft tot doel na te gaan hoe de bedrijfskosten evolueerden in de periode 2009 en 2010. De vergelijking van de belangrijkste rubrieken van de bedrijfskosten wordt in de volgende tabel weergegeven.

Evolutie bedrijfskosten : ten opzichte van jaarrekening 2009	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR10-JR09	JR10-JR09
		2009	2010	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging
II. Bedrijfskosten	60/64	1.561.484.642	1.620.005.063	+ 58.520.421	+ 3,75 %
A. Aankopen goederen	60	29.608.964	22.182.114	- 7.426.850	- 25,08 %
B. Diensten en diverse goederen	61	425.022.402	441.120.049	+ 16.097.647	+ 3,79 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	974.291.403	1.032.402.557	+ 58.111.154	+ 5,96 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	91.852.902	97.707.045	+ 5.854.143	+ 6,37 %
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	(534.034)	1.603.556	+ 2.137.590	+ 400,27 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	31.746.322	14.676.297	- 17.070.025	- 53,77 %
G. Andere bedrijfskosten	640/9	9.496.684	10.313.445	+ 816.761	+ 8,60 %

In 2010 liggen de geaggregeerde bedrijfskosten 3,75% hoger dan in 2009. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meerkost van 58.520.421 EUR. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen vormen de grootste kostenpost, die daarenboven in 2010 ook de grootste absolute groei kent. De rubriek voorzieningen voor risico's en kosten kent de grootste absolute daling in boekjaar 2010.

4.2.2.1.1 Rubriek “aankopen goederen” als deelrubriek van de bedrijfskosten

Deze rubriek betreft aankopen die op de balans worden geactiveerd (machines, installaties, uitrusting, meubilair,...) en waarop wordt afgeschreven. De kosten voor de aankoop van goederen dalen in 2010 met 7.426.850 EUR. Dit is een substantiële daling met 25,08%.

4.2.2.1.2 Rubriek “diensten en diverse goederen”

Deze rubriek betreft aankopen die onmiddellijk in de kosten worden geboekt. De kosten voor diensten en diverse goederen stijgen in 2010 met niet minder dan 16.097.647 EUR. Dit is een stijging met 3,79%. De toename van deze kosten kan toegeschreven worden aan een brede waaier van factoren: hogere energieprijzen, duurdere onderhoudscontracten, stijgende kosten voor de herstelling van gebouwen,....

4.2.2.1.3 Rubriek “bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen”

De kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen stijgen in 2010 met 58.111.154 EUR. Dit is een stijging met 5,96%. De contractuele loonkost is significant toegenomen evenals deze voor de bursalen onderworpen aan RSZ.

4.2.2.1.4 Rubriek “afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA”

De kosten voor afschrijvingen en waardeverminderingen op OK / IVA / MVA kennen in 2010 een stijging van 5.854.143 EUR. Dit is een stijging met 6,37%.

4.2.2.1.5 Rubriek “waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen”

In 2009 is er een waardevermindering op voorraden en handelsvorderingen, in 2010 een waardevermeerdering.

4.2.2.1.6 Rubriek “voorzieningen voor risico's en kosten”

De kosten voor voorzieningen voor risico's en kosten dalen in 2010 met 17.070.025 EUR. Dit is een substantiële daling met 53,77%.

4.2.2.1.7 Rubriek “andere bedrijfskosten”

In deze rubriek vinden we kosten van taksen, provincie en gewestbelasting, autobelasting, onroerende voorheffing,....De andere bedrijfskosten stijgen in 2010 met 816.761 EUR. Dit is een stijging met 8,60%.

4.2.2.2 Horizontale analyse: begroting 2010 – jaarrekening 2010

Bij het opstellen van de begroting maken de universiteiten een raming van de bedrijfskosten. De onderstaande tabel geeft de begrote en reële bedrijfskosten weer voor het boekjaar 2010.

Evolutie bedrijfskosten : - ten opzichte van begroting 2010	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	JR10-BG10	JR10-BG10
		2010	2010	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		afwijking	afwijking
II. Bedrijfskosten	60/64	1.620.005.063	1.572.305.880	+ 47.699.183	+ 3,03 %
A. Aankopen goederen	60	22.182.114	29.174.160	- 6.992.046	- 23,97 %
B. Diensten en diverse goederen	61	441.120.049	446.772.812	- 5.652.763	- 1,27 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.032.402.557	994.675.905	+ 37.726.652	+ 3,79 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	97.707.045	94.679.854	+ 3.027.191	+ 3,20 %
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	1.603.556	125.000	+ 1.478.556	+ 1182,84 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	14.676.297	691.749	+ 13.984.548	+ 2021,62 %
G. Andere bedrijfskosten	640/9	10.313.445	6.186.400	+ 4.127.045	+ 66,71 %

De reële bedrijfskosten liggen boven het begrote niveau in 2010. Het werkelijke kostenbedrag is 3,03% hoger dan het geraamde bedrag. In een absoluut cijfer stemt dit overeen met een meerkost van 47.699.183 EUR.

De budgetoverschrijding situeert zich in 5 van de 7 rubrieken van de bedrijfskosten. In absolute cijfers is zij het grootst voor de rubriek 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' met 37.726.652 EUR, gevolgd door de rubriek 'voorzieningen voor risico's en kosten' met 13.984.548 EUR.

Onderbesteding van de voorziene budgetten stellen we vast bij de rubrieken 'aankoop van goederen' en 'diensten en diverse goederen'.

4.2.2.3 Verticale analyse: jaarrekening 2009 – jaarrekening 2010

De verticale analyse van de jaarrekeningen geeft een beeld van de evolutie van de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfskosten in de periode 2009 en 2010.

Bedrijfskosten (eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2009	2010
II. Bedrijfskosten	60/64	1.561.484.642	1.620.005.063
A. Aankopen goederen	60	29.608.964	22.182.114
B. Diensten en diverse goederen	61	425.022.402	441.120.049
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	974.291.403	1.032.402.557
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	91.852.902	97.707.045
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	(534.034)	1.603.556
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	31.746.322	14.676.297
G. Andere bedrijfskosten	640/9	9.496.684	10.313.445

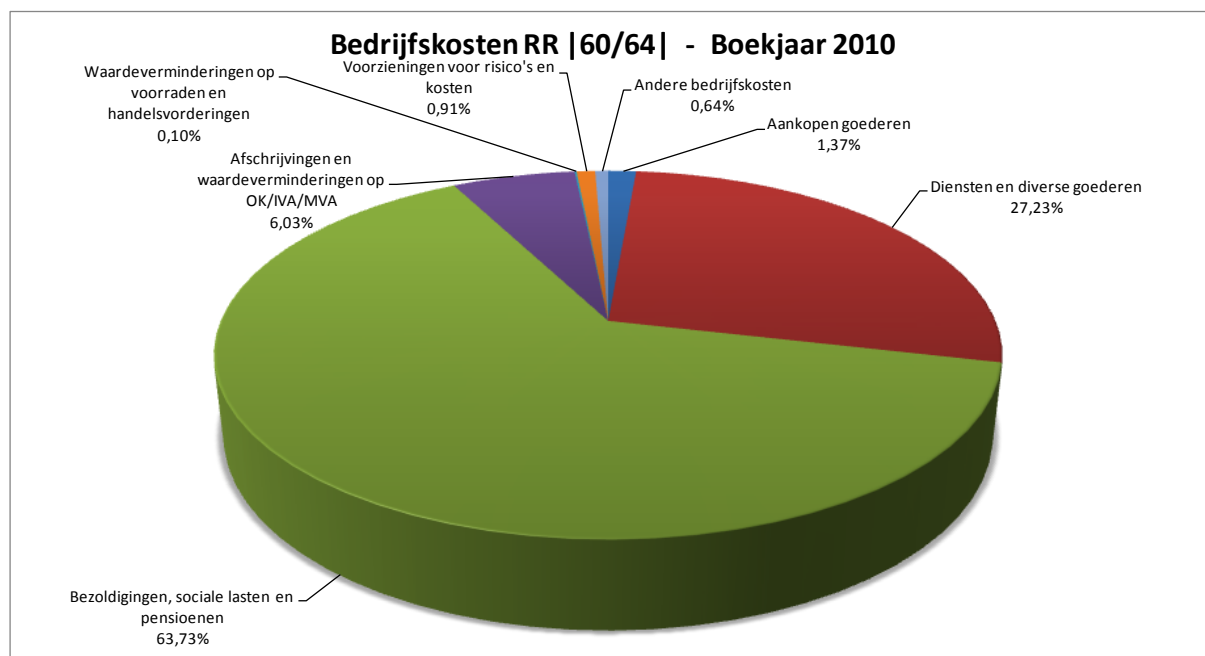
Bedrijfskosten % aandeel in de bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2009	2010
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00 %	100,00 %
A. Aankopen goederen	60	1,90 %	1,37 %
B. Diensten en diverse goederen	61	27,22 %	27,23 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	62,40 %	63,73 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	5,88 %	6,03 %
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	- 0,03 %	0,10 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	2,03 %	0,91 %
G. Andere bedrijfskosten	640/9	0,61 %	0,64 %

Uit de tabel hierboven blijkt dat in 2009 de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen 62,40% van de bedrijfskosten voor hun rekening nemen en de diensten en goederen 27,22%.

Voor het boekjaar 2009 is het niet mogelijk het procentueel aandeel voor elke rubriek van de bedrijfskosten weer te geven in een taartdiagram omdat de waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen een negatief percentage vertegenwoordigen.

De structuur van de geaggregeerde bedrijfskosten voor het boekjaar 2010 is hieronder wel gevisualiseerd in een taartdiagram. Voor elke component van de bedrijfskosten wordt het procentueel aandeel in de totale bedrijfskosten aangeduid.

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen maken in 2010 niet minder dan 63,73% van het totale kostenplaatje uit, gevolgd door diensten en diverse goederen met 27,23%.

4.2.2.4 Verticale analyse: begroting 2010 – jaarrekening 2010

Uit verticale analyse blijkt dat de begrote structuur van de bedrijfskosten van het boekjaar 2010 goed aansluit bij de werkelijke kostenstructuur. De uitvoering van de begroting heeft geen fundamentele verschuivingen in de structuur van de bedrijfskosten veroorzaakt.

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>		2010	2010
II. Bedrijfskosten	60/64	1.620.005.063	1.572.305.880
A. Aankopen goederen	60	22.182.114	29.174.160
B. Diensten en diverse goederen	61	441.120.049	446.772.812
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.032.402.557	994.675.905
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	97.707.045	94.679.854
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	1.603.556	125.000
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	14.676.297	691.749
G. Andere bedrijfskosten	640/9	10.313.445	6.186.400

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>% aandeel in de bedrijfskosten</i>		2010	2010
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00 %	100,00 %
A. Aankopen goederen	60	1,37 %	1,86 %
B. Diensten en diverse goederen	61	27,23 %	28,42 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	63,73 %	63,26 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	6,03 %	6,02 %
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	0,10 %	0,01 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	0,91 %	0,04 %
G. Andere bedrijfskosten	640/9	0,64 %	0,39 %

4.2.3 Geaggregeerd bedrijfsoverschot

Het bedrijfsoverschot is het verschil tussen de bedrijfsopbrengsten en de bedrijfskosten.

Het geaggregeerde bedrijfsoverschot is het resultaat dat alle universiteiten samen behalen uit hun courante activiteiten.

In het boekjaar 2009 realiseerde de sector een bedrijfsoverschot van 44.134.640 EUR. In het boekjaar 2010 zien we het bedrijfsoverschot met 26,29% stijgen naar 55.737.854 EUR. De bedrijfsopbrengsten stijgen namelijk sneller dan de bedrijfskosten.

Ten opzichte van de begroting 2010 valt het effectief gerealiseerde bedrijfsoverschot in 2010 gunstig uit. Met een afwijking van 45.096.827 EUR of 423,80% doet de sector het opmerkelijk beter dan voorzien. Toch is enige voorzichtigheid geboden aangezien de bedrijfskosten in de begroting met 3,03% werden onderschat. Er is een duidelijk spanningsveld tussen de begrote cijfers en de gerealiseerde cijfers voor post 62 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' en dan voornamelijk voor wat het contractueel AP, het contractueel ATP en de bursalen onderworpen aan RSZ betreft. Ook post 634/9 'voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -) werd zwaar onderbegroot.

Evolutie bedrijfsoverschot / bedrijfstekort :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR10-JR09	JR10-JR09	BG - Boekjaar	JR10-BG10	JR10-BG10
· ten opzichte van jaarrekening 2009		2009	2010	absolute	relatieve	2010	absolute	relatieve
· ten opzichte van begroting 2010		<i>(eenheden euro)</i>		wijziging	wijziging	<i>(eenheden euro)</i>	afwijking	afwijking
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.605.619.282	1.675.742.917	+ 70.123.635	+ 4,37 %	1.582.946.907	+ 92.796.010	+ 5,86 %
II. Bedrijfskosten	60/64	1.561.484.642	1.620.005.063	+ 58.520.421	+ 3,75 %	1.572.305.880	+ 47.699.183	+ 3,03 %
III. Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	(+) / (-)	44.134.640	55.737.854	+ 11.603.215	+ 26,29 %	10.641.027	+ 45.096.827	+ 423,80 %

4.2.4 Geaggregeerd financieel resultaat

Het financieel resultaat is het verschil tussen de financiële opbrengsten en de financiële kosten.

In boekjaar 2010 stijgen de financiële opbrengsten met 16,15% en de financiële kosten met 103,58%. De kosten stijgen dus sneller dan de opbrengsten. We zien dan ook een significante daling van het geaggregeerd financieel resultaat met 29,57%. Deze daling is hoofdzakelijk toe te schrijven aan post 651 'waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II.E (toevoegingen +, terugnemingen -)' en dit bij 5 van de 6 universiteiten.

Ten opzichte van de begroting 2010 valt het effectief financieel resultaat hoger uit. De onderschatting van het financieel resultaat in 2010 bedraagt 26.329.846 EUR of 121,04%.

Evolutie financiële opbrengsten / kosten :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR10-JR09	JR10-JR09	BG - Boekjaar	JR10-BG10	JR10-BG10	
		2009	2010	absolute	relatieve	2010	absolute	relatieve	
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking	
- ten opzichte van jaarrekening 2009									
- ten opzichte van begroting 2010									
IV. Financiële opbrengsten	75	42.199.274	49.013.904	+ 6.814.630	+ 16,15 %	28.183.114	+ 20.830.790	+ 73,91 %	
V. Financiële kosten	65	(26.065.504)	931.887	+ 26.997.391	+ 103,58 %	6.430.943	- 5.499.056	- 85,51 %	
Financieel resultaat	(+) / (-)	75/65	68.264.778	48.082.017	- 20.182.761	- 29,57 %	21.752.171	+ 26.329.846	+ 121,04 %

4.2.5 Geaggregeerd uitzonderlijk resultaat

Het uitzonderlijk resultaat is het verschil tussen de uitzonderlijke opbrengsten en de uitzonderlijke kosten.

Deze component van het totale resultaat van de universiteiten geeft de resultaten weer die noch aan het bedrijfs- noch aan het financieel resultaat kunnen worden toegewezen.

Het gaat hier om opbrengsten en kosten als gevolg van éénmalige operaties die niets te maken hebben met de gebruikelijke activiteiten van de universiteiten.

In 2010 realiseerden de universiteiten samen een uitzonderlijk resultaat dat 223,82% lager ligt dan in 2009. De oorzaak hiervan ligt in het feit dat de uitzonderlijke kosten veel sneller gestegen zijn dan de uitzonderlijke opbrengsten.

Het stijgen van de uitzonderlijke kosten is echter voornamelijk toe te schrijven aan post 660 'uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa' van één universiteit. Dit geldt dus niet voor de sector in zijn geheel.

Evolutie uitzonderlijke opbrengsten / kosten :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR10-JR09	JR10-JR09	BG - Boekjaar	JR10-BG10	JR10-BG10	
		2009	2010	absolute	relatieve	2010	absolute	relatieve	
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking	
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	10.143.496	13.616.203	+ 3.472.708	+ 34,24 %	4.140.000	+ 9.476.203	+ 228,89 %	
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	3.183.078	22.234.380	+ 19.051.301	+ 598,52 %	0	+ 22.234.380	BG = 0	
Uitzonderlijk resultaat	(+) / (-)	76/66	6.960.417	(8.618.176)	- 15.578.594	- 223,82 %	4.140.000	- 12.758.176	- 308,17 %

4.2.6 Evolutie en opbouw van het geaggregeerd resultaat van het boekjaar

Het resultaat dat de universiteiten behalen uit al hun activiteiten is positief. Zowel in 2009 als in 2010 kunnen ze hun boekjaar samen afsluiten met een overschot.

Het geaggregeerde resultaat van het boekjaar is opgebouwd uit 3 componenten: het bedrijfsoverschot (70/64), het financieel resultaat (75/65) en het uitzonderlijk resultaat (76/66).

Hoewel het bedrijfsoverschot 11.603.215 EUR hoger ligt in 2010 dan in 2009 stellen we een substantiële achteruitgang vast van het geaggregeerd resultaat met 20,24%. Dit is toe te schrijven aan een daling van het financieel resultaat met 29,57% en van het uitzonderlijk resultaat met 223,82%.

Het positieve resultaat dat de universiteiten in 2010 behaalden is veel gunstiger dan in de begroting 2010 werd voorzien. Het effectief gerealiseerde resultaat ligt namelijk 173,29% hoger dan begroot. Het bedrijfsoverschot en het financiële resultaat liggen aanzienlijk hoger dan verwacht, het uitzonderlijk resultaat daarentegen ligt substantieel lager dan voorzien.

Evolutie overschot / tekort van het boekjaar :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR10-JR09	JR10-JR09	BG - Boekjaar	JR10-BG10	JR10-BG10	
		2009	2010	absolute wijziging	relatieve wijziging	2010	absolute afwijking	relatieve afwijking	
		(eenheden euro)				(eenheden euro)			
· ten opzichte van jaarrekening 2009									
· ten opzichte van begroting 2010									
III. Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	(+) / (-)	70/64	44.134.640	55.737.854	+ 11.603.215	+ 26,29 %	10.641.027	+ 45.096.827	+ 423,80 %
Financieel resultaat	(+) / (-)	75/65	68.264.778	48.082.017	- 20.182.761	- 29,57 %	21.752.171	+ 26.329.846	+ 121,04 %
Uitzonderlijk resultaat	(+) / (-)	76/66	6.960.417	(8.618.176)	- 15.578.594	- 223,82 %	2.440.000	- 11.058.176	- 453,20 %
IX. Overschot / Tekort van het boekjaar	(+) / (-)	70/66	119.359.834	95.201.691	- 24.158.143	- 20,24 %	34.835.198	+ 60.366.493	+ 173,29 %

4.3 Geaggregeerde resultatenrekening (per afdeling)

4.3.1 Afdeling I. Werking

In de afdeling Werking stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2010 met 3.277.774 EUR. Dit betekent slechts een meeropbrengst van 0,47% t.o.v. het boekjaar 2009. De bedrijfskosten stijgen in 2010 echter met 6.806.480 EUR. Dit betekent een meerkost van 0,98% t.o.v. het boekjaar 2009. De bedrijfskosten stijgen dus sneller dan de bedrijfsopbrengsten. Daar waar er in 2009 nog een bedrijfsoverschot was, ontstaat er in boekjaar 2010 een bedrijfstekort van 2.252.884 EUR.

De financiële opbrengsten zijn zowel in 2009 als in 2010 onbestaande. De financiële kosten dalen in 2010 met 7.077 EUR of 13,26% t.o.v. het boekjaar 2009.

In tegenstelling tot het boekjaar 2009 ontstaat er in 2010 een tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening van 2.299.188 EUR.

In 2009 zijn er geen uitzonderlijke opbrengsten in de afdeling Werking. In 2010 daarentegen tekenen twee universiteiten uitzonderlijke opbrengsten op.

Rekeninghoudend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen is er een tekort van het boekjaar 2010 van 1.672.215 EUR. Dit is een daling met 18.697.315 EUR of 109,82% t.o.v. boekjaar 2009.

De bedrijfsopbrengsten werden vrij nauwkeurig begroot. De bedrijfskosten liggen in 2010 echter 44.065.614 EUR of 5,91% lager dan begroot. Dit is in de eerste plaats toe te schrijven aan een onderbesteding voor de post 'diensten en diverse goederen' van 29.571.070 EUR en in de tweede plaats aan een onderbesteding voor de post 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' van 13.500.108 EUR.

In 2010 bestaan de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen respectievelijk voor 41,99% uit ZAP, 37,75% uit ATP, 17,51% uit AAP, 0,94% uit gastprofessoren, 0,93% uit contractueel AP en 0,89% uit contractueel ATP. In de begroting 2010 waren de voorziene kosten 42,01% voor ZAP, 37,70% voor ATP, 18,00% voor AAP, 0,95% voor gastprofessoren, 0,72% voor contractueel ATP en 0,62% voor contractueel AP.

In vergelijking met de begroting zijn de kosten voor alle personeelscategorieën, uitgezonderd contractueel AP en ATP, minder dan begroot. De onderbesteding t.o.v. de begroting in de uitgavencategorieën ZAP en gastprofessoren kan verschillende oorzaken hebben:

- permanent niet-bezette formatieplaatsen;
- fractionele niet-bezettingen (sabbatical, herleiding omvang opdracht, vrij in afwachting van afhandeling vacature,...);
- bezette betrekkingen waarvan de titularis verder een post-doc FWO-mandaat vervult (recuperatie van het niet-bezoldigde gedeelte);
- tijdelijke bevrozing en omzetting naar aanstellingen lastens de saldi van voorgaande jaren.

Afdeling I. Werking		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	696.511.848	699.789.622	697.371.636
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	695.887.998	698.726.568	697.371.636
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	688.142.974	690.691.359	688.772.120
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	684.338.674	686.282.584	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	3.317.000	3.562.675	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	487.300	846.100	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	0	0	
A.2.3. FWO		7012	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	7.745.024	8.035.208	8.599.516
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	0	0	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	3.730	2.039	
A.5.6. Andere		7045	7.741.294	8.033.169	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	623.850	1.063.055	0
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(695.236.026)	(702.042.506)	(746.108.120)
A. Aankopen goederen		60	15.433.371	13.567.733	14.791.109
B. Diensten en diverse goederen		61	137.873.814	128.556.333	158.127.403
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	541.602.168	559.260.800	572.760.908
C.1. ZAP		620	231.927.097	234.859.550	240.628.213
C.2. AAP		621	94.177.819	97.902.502	103.096.424
C.3. ATP		622	201.680.946	211.114.978	215.907.395
C.4. Gastprofessoren		623	4.727.072	5.235.942	5.417.875
C.5. Contractueel AP		624	4.336.335	5.176.570	3.577.701
C.6. Contractueel ATP		625	4.752.900	4.971.258	4.133.300
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	326.674	657.639	428.700
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	1.275.822	0	0
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	(2.252.884)	(48.736.484)

Afdeling I. Werking		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	0	1	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	0	1	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	0	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65	(53.382)	(46.305)	(30.500)
A. Kosten van schulden		650	1.066	101	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	486	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	51.830	46.204	30.500
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	1.222.439	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	(2.299.188)	(48.766.984)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	101.235	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	101.235	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		46.653.846	46.061.067	45.842.386
A. Verrekeningen			5.532.853	6.137.876	4.347.199
B. Overschrijvingen			41.120.993	39.923.191	41.495.187
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(30.851.185)	(45.535.329)	(39.754.200)
A. Verrekeningen			12.146.602	11.511.905	12.977.387
B. Overschrijvingen			18.704.583	34.023.424	26.776.813
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	17.025.100	0	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	(1.672.215)	(42.678.798)

4.3.2 Afdeling II. Investerings

In de afdeling Investerings stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2010 met 19.771.219 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 48,98% t.o.v. het boekjaar 2009. Deze opbrengsten bestaan voornamelijk uit investeringsuitkeringen en uit andere overheidstoelagen en subsidies. In 2009 bedragen de investeringsuitkeringen 66,69% van de bedrijfsopbrengsten, in 2010 stijgt dit naar 69,70%. De andere overheidstoelagen en subsidies nemen 22,74% van de bedrijfsopbrengsten voor hun rekening in 2009 en in 2010 stijgt dit naar 24,20%. Het aandeel van de investeringsuitkeringen in de bedrijfsopbrengsten stijgt dus sneller dan dat van de andere overheidstoelagen en subsidies.

De bedrijfskosten dalen in 2010 met 4.456.853 EUR. Dit betekent een minkost van 8,60% t.o.v. het boekjaar 2009. Deze kosten hebben hoofdzakelijk betrekking op de aankoop van goederen. In boekjaar 2009 bedraagt het aandeel van deze post 90,28% van de bedrijfskosten, in 2010 daalt dit naar 87,96%.

Het gevolg van deze meeropbrengst en minkost is dat het bedrijfstekort van 2009 evolueert naar een bedrijfsoverschot in 2010. Het gaat om een stijging van 24.228.071 EUR.

De financiële opbrengsten stijgen met 386.694 EUR in 2010 of 105,51%. De financiële kosten stijgen met 740.773 EUR of 62,48%. De financiële opbrengsten stijgen dus sneller dan de financiële kosten.

Het tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening in 2009 stijgt naar een overschot in 2010.

De uitzonderlijke opbrengsten stijgen met 6.111.420 EUR in 2010. Er zijn geen uitzonderlijke kosten in 2009, noch in 2010. De stijging van de uitzonderlijke opbrengsten in 2010 is uitsluitend toe te schrijven aan de verkoop van een grond door één instelling.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen stijgt het overschot van het boekjaar 2010 met 24.286.337 EUR t.o.v. boekjaar 2009.

De bedrijfsopbrengsten zijn 7.475.838 EUR of 11,06% lager dan begroot. De universiteiten slaagden er echter in om de reële bedrijfskosten nagenoeg perfect te ramen. We stellen slechts een afwijking vast van 80.297 EUR of 0,17%.

De reden waarom de reële bedrijfsopbrengsten lager liggen dan begroot ligt o.a. in het feit dat in de begroting de verkoop van een grond door een universiteit werd geboekt onder de post 'andere bedrijfsopbrengsten'. In de rekeningen is deze verkoop geboekt als een uitzonderlijke opbrengst.

De financiële opbrengsten werden overbegroot met 264.816 EUR of 26,01%. Dit betekent dat er minder meerwaarden zijn gerealiseerd op de effecten dan voorzien. De financiële kosten werden onderbegroot met 486.086 EUR of 33,75%. Hieronder vinden we o.a. de minderwaarden op de realisatie van effecten.

Het overschot van het boekjaar 2010 werd onderbegroot met 736.371 EUR of 3,06%.

Afdeling II. Investerings		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	40.369.488	60.140.707	67.616.545
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	36.140.830	56.534.712	56.830.000
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	36.101.000	56.474.596	56.421.000
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	26.921.000	41.921.000	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	9.180.000	14.553.596	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	0	0	
A.2.3. FWO		7012	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	1	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	1	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	39.829	60.116	409.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	0	0	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	99.829	60.116	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	
A.5.6. Andere		7045	(60.000)	0	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	4.228.658	3.605.995	10.786.545
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(51.844.081)	(47.387.228)	(47.467.525)
A. Aankopen goederen		60	46.805.494	41.680.629	45.061.525
B. Diensten en diverse goederen		61	5.020.236	5.699.192	2.400.000
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	0	0	0
C.1. ZAP		620	0	0	0
C.2. AAP		621	0	0	0
C.3. ATP		622	0	0	0
C.4. Gastprofessoren		623	0	0	0
C.5. Contractueel AP		624	0	0	0
C.6. Contractueel ATP		625	0	0	0
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	18.351	7.406	6.000
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	12.753.479	20.149.020
Bedrijfstekort	(-)	64/70	(11.474.592)	0	0

Afdeling II. Investerings		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>			2009	2010	2010
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	366.490	753.184	1.018.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	194.643	157.490	508.000
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	171.846	595.694	510.000
V. Financiële kosten	(-)	65	(1.185.550)	(1.926.323)	(1.440.237)
A. Kosten van schulden		650	1.019.373	1.127.313	1.255.237
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	(14.443)	0
C. Andere financiële kosten		652/9	166.177	813.452	185.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	11.580.340	19.726.783
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(12.293.653)	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	1.080	6.112.500	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	1.080	6.112.500	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		13.713.368	24.389.273	20.581.000
A. Verrekeningen			345.382	291.693	776.000
B. Overschrijvingen			13.367.986	24.097.580	19.805.000
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(932.902)	(17.307.883)	(16.269.924)
A. Verrekeningen			808.902	1.182.795	16.207.924
B. Overschrijvingen			124.000	16.125.088	62.000
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	487.893	24.774.230	24.037.859
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0

4.3.3 Afdeling III. Sociale voorzieningen voor studenten

In de afdeling Sociale voorzieningen voor studenten stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2010 met 1.094.697 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 2,52% t.o.v. het boekjaar 2009.

Het grootste deel van de opbrengsten in deze afdeling bestaat uit sociale toelagen en uit de huuropbrengsten van de sociale sector. In boekjaar 2009 bedragen de sociale toelagen 36,24% van de bedrijfsopbrengsten, in 2010 daalt dit naar 35,12%. De huuropbrengsten van de sociale sector nemen 31,43% voor hun rekening in 2009 en dit stijgt naar 32,37% in boekjaar 2010.

De bedrijfskosten dalen in 2010 met 2.757.064 EUR of 6,17%. Deze daling is respectievelijk toe te schrijven aan een daling van de kosten voor het aankopen van goederen met 2.146.619 EUR of 30,39%, voor diensten en diverse goederen met 867.947 EUR of 4,47% en voor de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen van het contractueel ATP met 298.427 EUR of 2,35%. De enige post waar de kosten stijgen met 522.440 EUR of 9,72% zijn de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen van het ATP.

Het bedrijfstekort van boekjaar 2009 evolueert naar een bedrijfsoverschot in boekjaar 2010. We noteren een stijging van 3.851.761 EUR. Dit is een verbetering met 304,02%.

De financiële opbrengsten dalen in 2010 met 229.247 EUR of 58,54% en de financiële kosten met 72.248 EUR of 3,56 %. De opbrengsten dalen dus sneller dan de kosten.

In tegenstelling tot 2009 is er in 2010 een overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening van 792.536 EUR.

In de afdeling Sociale voorzieningen voor studenten zijn er in 2009 en 2010 geen uitzonderlijke opbrengsten, noch uitzonderlijke kosten.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen stijgt het overschot van het boekjaar in 2010 met 5.166.627 EUR of 307,37% t.o.v. 2009.

In het boekjaar 2010 liggen de bedrijfsopbrengsten 633.508 EUR of 1,40% lager dan begroot. Vooral de reële opbrengsten uit de post 'andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' zijn lager dan gebudgetteerd.

De bedrijfskosten liggen 2.571.950 EUR of 5,78% lager dan begroot. Voor de post 'diensten en diverse goederen' is er 1.854.467 EUR minder uitgegeven dan voorzien en de post 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' van het ATP kostte 1.155.460 EUR minder dan begroot.

In 2010 liggen de financiële opbrengsten 128.187 EUR lager dan begroot. De reden hiervoor is een daling met 44,11% van de opbrengsten uit vlottende activa. De financiële kosten liggen 76.163 EUR hoger dan voorzien.

Daar waar er in de begroting 2010 een tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening werd voorzien, genereren de universiteiten in werkelijkheid een overschot van 792.536 EUR.

Het overschot van het boekjaar ligt 2.647.969 EUR of 63,05% hoger dan begroot.

Afdeling III. Sociale Voorzieningen voor Studenten		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	43.410.642	44.505.339	45.138.847
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	40.110.504	40.873.848	42.140.768
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	18.020.300	17.908.834	18.065.908
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	325.779	296.482	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	15.732.222	15.633.843	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	1.962.299	1.978.510	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	0	0	
A.2.3. FWO		7012	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	22.090.204	22.965.014	24.074.860
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	5.520	1.375	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	13.642.863	14.406.711	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	7.117.398	7.228.702	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	172.382	139.224	
A.5.6. Andere		7045	1.152.041	1.189.002	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	3.300.138	3.631.491	2.998.079
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(44.677.586)	(41.920.522)	(44.492.472)
A. Aankopen goederen		60	7.062.874	4.916.255	4.202.942
B. Diensten en diverse goederen		61	19.402.612	18.534.665	20.389.132
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	18.071.619	18.295.633	19.747.198
C.1. ZAP		620	0	0	0
C.2. AAP		621	0	0	0
C.3. ATP		622	5.376.801	5.899.241	7.054.701
C.4. Gastprofessoren		623	0	0	0
C.5. Contractueel AP		624	0	0	0
C.6. Contractueel ATP		625	12.694.819	12.396.392	12.692.497
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	140.481	173.969	153.200
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	2.584.817	646.375
Bedrijfsstekort	(-)	64/70	(1.266.944)	0	0

Afdeling III. Sociale Voorzieningen voor Studenten		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	391.635	162.388	290.575
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	260.138	104.104	286.000
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	131.497	58.284	4.575
V. Financiële kosten	(-)	65	(2.026.917)	(1.954.669)	(1.878.506)
A. Kosten van schulden		650	1.641.882	1.602.841	1.585.006
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	(4.269)	(1.773)	0
C. Andere financiële kosten		652/9	389.304	353.600	293.500
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	792.536	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(2.902.226)	0	(941.556)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		10.516.151	12.029.662	9.552.919
A. Verrekeningen			4.018.680	4.472.775	3.211.937
B. Overschrijvingen			6.497.471	7.556.887	6.340.982
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(5.932.990)	(5.974.635)	(4.411.770)
A. Verrekeningen			5.932.990	5.974.635	4.411.770
B. Overschrijvingen			0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	1.680.935	6.847.562	4.199.593
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0

4.3.4 Afdeling IV.1. Bijzondere onderzoeksfondsen

In de afdeling Bijzondere onderzoeksfondsen dalen de bedrijfsopbrengsten in 2010 met 10.784.338 EUR. Dit betekent een minopbrengst van 7,45% t.o.v. het boekjaar 2009.

De oorzaak hiervan is hoofdzakelijk een sterke daling van de overheidstoelagen voor het fundamenteel basisonderzoek:

- BOF-toelage: - 9.411.689,65 EUR
- Methusalem-financiering: - 1.459.800,00 EUR
- BOF-ZAP: - 239.000,00 EUR
- Bijkomende middelen: - 8.000,00 EUR
- Tenure track: - 290.250,00 EUR

De bedrijfskosten stijgen in 2010 met 10.314.389 EUR of 9,99%. De oorzaak hiervan is een forse toename van de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen. Met name de bursalen onderworpen aan RSZ zorgden reeds voor een meerkost van 5.336.720 EUR in 2010.

Door de daling van de bedrijfsopbrengsten en de stijging van de bedrijfskosten kunnen de universiteiten in de afdeling Bijzondere onderzoeksfondsen in 2010 slechts een bedrijfsoverschot optekenen van 20.387.815 EUR t.o.v. 41.486.542 EUR in 2009.

De financiële opbrengsten dalen in 2010 met 6.505 EUR t.o.v. 2009. De financiële kosten stijgen met 6.274 EUR.

Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening daalt substantieel in 2010 met niet minder dan 21.111.507 EUR of 50,88% t.o.v. 2009.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen tekenen de universiteiten in 2010 een tekort van het boekjaar op. Ten opzichte van het boekjaar 2009 is er een daling met 26.904.339 EUR of 125,22%.

In vergelijking met de begroting 2010 vallen de reële bedrijfsopbrengsten veel lager uit. De overschatting bedraagt 11.339.731 EUR of 7,81%. Dit is het rechtstreekse gevolg van de beslissing van de Vlaamse Regering om de laatste schijf van de begrote BOF-toelage 2010 niet meer uit te betalen in het kader van de beheersing van de begroting en omdat voor de middelen die voorzien waren voor Methusalem 2010 en tenure track 2010 er 5% geblokkeerd werd voor mogelijke besparing.

Ondanks het feit dat de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen werden onderbegroot liggen de effectieve bedrijfskosten 5.211.275 EUR of 4,39% lager dan in de begroting werd voorzien. De kosten voor diensten en diverse goederen waren in 2010 namelijk 8.581.217 EUR of 25,16% lager dan begroot. De hoofdreden voor afwijkingen t.o.v. het voorziene budget is dat het moeilijk is om bij de opmaak van de begroting in te schatten hoe de projectnoden zullen evolueren en hieraan gelinkt de evolutie van de kosten.

Hoewel in de begroting 2010 voor de afdeling Bijzondere onderzoeksfondsen een overschot van het boekjaar van 1.604.148 EUR werd voorzien, eindigen de universiteiten samen in werkelijkheid uiteindelijk met een substantieel tekort van het boekjaar van 5.418.193 EUR.

RESULTATENREKENING

Afdeling IV.1. Bijzondere Onderzoeksfondsen		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	144.708.466	133.924.128	145.263.859
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	144.695.635	133.895.088	145.243.859
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	0	0	0
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	0	0	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	138.449.010	127.405.760	137.603.959
A.2.1. BOF		7010	138.449.010	127.405.760	
A.2.2. IUAP		7011	0	0	
A.2.3. FWO		7012	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	6.095	10.000	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	6.095	10.000	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	6.095	10.000	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	6.240.530	6.479.328	7.639.900
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	630	0	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	
A.5.6. Andere		7045	6.239.900	6.479.328	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	12.831	29.040	20.000
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(103.221.924)	(113.536.313)	(118.747.588)
A. Aankopen goederen		60	4.093.285	3.579.260	4.970.700
B. Diensten en diverse goederen		61	23.475.397	25.527.133	34.108.350
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	75.627.233	84.494.638	79.641.538
C.1. ZAP		620	2.495	10.479	0
C.2. AAP		621	11.205.417	11.811.219	12.288.011
C.3. ATP		622	3.596.571	3.706.445	3.961.000
C.4. Gastprofessoren		623	66.914	85.970	58.000
C.5. Contractueel AP		624	12.384.817	14.179.212	14.718.651
C.6. Contractueel ATP		625	4.792.244	5.785.819	5.322.899
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	43.578.775	48.915.495	43.292.977
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	(74.571)	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	26.010	9.854	27.000
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	41.486.542	20.387.815	26.516.271
Bedrijfsstekort	(-)	64/70	0	0	0

Afdeling IV.1. Bijzondere Onderzoeksfondsen		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	6.505	0	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	5.278	0	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	1.227	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65	(3.100)	(9.374)	0
A. Kosten van schulden		650	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	3.100	9.374	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	41.489.947	20.378.440	26.516.271
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		16.715.004	15.303.518	12.953.813
A. Verrekeningen			(441.278)	(233.076)	(784.000)
B. Overschrijvingen			17.156.282	15.536.594	13.737.813
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(36.718.805)	(41.100.151)	(37.865.936)
A. Verrekeningen			8.324.634	10.485.928	6.855.000
B. Overschrijvingen			28.394.171	30.614.223	31.010.936
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	21.486.146	0	1.604.148
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	(5.418.193)	0

4.3.5 Afdeling IV.2. Andere onderzoeksfondsen

In de afdeling Andere onderzoeksfondsen stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2010 met 28.847.894 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 5,64% t.o.v. het boekjaar 2009.

De overheidstoelagen voor het fundamenteel basisonderzoek zijn met 11.668.152 EUR of 11,86% gestegen in 2010 t.o.v. 2009. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de toename van FWO-gelden. De overheidstoelagen voor het toegepast wetenschappelijk onderzoek vertonen daarentegen een lichte daling van 1.352.362 EUR of 0,52%. Het contractonderzoek met de privésector en de wetenschappelijke dienstverlening zijn goed voor een stijging van de opbrengsten in 2010 met 13.938.653 EUR of 9,67%.

De stijging van de bedrijfsopbrengsten in 2009 en 2010 in deze afdeling is voor een deel toe te schrijven aan een gewijzigde presentatie van de overhead, op basis van gemaakte afspraken tussen de universiteiten in de VLIR. In het verleden werden de opbrengsten in afdeling Andere onderzoeksfondsen netto gepresenteerd, d.w.z. na aftrek van overhead (die rechtstreeks in de afdeling Patrimonium werd geboekt).

Vanaf 2009 worden de bruto opbrengsten getoond onder de bedrijfsopbrengsten en wordt de overhead via de post interne verrekeningen overgeboekt naar het patrimonium.

De bedrijfskosten stijgen in 2010 met 24.731.565 EUR of 5,77%. De grootste toename zien we bij de kosten voor bursalen onderworpen aan RSZ (+ 14.551.022 EUR) gevolgd door de kosten voor diensten en diverse goederen (+ 12.103.379 EUR).

In 2010 dalen zowel de financiële opbrengsten als de financiële kosten.

Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening stijgt in 2010 met 4.106.744 EUR t.o.v. 2009. Dit is een stijging met 5%.

De uitzonderlijke opbrengsten stijgen in 2010 met 662.709 EUR of 184,26%.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen tussen afdelingen boeken de universiteiten een overschot van het boekjaar dat in 2010 nagenoeg gelijk is aan dit van 2009.

In het boekjaar 2010 liggen de reële bedrijfsopbrengsten 82.741.277 EUR of 18,09% hoger dan begroot.

Het is moeilijk om de opbrengsten van de 2de, 3de en 4de geldstroom correct te begroten omdat het gaat over opbrengsten uit onderzoeksprojecten en projecten van wetenschappelijk dienstbetoon en deze kunnen erg fluctueren van jaar tot jaar. Voor de tweede geldstroom voorzag de begroting 5.802.948 EUR minder dan de reële opbrengst, voor de derde geldstroom 46.764.277 EUR en voor de vierde geldstroom 20.988.660 EUR. Hier is het spanningsveld tussen de begroting en de werkelijke opbrengsten dus erg groot.

De werkelijke bedrijfskosten liggen 64.517.395 EUR of 16,58% hoger dan begroot dan 2010.

De financiële opbrengsten liggen 60.803 EUR hoger dan begroot en de financiële kosten 397.389 EUR lager. Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening is in werkelijkheid 18.682.075 EUR groter dan voorzien.

Het overschot van het boekjaar is 12.023.705 EUR of 32,35% hoger dan gebudgetteerd.

RESULTATENREKENING

Afdeling IV.2. Andere Onderzoeksfondsen		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	511.310.581	540.158.475	457.417.198
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	506.895.428	531.839.351	455.430.198
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	0	0	0
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	0	0	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	98.351.694	110.019.846	104.216.898
A.2.1. BOF		7010	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	13.804.429	14.211.709	
A.2.3. FWO		7012	82.202.674	93.292.766	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	2.344.591	2.515.371	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	260.295.939	258.943.577	212.179.300
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	37.686.420	37.194.737	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	140.586.650	138.972.360	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	50.700.724	46.371.918	
A.3.2.2. IWT		70211	33.976.391	42.691.190	
A.3.2.3. IOF		70212	16.943.514	15.833.307	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	33.009.441	27.243.096	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	5.956.581	6.832.849	
A.3.3. Steden en provincies		7022	1.785.947	2.123.918	
A.3.4. Internationale organen		7023	77.107.230	76.117.760	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	70.917.143	69.924.559	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	5.750.185	5.564.034	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	439.902	629.167	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	3.129.691	4.534.802	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	144.179.007	158.117.660	137.129.000
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	74.263.333	80.870.076	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	45.213.837	28.201.714	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	29.049.496	52.668.362	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	25.440.863	47.894.328	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	3.365.872	4.221.297	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	242.761	552.737	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	13.007.476	14.099.697	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	12.024.608	11.350.966	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	44.883.590	51.796.922	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	4.068.788	4.758.268	1.905.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	151.770	191.723	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	859.052	1.153.624	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	451	0	
A.5.6. Andere		7045	3.057.515	3.412.921	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	3.263.179	6.047.740	1.175.000
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	1.151.974	2.271.384	812.000
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(428.963.883)	(453.695.448)	(389.178.053)
A. Aankopen goederen		60	29.080.516	23.347.450	21.062.550
B. Diensten en diverse goederen		61	137.734.852	149.838.231	126.226.289
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	255.852.715	273.500.932	237.534.214
C.1. ZAP		620	16.697.119	14.084.929	8.306.000
C.2. AAP		621	57.184.940	61.576.118	63.227.000
C.3. ATP		622	21.486.443	22.393.206	23.023.000
C.4. Gastprofessoren		623	526.253	410.069	342.000
C.5. Contractueel AP		624	68.390.959	69.467.568	63.404.949
C.6. Contractueel ATP		625	31.987.374	31.438.392	28.237.914
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	59.579.628	74.130.650	50.993.351
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	38.483	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	6.257.319	7.008.834	4.355.000
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	82.346.698	86.463.028	68.239.145
Bedrijfsstekort	(-)	64/70	0	0	0

Afdeling IV.2. Andere Onderzoeksfondsen		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	151.820	80.803	20.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	12.083	14.687	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	35.771	7.501	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	103.966	58.615	20.000
V. Financiële kosten	(-)	65	(327.042)	(265.611)	(663.000)
A. Kosten van schulden		650	7	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	3.505	143	0
C. Andere financiële kosten		652/9	323.530	265.469	663.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	82.171.476	86.278.220	67.596.145
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	359.650	1.022.359	723.000
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	359.650	1.022.359	723.000
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	(145.700)	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	145.700	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		(5.710.565)	(5.642.046)	(7.697.000)
A. Verrekeningen			(16.844.087)	(15.142.134)	(17.009.000)
B. Overschrijvingen			11.133.522	9.500.087	9.312.000
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(27.550.845)	(32.316.348)	(23.449.366)
A. Verrekeningen			25.317.520	31.653.593	21.070.166
B. Overschrijvingen			2.233.325	662.755	2.379.200
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	49.269.716	49.196.484	37.172.779
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0

4.3.6 Afdeling V. Patrimonium

In de afdeling Patrimonium stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2010 met 15.950.439 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 8,89% t.o.v. het boekjaar 2009. De reden hiervoor is een significante toename van de 'andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' met 13.137.349 EUR of 12,15%. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de meeropbrengst van reguliere (+ 4.427.131 EUR) en andere (+ 5.289.442 EUR) inschrijvingsgelden.

De bedrijfskosten stijgen in 2010 met 39.120.970 EUR of 19,19%. Zowel de kosten voor de aankoop van goederen (+ 24.961.706 EUR) als deze voor diensten en diverse goederen (+ 7.112.621 EUR) gaan de hoogte in. In de rubriek bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen zijn het de kosten voor ATP (+ 4.348.869 EUR) en contractueel ATP (+ 3.888.674 EUR) die het meest stijgen.

De bedrijfskosten stijgen sneller dan de bedrijfsopbrengsten en het bedrijfstekort is in 2010 met 23.170.532 EUR gestegen t.o.v. 2009.

De financiële opbrengsten liggen 6.474.221 EUR hoger dan in boekjaar 2009. De financiële kosten dalen met 6.375.456 EUR.

Daar waar er in 2009 nog een overschot was uit de gewone bedrijfsuitoefening in de afdeling Patrimonium tekenen de universiteiten in 2010 een tekort op.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen stijgt het overschot van het boekjaar in 2010 echter met 20.068.186 EUR of 59,64%.

In de begroting werden de bedrijfsopbrengsten 30.435.426 EUR lager geschat dan de reële opbrengsten. De meeropbrengst ligt hoofdzakelijk aan de goede resultaten van de post 'andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' (reguliere en andere inschrijvingsgelden). De 'andere bedrijfsopbrengsten' werden in de begroting echter overschat.

In boekjaar 2010 ligt het totale bedrag van de reële bedrijfskosten 1,98% lager dan de begrote kosten. Bij analyse blijkt dat de bedrijfskosten voor de aankoop van goederen 14.992.271 EUR of 20,17% lager liggen dan begroot maar dat de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen 11.452.374 EUR of 14,36% hoger liggen dan begroot.

Het begrote bedrijfstekort ligt 35.331.143 EUR of 42,62% hoger dan het reële.

De financiële opbrengsten liggen in werkelijkheid 22.286.124 EUR of 88,39% hoger dan in de begroting 2010. De financiële kosten liggen 511.963 EUR of 9,53% hoger. Het werkelijke tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening van 5.944.330 EUR is dan ook maar een fractie van het gebudgetteerde tekort van 63.049.635 EUR.

Het tekort van het boekjaar van 21.018.757 EUR dat in de begroting 2010 was voorzien, werd in werkelijkheid een overschot van het boekjaar van 53.717.470 EUR. Dit is dus 74.736.227 EUR of 355,57% meer dan voorzien.

Afdeling V. Patrimonium		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	179.426.938	195.377.377	164.941.951
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	112.083.942	124.733.389	80.877.541
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	301.811	354.803	196.811
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	301.811	354.803	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	0	0	
A.2.3. FWO		7012	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	3.299.672	2.260.188	3.177.321
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	622	44.168	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	3.223.380	2.139.942	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	667.766	618.942	
A.3.2.2. IWT		70211	990.194	781.455	
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	1.565.420	739.545	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	
A.3.3. Steden en provincies		7022	55.835	45.000	
A.3.4. Internationale organen		7023	19.835	31.078	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	14.135	17.474	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	5.700	13.604	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	385.271	883.861	410.000
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	24.775	26.885	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	24.775	26.885	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	207	1.071	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	360.289	855.905	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	108.097.188	121.234.537	77.093.409
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	36.851.129	41.278.260	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	10.556.707	15.846.149	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	99.271	216.746	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	414.547	400.713	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	2.024.729	2.058.115	
A.5.6. Andere		7045	58.150.805	61.434.554	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	10.520.914	6.596.898	8.941.000
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	56.822.082	64.047.089	75.123.410
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(203.818.369)	(242.939.339)	(247.835.056)
A. Aankopen goederen		60	34.380.453	59.342.159	74.334.430
B. Diensten en diverse goederen		61	85.016.139	92.128.760	92.543.079
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	82.225.785	91.193.421	79.741.047
C.1. ZAP		620	561.565	525.062	465.000
C.2. AAP		621	7.194.938	6.754.620	9.821.159
C.3. ATP		622	24.643.164	28.992.033	30.865.738
C.4. Gastprofessoren		623	172.115	301.229	106.000
C.5. Contractueel AP		624	8.358.468	8.293.175	6.327.121
C.6. Contractueel ATP		625	33.915.186	37.803.860	26.306.529
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	7.380.348	8.523.442	5.849.500
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	427.647	109.782	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	(1.839.632)	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	1.768.345	2.004.849	1.216.500
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	0	0
Bedrijfstekort	(-)	64/70	(24.391.430)	(47.561.962)	(82.893.105)

Afdeling V. Patrimonium		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	41.025.073	47.499.294	25.213.170
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	253.690	4.191	1.184.670
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	26.111.984	22.938.073	19.662.500
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	14.659.398	24.557.030	4.366.000
V. Financiële kosten	(-)	65	(12.257.119)	(5.881.663)	(5.369.700)
A. Kosten van schulden		650	280.832	202.842	18.700
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	(324.519)	112.897	0
C. Andere financiële kosten		652/9	12.300.806	5.565.923	5.351.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	4.376.523	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	(5.944.330)	(63.049.635)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	9.192.132	9.555.352	1.717.000
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	2.230	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	2.854.844	1.120.956	917.000
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	6.335.058	8.434.396	800.000
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(497)	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	497	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		82.644.592	113.115.430	87.926.792
A. Verrekeningen			79.667.831	84.348.624	83.947.592
B. Overschrijvingen			2.976.762	28.766.806	3.979.200
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(62.563.467)	(63.008.981)	(47.612.914)
A. Verrekeningen			19.656.774	18.753.044	13.140.481
B. Overschrijvingen			42.906.693	44.255.937	34.472.433
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	33.649.284	53.717.470	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	(21.018.757)

4.3.7 Afdeling VI. Voor orde

In de afdeling Voor orde stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2010 met 3.034.060 EUR of 13,55% t.o.v. boekjaar 2009.

De bedrijfskosten stijgen in 2010 met 794.401 EUR of 3,84%.

De bedrijfsopbrengsten stijgen sneller dan de bedrijfskosten en het bedrijfsoverschot stijgt in 2010 dan ook met 2.239.658 EUR of 131,49%.

De financiële opbrengsten dalen in 2010 met 368.245 EUR of 54,39%. De financiële kosten stijgen met 330.292 EUR of 80,47%. De kosten zijn o.a. gerealiseerde minderwaarden op de portefeuilles. Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening bedraagt 78,23 % meer in 2010 dan in 2009. In absolute cijfers betekent dit een stijging met 1.541.120 EUR.

Er zijn geen uitzonderlijke opbrengsten of kosten.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen stijgt het overschot van het boekjaar in 2010 met 1.626.359 EUR of 93,51%.

De bedrijfsopbrengsten werden in 2010 met 8.454.578 EUR of 49,83% onderbegroot. De grootste afwijking doet zich voor bij de opbrengsten uit de derde geldstroom (+ 4.029.661 EUR), gevolgd door de andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening (+ 3.578.820 EUR).

De bedrijfskosten werden eveneens onderbegroot. De universiteiten samen boekten 4.410.008 EUR of 25,84% meer kosten in de afdeling Voor orde dan voorzien.

Er werd in de begroting 2010 een bedrijfstekort voorzien van 101.559 EUR maar in werkelijkheid realiseerden de universiteiten een bedrijfsoverschot van 3.943.010 EUR.

De financiële opbrengsten liggen 50.536 EUR lager dan begroot en de financiële kosten 491.725 EUR hoger.

De universiteiten realiseerden in 2010 een overschot van het boekjaar dat 3.365.517 EUR hoger ligt dan gebudgetteerd.

Afdeling VI. Voor Orde		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	22.386.518	25.420.578	16.966.000
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	17.931.042	20.572.977	12.866.000
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	0	0	0
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	0	0	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	(70.926)	7.069	100.000
A.2.1. BOF		7010	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	(71.326)	6.281	
A.2.3. FWO		7012	400	788	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	13.398.203	16.437.661	12.408.000
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	439.964	(241.994)	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	1.034.625	6.830.243	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	1.087.561	4.988.182	
A.3.2.2. IWT		70211	531.463	501.468	
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	(584.399)	1.340.593	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	
A.3.4. Internationale organen		7023	11.923.614	9.849.412	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	11.923.614	9.809.412	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	40.000	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	266.791	221.428	30.000
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	238.017	213.428	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	238.017	134.000	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	79.428	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	79.428	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	28.774	8.000	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	4.336.974	3.906.820	328.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	17.985	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	27.113	0	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	
A.5.6. Andere		7045	4.309.861	3.888.835	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	51.646	210.828	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	4.403.830	4.636.772	4.100.000
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(20.683.166)	(21.477.567)	(17.067.559)
A. Aankopen goederen		60	4.364	1.852	0
B. Diensten en diverse goederen		61	16.600.877	17.472.375	13.462.559
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	4.070.860	4.002.978	3.605.000
C.1. ZAP		620	3.874.983	3.920.666	3.500.000
C.2. AAP		621	0	0	0
C.3. ATP		622	0	0	0
C.4. Gastprofessoren		623	0	0	0
C.5. Contractueel AP		624	69.683	53.911	105.000
C.6. Contractueel ATP		625	123.984	28.401	0
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	2.210	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	7.064	363	0
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	1.703.352	3.943.010	0
Bedrijfsstekort	(-)	64/70	0	0	(101.559)

Afdeling VI. Voor Orde		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	677.068	308.823	359.359
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	5.355	5.011	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	671.713	303.812	359.359
V. Financiële kosten	(-)	65	(410.433)	(740.725)	(249.000)
A. Kosten van schulden		650	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	249.000
C. Andere financiële kosten		652/9	410.433	740.725	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	1.969.988	3.511.108	8.800
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		212.114	57.580	0
A. Verrekeningen			212.114	57.580	0
B. Overschrijvingen			0	0	0
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(442.943)	(203.171)	(8.800)
A. Verrekeningen			434.143	194.371	0
B. Overschrijvingen			8.800	8.800	8.800
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	1.739.158	3.365.517	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0

4.3.8 Afdeling IOB (enkel Universiteit Antwerpen)

Afdeling IOB (enkel UAntwerpen)		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	
(eenheden euro)			2009	2010	2010	
I.	Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	1.867.612	2.085.596	2.163.000
A.	Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	1.844.633	2.085.320	2.163.000
A.1.	Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	2.075.000	2.075.000	2.075.000
A.1.1.	Werkingsuitkeringen		7000	0	0	
A.1.2.	Uitkeringen DGOS		7001	0	0	
A.1.3.	Investeringsuitkeringen		7002	0	0	
A.1.4.	Sociale toelagen		7003	0	0	
A.1.5.	Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	2.075.000	2.075.000	
A.2.	Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0
A.2.1.	BOF		7010	0	0	
A.2.2.	IUAP		7011	0	0	
A.2.3.	FWO		7012	0	0	
A.2.4.	IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	
A.3.	Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0
A.3.1.	Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	
A.3.2.	Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	
A.3.2.1.	Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	
A.3.2.2.	IWT		70211	0	0	
A.3.2.3.	IOF		70212	0	0	
A.3.2.4.	Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	
A.3.2.5.	Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	
A.3.3.	Steden en provincies		7022	0	0	
A.3.4.	Internationale organen		7023	0	0	
A.3.4.1.	Europese Unie		70230	0	0	
A.3.4.2.	Internationale instellingen		70231	0	0	
A.3.4.3.	Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	
A.3.5.	Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	
A.4.	Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0
A.4.1.	Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	
A.4.1.1.	Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	
A.4.1.2.	Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	
A.4.1.2.1.	Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	
A.4.1.2.2.	Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	
A.4.1.2.3.	Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	
A.4.1.2.4.	Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	
A.4.2.	Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	
A.4.3.	Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	
A.4.4.	Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	
A.5.	Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	(230.367)	10.320	88.000
A.5.1.	Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	
A.5.2.	Andere inschrijvingsgelden		7041	12.411	10.069	
A.5.3.	Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	
A.5.4.	Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	
A.5.5.	Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	
A.5.6.	Andere		7045	(242.778)	251	
B.	Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0
C.	Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0
D.	Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0
E.	Andere bedrijfsopbrengsten		74	22.979	276	0
II.	Bedrijfskosten	(-)	60/64	(2.901.594)	(2.446.704)	(2.760.000)
A.	Aankopen goederen		60	56.834	59.057	65.000
B.	Diensten en diverse goederen		61	864.012	286.156	648.000
C.	Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	1.980.748	2.101.491	2.047.000
C.1.	ZAP		620	877.620	888.335	942.000
C.2.	AAP		621	529.526	519.700	741.000
C.3.	ATP		622	90.532	108.540	0
C.4.	Gastprofessoren		623	0	0	61.000
C.5.	Contractueel AP		624	218.415	297.481	0
C.6.	Contractueel ATP		625	264.655	287.435	303.000
C.7.	Bursalen onderworpen aan RSZ		626	0	0	0
D.	Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0
E.	Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0
F.	Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0
G.	Andere bedrijfskosten		640/9	0	0	0
III.	Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	0	0
	Bedrijfstekort	(-)	64/70	(1.033.982)	(361.108)	(597.000)

Afdeling IOB (enkel UAntwerpen)		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	0	4.369	10
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	0	4.369	10
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	0	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65	(65)	(95)	0
A. Kosten van schulden		650	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	65	95	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(1.034.047)	(356.834)	(596.990)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		401.789	429.843	305.000
A. Verrekeningen			283.255	29.185	265.000
B. Overschrijvingen			118.534	400.658	40.000
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(148.138)	(162.354)	(90.000)
A. Verrekeningen			148.138	162.354	90.000
B. Overschrijvingen			0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	0	0	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	(780.396)	(89.345)	(381.990)

4.3.9 Afdeling IJS (enkel Universiteit Antwerpen)

Afdeling IJS (enkel UAntwerpen)		codes	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	BG - Boekjaar 2010	
(eenheden euro)						
I.	Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	173.965	173.109	173.000
A.	Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	173.965	171.935	173.000
A.1.	Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	167.000	167.000	167.000
A.1.1.	Werkingsuitkeringen		7000	0	0	
A.1.2.	Uitkeringen DGOS		7001	0	0	
A.1.3.	Investeringsuitkeringen		7002	0	0	
A.1.4.	Sociale toelagen		7003	0	0	
A.1.5.	Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	167.000	167.000	
A.2.	Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0
A.2.1.	BOF		7010	0	0	
A.2.2.	IUAP		7011	0	0	
A.2.3.	FWO		7012	0	0	
A.2.4.	IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	
A.3.	Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0
A.3.1.	Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	
A.3.2.	Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	
A.3.2.1.	Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	
A.3.2.2.	IWT		70211	0	0	
A.3.2.3.	IOF		70212	0	0	
A.3.2.4.	Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	
A.3.2.5.	Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	
A.3.3.	Steden en provincies		7022	0	0	
A.3.4.	Internationale organen		7023	0	0	
A.3.4.1.	Europese Unie		70230	0	0	
A.3.4.2.	Internationale instellingen		70231	0	0	
A.3.4.3.	Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	
A.3.5.	Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	
A.4.	Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0
A.4.1.	Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	
A.4.1.1.	Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	
A.4.1.2.	Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	
A.4.1.2.1.	Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	
A.4.1.2.2.	Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	
A.4.1.2.3.	Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	
A.4.1.2.4.	Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	
A.4.2.	Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	
A.4.3.	Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	
A.4.4.	Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	
A.5.	Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	6.965	4.935	6.000
A.5.1.	Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	
A.5.2.	Andere inschrijvingsgelden		7041	6.965	4.935	
A.5.3.	Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	
A.5.4.	Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	
A.5.5.	Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	
A.5.6.	Andere		7045	0	0	
B.	Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0
C.	Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0
D.	Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0
E.	Andere bedrijfsopbrengsten		74	0	1.174	0
II.	Bedrijfskosten	(-)	60/64	(144.874)	(132.037)	(169.000)
A.	Aankopen goederen		60	1.496	1.041	2.000
B.	Diensten en diverse goederen		61	65.004	57.691	68.000
C.	Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	78.115	73.305	99.000
C.1.	ZAP		620	0	0	0
C.2.	AAP		621	0	0	0
C.3.	ATP		622	0	0	0
C.4.	Gastprofessoren		623	4.213	4.405	9.000
C.5.	Contractueel AP		624	19.188	20.945	47.000
C.6.	Contractueel ATP		625	41.661	47.955	43.000
C.7.	Bursalen onderworpen aan RSZ		626	13.053	0	0
D.	Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0
E.	Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0
F.	Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0
G.	Andere bedrijfskosten		640/9	260	0	0
III.	Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	29.091	41.072	4.000
	Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	0	0

Afdeling IJS (enkel UAntwerpen)		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	0	0	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	0	0	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	0	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65	0	0	0
A. Kosten van schulden		650	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	0	0	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	29.091	41.072	4.000
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		5.250	0	0
A. Verrekeningen			5.250	0	0
B. Overschrijvingen			0	0	0
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(10.275)	(9.700)	0
A. Verrekeningen			10.275	9.700	0
B. Overschrijvingen			0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	24.066	31.372	4.000
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0

4.3.10 Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling

Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	BG - Boekjaar 2010
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	(34.546.779)	(25.832.014)	(14.105.129)
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	(17.463.071)	(33.403.152)	(16.160.000)
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	(9.036.447)	(29.015.028)	(14.200.000)
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	110.945	530.176	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	(15.000.000)	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	26.039	3.843	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	(9.173.431)	(14.549.047)	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	1.492.145	(94.990)	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	174.676	52.331	
A.2.3. FWO		7012	1.317.469	(176.675)	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	29.354	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	(3.940.597)	(1.601.177)	(1.200.000)
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	(91.830)	1.219.102	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	505.614	(3.301.936)	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	533.388	(3.261.489)	
A.3.2.2. IWT		70211	(20.233)	684.967	
A.3.2.3. IOF		70212	(775.862)	236.541	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	189.662	380.014	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	578.658	(1.341.968)	
A.3.3. Steden en provincies		7022	1.755	52.245	
A.3.4. Internationale organen		7023	(4.286.571)	(239.727)	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	(4.522.658)	(314.588)	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	236.087	41.222	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	33.639	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	(69.566)	669.139	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	1.510.054	1.053.624	(560.000)
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	(707.349)	(590.475)	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	8.522	(85.683)	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	(715.871)	(504.791)	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	(715.871)	(425.363)	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	(79.428)	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	(55.039)	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	(11.327)	7.092	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	2.228.729	1.692.045	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	(7.488.225)	(3.745.582)	(200.000)
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	249.800	117.529	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	(94.688)	19.154	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	24.169	(24.169)	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	4.435	(4.435)	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	(156.874)	
A.5.6. Andere		7045	(7.671.941)	(3.696.786)	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	(16.196.521)	6.052.513	2.054.871
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	(874.479)	(184.293)	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	(12.708)	1.702.918	0
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(9.993.138)	5.572.601	41.519.493
A. Aankopen goederen		60	(107.309.723)	(124.313.323)	(135.316.096)
B. Diensten en diverse goederen		61	(1.030.540)	3.019.512	(1.200.000)
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	(5.217.840)	(520.640)	(500.000)
C.1. ZAP		620	(2.327.250)	(1.299.907)	(1.176.806)
C.2. AAP		621	59.799	153.162	49.672
C.3. ATP		622	1.589.297	(90.761)	119.224
C.4. Gastprofessoren		623	25.003	13.981	5.536
C.5. Contractueel AP		624	(6.149.989)	492.223	89.253
C.6. Contractueel ATP		625	(174.100)	787.548	369.514
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	1.759.399	(576.886)	43.607
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	91.852.902	97.707.045	94.679.854
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	(1.000.163)	1.493.774	125.000
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	31.746.322	16.590.500	691.749
G. Andere bedrijfskosten		640/9	952.180	450.531	0
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	0	27.414.364
Bedrijfstekort	(-)	64/70	(44.539.917)	(20.259.413)	0

Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2009	2010	2010
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	(419.316)	205.042	1.282.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	57.377	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	(952.221)	(1.177.460)	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	532.905	1.325.125	1.282.000
V. Financiële kosten	(-)	65	42.329.112	9.892.878	3.200.000
A. Kosten van schulden		650	(999.531)	21.436	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	(38.300.855)	(7.234.865)	(2.000.000)
C. Andere financiële kosten		652/9	(3.028.726)	(2.679.450)	(1.200.000)
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	0	31.896.364
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(2.630.121)	(10.161.493)	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	590.633	(3.175.242)	1.700.000
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	1.966.870	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	589.693	388.687	740.000
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	300.000
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	(1.965.930)	(4.084.073)	660.000
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	520.144	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(3.182.581)	(22.088.680)	(1.700.000)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	34.259	18.281.434	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	3.148.322	2.026.169	1.700.000
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	1.629.780	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	151.296	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		(122.184)	(570.639)	0
A. Verrekeningen			(122.184)	(570.639)	0
B. Overschrijvingen			0	0	0
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		122.184	444.862	0
A. Verrekeningen			(122.184)	(444.862)	0
B. Overschrijvingen			0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	0	0	31.896.364
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	(5.222.069)	(35.551.192)	0

4.4 Resultatenrekening: enkele kengetallen per universiteit

4.4.1 Bedrijfsopbrengsten

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de totale bedrijfsopbrengsten in de boekjaren 2009 en 2010 alsook van de belangrijkste componenten ervan per universiteit.

- **Aandeel van de totale bedrijfsopbrengsten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

In het boekjaar 2009 bedragen de bedrijfsopbrengsten van de universiteiten samen 1.605.619.282 EUR. De KU Leuven verwerft het hoogste individuele aandeel (42,40%) in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten van de universiteiten en de HUB-KUBrussel het laagste individuele aandeel (0,46%).

In het boekjaar 2010 stijgen de bedrijfsopbrengsten van de universiteiten samen naar 1.675.742.917 EUR. Het individuele aandeel van de UGent en de VUB in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten neemt toe, terwijl dit van de andere instellingen afneemt. Desalniettemin blijft het aandeel van de KU Leuven het grootst (41,84%) en dit van de HUB-KUBrussel (0,40%) het kleinst.

- **Aandeel van de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening bedragen in het boekjaar 2009 de som van 1.538.300.907 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 41,22% voor haar rekening en de HUB-KUBrussel 0,47%.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de VUB (103,97%) en het kleinst bij de UA (92,81%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt 95,81% in het boekjaar 2009.

In het boekjaar 2010 stijgt de geaggregeerde opbrengst verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening naar 1.576.030.036 EUR. Het aandeel van de UGent hierin stijgt licht t.o.v. het boekjaar 2009 terwijl dit van alle andere instellingen afneemt. Het aandeel van de KU Leuven daalt naar 41,12% en blijft het hoogst, het aandeel van de HUB-KUBrussel daalt naar 0,41% en blijft het laagst.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de UHasselt (98,32%) en het kleinst bij de KU Leuven (92,44%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen daalt naar 94,05% in boekjaar 2010.

- **Aandeel van de waardewijzigingen projecten in uitvoering per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde waardewijzigingen projecten in uitvoering zorgen in 2009 voor een minopbrengst van 16.196.521 EUR. De range van het procentuele aandeel van elke universiteit hierin varieert van -26,91% bij de UA tot +99,82% bij de VUB.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de UA (+2,14%) en het kleinst bij de VUB (-8,95%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt -1,01% in het boekjaar 2009.

In 2010 zorgen de geaggregeerde waardewijzigingen projecten in uitvoering voor een opbrengst van 6.052.513 EUR. De range van de uiterste waarden van het procentuele aandeel van elke universiteit hierin is nog groter dan in 2009 met -84,88% bij de VUB tot +188,98% bij de UGent.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de HUB-KUBrussel (+3,27%) en het kleinst bij de VUB (-2,60%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt +0,36% in het boekjaar 2010.

- **Aandeel van de geproduceerde vaste activa per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

In het boekjaar 2009 en 2010 genereert er geen enkele universiteit opbrengsten uit deze component.

- **Aandeel van giften, schenkingen en legaten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde opbrengsten verbonden aan giften, schenkingen en legaten bedragen in het boekjaar 2009 de som van 12.961.261 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 71,20% voor haar rekening. Hierna volgt de VUB met 16,16%, de UHasselt met 8,42% en ten slotte de UA met 4,21%.

In het boekjaar 2010 daalt de opbrengst naar 12.671.173 EUR. Het aandeel van de KU Leuven hierin stijgt naar 75,12%, dat van de UA naar 11,34%. Het aandeel van de VUB daalt naar 12,17%, dat van de UHasselt naar 1,37%.

De HUB-KUBrussel en de UGent genereren in 2009 en 2010 geen opbrengsten uit giften, schenkingen en legaten.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is in het boekjaar 2009 het grootst bij de UHasselt (1,89%), gevolgd door de KU Leuven (1,36%), de VUB (1,16%) en ten slotte de UA (0,27%). In het boekjaar 2010 blijft het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit het grootst bij de KU Leuven (1,36%), gevolgd door de VUB (0,78%), de UA (0,70%) en de UHasselt (0,30%).

De geaggregeerde opbrengsten van giften, schenkingen en legaten bedragen slechts 0,81% van de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten van de universiteiten in 2009 en ze dalen in 2010 naar 0,76%.

- **Aandeel van andere bedrijfsopbrengsten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde andere bedrijfsopbrengsten leveren 70.553.635 EUR op in het boekjaar 2009 en stijgen naar 80.989.195 EUR in het boekjaar 2010.

Het relatieve belang van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit schommelt sterk van universiteit tot universiteit. De KU Leuven tekent de hoogste waarde op zowel in 2009 met 6,14% als in 2010 met 6,52%. De laagste waarde zien we bij de HUB-KU Brussel met 0,11% in 2009 en bij de U Hasselt met 0,83% in 2010.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt 4,39% in 2009 en stijgt naar 4,83% in 2010.

Bedrijfsopbrengsten per universiteit - Boekjaar 2009

	Bedrijfsopbrengsten		Opbrengsten verbonden aan onderwijs,		Waardewijzigingen projecten in		Geproduceerde vaste activa		Giften, schenkingen en legaten		Andere bedrijfsopbrengsten	
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ
(absolute bedragen in eenheden euro)	7.328.119	0,46 %	7.304.329	0,47 %	15.979	-0,10 %	0	0,00 %	0	0,00 %	7.811	0,01 %
HUB-KUBrussel	680.707.213	42,40 %	634.078.453	41,22 %	(4.404.113)	27,19 %	0	0,00 %	9.228.756	71,20 %	41.804.117	59,25 %
Katholieke Universiteit Leuven	475.716.225	29,63 %	464.166.482	30,17 %	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %	11.549.733	16,37 %
Universiteit Gent	203.376.507	12,67 %	188.751.538	12,27 %	4.356.592	-26,91 %	0	0,00 %	546.151	4,21 %	9.720.226	13,78 %
Universiteit Antwerpen	57.833.477	3,60 %	56.171.907	3,65 %	0	0,00 %	0	0,00 %	1.091.901	8,42 %	569.668	0,81 %
Universiteit Hasselt	180.657.740	11,25 %	187.828.188	12,21 %	(16.166.979)	99,82 %	0	0,00 %	2.094.452	16,16 %	6.902.079	9,78 %
Vrije Universiteit Brussel	1.605.619.282	100,00 %	1.536.300.907	100,00 %	(16.196.521)	100,00 %	0	0,00 %	12.961.261	100,00 %	70.553.635	100,00 %
Aggregatie Univ	267.603.214	0,46 %	256.383.485	0,47 %	(2.599.420)	-1,21 %	0	0,00 %	2.160.210	0	11.758.939	0,01 %
Rekenkundig gemiddelde	7.328.119	0,46 %	7.304.329	0,47 %	(16.166.979)	-26,91 %	0	0,00 %	0	0,00 %	7.811	0,01 %
Laagste waarde	680.707.213	42,40 %	634.078.453	41,22 %	4.356.592	99,82 %	0	0,00 %	9.228.756	71,20 %	41.804.117	59,25 %
Hoogste waarde												

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteit
 % Bo = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR (7074) van de universiteit

Bedrijfsopbrengsten per universiteit - Boekjaar 2010

	Bedrijfsopbrengsten		Opbrengsten verbonden aan onderwijs,		Waardewijzigingen projecten in		Geproduceerde vaste activa		Giften, schenkingen en legaten		Andere bedrijfsopbrengsten	
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ
(absolute bedragen in eenheden euro)	6.717.894	0,40 %	6.435.774	0,41 %	219.697	3,63 %	0	0,00 %	0	0,00 %	62.423	0,08 %
HUB-KUBrussel	701.104.527	41,84 %	646.134.239	41,12 %	(2.261.856)	-37,37 %	0	0,00 %	9.516.740	75,12 %	45.713.404	56,44 %
Katholieke Universiteit Leuven	507.198.678	30,27 %	483.322.293	30,67 %	11.436.043	188,99 %	0	0,00 %	0	0,00 %	12.438.342	15,36 %
Universiteit Gent	204.744.637	12,22 %	191.664.384	12,16 %	1.476.484	24,39 %	0	0,00 %	1.437.493	11,34 %	10.166.296	12,55 %
Universiteit Antwerpen	56.030.913	3,46 %	57.057.242	3,62 %	317.295	5,24 %	0	0,00 %	173.149	1,37 %	483.227	0,60 %
Universiteit Hasselt	197.946.268	11,81 %	189.416.104	12,02 %	(5.137.159)	-84,88 %	0	0,00 %	1.541.790	12,17 %	12.125.533	14,97 %
Vrije Universiteit Brussel	1.675.742.817	100,00 %	1.576.030.036	100,00 %	6.052.513	100,00 %	0	0,00 %	12.671.173	100,00 %	86.989.195	100,00 %
Aggregatie Univ	279.290.486	0,40 %	262.671.673	0,41 %	1.009.752	0,65 %	0	0,00 %	2.111.862	0	13.498.199	3,64 %
Rekenkundig gemiddelde	6.717.894	0,40 %	6.435.774	0,41 %	(5.137.159)	-84,88 %	0	0,00 %	0	0,00 %	62.423	0,08 %
Laagste waarde	701.104.527	41,84 %	646.134.239	41,12 %	11.436.043	188,99 %	0	0,00 %	9.516.740	75,12 %	45.713.404	56,44 %
Hoogste waarde												

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteit
 % Bo = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR (7074) van de universiteit

4.4.2 Bedrijfskosten

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de totale bedrijfskosten in de boekjaren 2009 en 2010 alsook van de belangrijkste componenten ervan per universiteit.

- **Aandeel van de totale bedrijfskosten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

In het boekjaar 2009 bedragen de bedrijfskosten van de universiteiten samen 1.561.484.642 EUR. De KU Leuven verwerft het hoogste individuele aandeel (42,11%) in de geaggregeerde bedrijfskosten van de universiteiten en de HUB-KUBrussel het laagste individuele aandeel (0,46%).

In het boekjaar 2010 stijgen de bedrijfskosten naar 1.620.005.063 EUR. Het individuele aandeel van de UGent en de VUB in de geaggregeerde bedrijfskosten neemt toe, terwijl dit van de andere instellingen afneemt of status quo blijft. Desalniettemin blijft het aandeel van de KU Leuven het grootst (41,06%) en dit van de HUB-KUBrussel het kleinst (0,45%).

- **Aandeel van de kosten voor de aankoop van goederen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor de aankoop van goederen bedragen 29.608.964 EUR in 2009. In 2010 daalt het bedrag van deze kosten naar 22.182.114 EUR.

Het procentueel aandeel van de kosten voor de aankoop van goederen in de geaggregeerde bedrijfskosten is het hoogst bij de KU Leuven, zowel in 2009 (49,59%) als in 2010 (61,68%). Het aandeel is het laagst bij de HUB-KUBrussel, zowel in 2009 (0,20%) als in 2010 (0,08%).

In 2009 is het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit het grootst bij de VUB (3,54%) en het kleinst bij de UHasselt (0,13%). In 2010 is dit aandeel het grootst bij de KU Leuven (2,06%) en het kleinst bij de HUB-KUBrussel (0,25%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteiten samen bedraagt 1,90% in het boekjaar 2009 en daalt naar 1,37% in het boekjaar 2010.

- **Aandeel van de kosten voor diensten en diverse goederen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor diensten en diverse goederen bedragen in het boekjaar 2009 de som van 425.022.402 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 39,22% voor haar rekening, gevolgd door de UGent (33,24%), de UA (12,15%), de VUB (11,94%), de UHasselt (2,96%) en ten slotte de HUB-KUBrussel (0,50%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de UGent (30,55%) en het kleinst bij de UHasselt (23,54%).

In het boekjaar 2010 stijgen de geaggregeerde kosten in deze rubriek naar 441.120.049 EUR. Het aandeel van de KU Leuven (38,15%), de UA (11,17%) en de HUB-KUBrussel (0,49%) hierin is gedaald t.o.v. 2009. Het aandeel van de UGent (34,82%), de VUB (12,17%) en de UHasselt (3,20%) is gestegen.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit blijft het grootst bij de UGent (31,05%) en is het kleinst bij de UA (24,22%).

De geaggregeerde kosten voor diensten en diverse goederen bedragen 27,22% van de bedrijfskosten van de universiteiten samen in het boekjaar 2009 en 27,23% in het boekjaar 2010.

- **Aandeel van de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen bedragen in het boekjaar 2009 de som van 974.291.403 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 41,44% voor haar rekening, gevolgd door de UGent (29,02%), de UA (13,73%), de VUB (11,71%), de UHasselt (3,67%) en ten slotte de HUB-KUBrussel (0,43%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de UA (67,37%) en het kleinst bij de HUB-KUBrussel (57,67%).

In het boekjaar 2010 zijn de geaggregeerde kosten in deze rubriek gestegen naar 1.032.402.557 EUR. Het aandeel van de KU Leuven (40,81%), de UA (13,56%) en de HUB-KUBrussel (0,39%) hierin is gedaald. Het aandeel van de UGent (29,32%), de VUB (12,23%) en de UHasselt (3,69%) is gestegen.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de UA (68,79%) en het kleinst bij de HUB-KUBrussel (54,75%).

Het procentueel aandeel van de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteiten samen bedraagt 62,40% in het boekjaar 2009 en 63,73% in het boekjaar 2010.

Deze rubriek is dus duidelijk de zwaarste kostenpost voor de sector.

- **Aandeel van afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten en op immateriële en materiële vaste activa per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA bedragen in het boekjaar 2009 de som van 91.852.902 EUR. Hiervan neemt de UGent 36,85% voor haar rekening, gevolgd door de KU Leuven (33,58%), de UA (11,93%), de VUB (11,65%), de UHasselt (5,10%) en de HUB-KUBrussel (0,89%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de HUB-KUBrussel met 11,43% en het kleinst bij de KU Leuven met 4,69%.

In het boekjaar 2010 zijn de geaggregeerde kosten in deze rubriek gestegen naar 97.707.045 EUR. Het aandeel van de UGent (37,88%) hierin en dit van de UA (12,54%), de VUB (12,06%) en de HUB-KUBrussel (1,15%) is gestegen. Het aandeel van de KU Leuven (31,54%) hierin en dit van de UHasselt (4,83%) is gedaald.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit blijft het grootst bij de HUB-KUBrussel met 15,32% en het kleinst bij de KU Leuven met 4,63%.

Het geaggregeerde aandeel van deze rubriek stabiliseerde zich op 5,88% van de bedrijfskosten van de universiteiten samen in 2009 en op 6,03% in 2010.

- **Aandeel van waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde cijfers verbonden aan deze rubriek worden in het boekjaar 2009 uitsluitend gerealiseerd door de KU Leuven, de UHasselt en de VUB. Het gaat om een minkost van 534.034 EUR. Hiervan neemt de UHasselt -7,24% voor haar rekening, gevolgd door de KU Leuven (39,92%) en de VUB (67,33%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit bedraagt 0,07% voor de UHasselt, -0,03% voor de KU Leuven en -0,20% voor de VUB.

In 2010 boeken vijf van de zes instellingen samen een bedrag van 1.603.556 EUR in deze kostenpost. Hiervan neemt de VUB -9,60% voor haar rekening, gevolgd door de UHasselt (-0,11%), de UA (2,28%), de KU Leuven (35,46%) en de UGent (71,96%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit bedraagt 0,23% voor de UGent, 0,09% voor de KU Leuven, 0,02% voor de UA en -0,08% voor de VUB.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteiten samen bedraagt -0,03% in 2009 en +0,10% in 2010.

Deze rubriek vormt dus de kleinste kostenpost voor de sector.

- **Aandeel van de kosten voor voorzieningen voor risico's en kosten**

In het boekjaar 2009 bedragen de voorzieningen voor risico's en kosten 31.746.322 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 109,55% voor haar rekening. In het boekjaar 2010 dalen de voorzieningen voor risico's en kosten naar 14.676.297 EUR. Hiervan is het weer de KU Leuven die 147,61% voor haar rekening neemt.

Het geaggregeerde aandeel van deze rubriek stabiliseerde zich op 2,03% van de bedrijfskosten van de universiteiten samen in 2009 en op 0,91% in 2010.

- **Aandeel van de andere bedrijfskosten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

In 2009 bedragen de andere bedrijfskosten 9.496.684 EUR. De KU Leuven is verantwoordelijk voor 73,99% hiervan, gevolgd door de UGent (11,33%), de VUB (10,01%), de UHasselt (3,08%) en de UA (1,35%). Het aandeel van de HUB-KUBrussel is het kleinst met 0,23%.

In 2010 stijgen de andere bedrijfskosten naar 10.313.445 EUR. Het aandeel van de KU Leuven hierin stijgt nu naar 86,15%, gevolgd door de UGent (8,20%), de UA (2,79%), de VUB (2,67%) en de HUB-KUBrussel (0,11%). Ditmaal is het aandeel van de UHasselt het kleinst met 0,09%.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is zowel in 2009 als in 2010 het grootst bij de KU Leuven. In 2009 is dit aandeel het kleinst bij de UA en in 2010 bij de UHasselt.

In het boekjaar 2009 bedroeg het aandeel van deze rubriek in de totale bedrijfskosten van de sector maar 0,61% om in 2010 licht te stijgen naar 0,64%.

Bedrijfskosten per universiteit - Boekjaar 2009

Instituut	Bedrijfskosten RR (6064)		Aankoop goederen RR (60)		Diensten en diverse goederen RR (61)		Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen - RR (62)		Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVMVA - RR (63)		Waardeverminderingen op voorraden en handelvoorradingen - RR (63/3)		Voorzieningen voor risico's en kosten - RR (63/4/9)		Andere bedrijfskosten RR (640/9)		
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	
Katholieke Universiteit Brussel	7.187.444	0,45 %	59.490	0,20 %	2.142.159	0,50 %	4.144.895	0,43 %	57,67 %	651.495	0,89 %	0	0,00 %	(2.719)	-0,01 %	221.23	0,23 %
Katholieke Universiteit Leuven	657.581.833	42,11 %	14.682.754	49,59 %	166.680.668	39,22 %	403.783.049	41,44 %	61,40 %	30.843.264	33,58 %	(213.163)	-0,03 %	34.776.253	106,55 %	7.027.008	73,99 %
Universiteit Gent	462.411.628	29,61 %	6.123.662	20,88 %	141.259.754	33,24 %	282.762.936	29,02 %	61,15 %	33.848.938	36,85 %	0	0,00 %	(2.648.802)	-6,34 %	1.075.768	11,33 %
Universiteit Antwerpen	198.584.660	12,75 %	2.211.634	7,47 %	51.930.017	12,15 %	133.781.346	13,73 %	67,37 %	10.833.529	11,93 %	0	0,00 %	(120.411)	-0,38 %	128.146	1,35 %
Universiteit Hasselt	53.370.890	3,42 %	67.478	0,23 %	12.661.350	2,86 %	35.728.442	3,67 %	66,94 %	4.681.655	5,10 %	38.685	0,07 %	0	0,00 %	292.579	3,08 %
Vrije Universiteit Brussel	182.348.897	11,68 %	6.463.945	21,83 %	50.748.453	11,94 %	114.101.863	11,71 %	62,57 %	10.703.422	11,65 %	(930.556)	-0,20 %	(960.000)	-0,82 %	951.090	10,01 %
Aggregatie Univ	1.561.484.642	100,00 %	29.608.364	100,00 %	425.022.402	100,00 %	974.291.463	100,00 %	62,40 %	91.652.802	100,00 %	(634.034)	100,00 %	31.746.322	100,00 %	9.466.684	100,00 %
Rekenkundig gemiddelde	260.247.440	4,34 %	4.334.827	1,53 %	70.837.067	17,18 %	162.381.901	16,85 %	62,85 %	15.308.817	17,27 %	(86.006)	-0,05 %	5.291.054	0,75 %	1.892.781	2,00 %
Laagste waarde	7.187.444	0,45 %	59.490	0,20 %	2.142.159	0,50 %	4.144.895	0,43 %	57,67 %	821.495	0,89 %	-0,20 %	-0,20 %	(2.648.802)	-8,34 %	221.23	0,23 %
Hoogste waarde	657.581.833	42,11 %	14.682.754	49,59 %	166.680.668	39,22 %	403.783.049	41,44 %	67,37 %	33.848.938	36,85 %	38.685	67,33 %	34.776.253	109,55 %	7.027.008	73,99 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten
 % Bk = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfskosten RR (6064) van de universiteit

Bedrijfskosten per universiteit - Boekjaar 2010

Instituut	Bedrijfskosten RR (6064)		Aankoop goederen RR (60)		Diensten en diverse goederen RR (61)		Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen - RR (62)		Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVMVA - RR (63)		Waardeverminderingen op voorraden en handelvoorradingen - RR (63/3)		Voorzieningen voor risico's en kosten - RR (63/4/9)		Andere bedrijfskosten RR (640/9)		
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	
Katholieke Universiteit Brussel	7.323.861	0,45 %	18.336	0,08 %	2.152.607	0,49 %	4.059.734	0,39 %	54,75 %	1.122.142	1,19 %	0	0,00 %	10.045	0,07 %	11.097	0,11 %
Katholieke Universiteit Leuven	665.179.171	41,06 %	13.881.155	61,68 %	168.269.232	38,15 %	421.256.291	40,81 %	63,34 %	30.816.759	31,54 %	568.681	35,46 %	21.663.374	147,61 %	8.884.619	86,15 %
Universiteit Gent	494.602.971	30,53 %	2.590.869	11,89 %	153.591.386	34,62 %	302.742.612	29,32 %	61,21 %	37.014.660	37,88 %	1.153.856	71,96 %	(3.335.503)	-22,73 %	846.071	8,20 %
Universiteit Antwerpen	203.488.609	12,56 %	2.444.550	11,02 %	49.291.994	11,17 %	138.978.070	13,56 %	69,79 %	12.260.160	12,54 %	38.627	2,28 %	(789.916)	-5,38 %	287.424	2,79 %
Universiteit Hasselt	56.471.470	3,42 %	437.521	1,97 %	14.113.226	3,20 %	38.106.330	3,69 %	68,70 %	4.721.408	4,83 %	(1.688)	-0,11 %	(1.814.204)	-13,04 %	8.876	0,09 %
Vrije Universiteit Brussel	193.928.891	11,97 %	3.010.463	13,57 %	53.701.544	12,17 %	126.270.821	12,23 %	65,11 %	11.792.016	12,06 %	(53.921)	-9,60 %	(657.500)	-6,52 %	275.398	2,67 %
Aggregatie Univ	1.620.055.663	100,00 %	22.182.114	100,00 %	441.120.049	100,00 %	1.032.462.857	100,00 %	63,73 %	97.797.045	100,00 %	1.693.556	100,00 %	14.676.297	100,00 %	10.313.445	100,00 %
Rekenkundig gemiddelde	270.080.844	3,97 %	3.697.019	1,66 %	73.520.008	17,18 %	172.867.093	16,85 %	63,65 %	16.284.508	16,85 %	267.289	2,00 %	2.446.049	0,27 %	1.718.907	0,33 %
Laagste waarde	7.323.861	0,45 %	18.336	0,08 %	2.152.607	0,49 %	4.059.734	0,39 %	54,75 %	1.122.142	1,19 %	(9,60 %)	-9,60 %	(3.335.503)	-22,73 %	8.876	0,09 %
Hoogste waarde	665.179.171	41,06 %	13.881.155	61,68 %	168.269.232	38,15 %	421.256.291	40,81 %	68,79 %	37.014.660	37,88 %	1.153.856	71,96 %	21.663.374	147,61 %	8.884.619	86,15 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten
 % Bk = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfskosten RR (6064) van de universiteit

4.4.3 Resultaten per universiteit

Het overzicht van de resultaten per universiteit wordt hieronder weergegeven.

- **Overschot/tekort van het boekjaar**

De universiteiten realiseerden in het boekjaar 2009 samen een geaggregeerd overschot van 119.359.834 EUR. De KU Leuven realiseerde met een overschot van 60.890.563 EUR de hoogste score in de sector, de HUB-KUBrussel de laagste score met een overschot van 371.765 EUR. Er werd in 2009 dus bij geen enkele universiteit een tekort geboekt.

In het boekjaar 2010 is er een substantiële daling van het geaggregeerd overschot van de universiteiten. In absolute cijfers betekent dit een overschot van 95.201.691 EUR. De KU Leuven realiseerde nogmaals de hoogste score met 58.869.759 EUR. De laagste score werd ditmaal behaald door de UHasselt met een tekort van 14.062.261 EUR.

- **Bedrijfsoverschot/tekort**

Vijf universiteiten boeken een bedrijfsoverschot in 2009. Alleen de VUB boekt een bedrijfstekort van 1.690.947 EUR. De KU Leuven neemt 52,40% van het door de sector in 2009 gerealiseerde bedrijfsoverschot voor haar rekening, gevolgd door de UGent (30,15%), de UA (10,86%), de UHasselt (10,11%) en de HUB-KUBrussel (0,32%).

In het boekjaar 2010 realiseren eveneens vijf universiteiten een bedrijfsoverschot. Ditmaal boekt echter de HUB-KUBrussel een bedrijfstekort van 606.067 EUR. De KU Leuven neemt nu 64,45% van het bedrijfsoverschot voor haar rekening, gevolgd door de UGent (22,60%), de VUB (7,21%), de UHasselt (4,59%) en de UA (2,23%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in het overschot van het boekjaar RR[70/66] van de universiteiten samen bedraagt 36,98% in 2009 en stijgt naar 58,55% in 2010.

- **Financieel resultaat**

De sector realiseerde in 2009 een goed financieel resultaat met 68.264.778 EUR. In 2010 scoren de universiteiten slechter met 48.082.017 EUR. Dit is een daling t.o.v. 2009 met 20.182.761 EUR. Het procentueel aandeel van het financieel resultaat in het overschot van het boekjaar RR[70/60] van de universiteiten samen bedraagt 57,19% in 2009 en daalt naar 50,51% in 2010.

- **Uitzonderlijk resultaat**

Het geaggregeerde uitzonderlijk resultaat leverde met 6.960.417 EUR in 2009 een weliswaar kleine maar toch positieve bijdrage aan het globaal overschot van het boekjaar van de sector. In 2010 was het uitzonderlijk resultaat van de universiteiten samen negatief met 8.618.176 EUR. Het procentueel aandeel van het uitzonderlijk resultaat in het overschot van het boekjaar RR[70/60] van de universiteiten samen bedraagt 5,83% in 2009 en -9,05% in 2010.

Overschot / Tekort het boekjaar per universiteit - Boekjaar 2009

	Overschot / Tekort van het boekjaar - RR [70/66]		Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort RR [70/64]		Financieel resultaat RR [75/65]		Uitzonderlijk resultaat RR [76/66]	
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>								
HUB-KUBrussel	371.765	0,31 %	140.675	0,32 %	231.090	0,34 %	0	0,00 %
Katholieke Universiteit Leuven	60.890.563	51,01 %	23.125.380	52,40 %	33.323.064	48,81 %	4.442.119	63,82 %
Universiteit Gent	24.857.391	20,83 %	13.304.597	30,15 %	11.550.081	16,92 %	2.713	0,04 %
Universiteit Anwerpen	11.877.519	9,95 %	4.791.847	10,86 %	6.212.751	9,10 %	872.921	12,54 %
Universiteit Hasselt	5.408.271	4,53 %	4.463.087	10,11 %	971.436	1,42 %	(26.253)	- 0,38 %
Vrije Universiteit Brussel	15.954.325	13,37 %	(1.690.947)	- 3,83 %	15.976.355	23,40 %	1.668.917	23,98 %
Aggregatie Univ	119.359.834	100,00 %	44.134.640	100,00 %	68.264.778	100,00 %	6.960.417	100,00 %
Rekenkundig gemiddelde	19.893.306		7.355.773		11.377.463		1.160.070	
Laagste waarde	371.765	0,31 %	(1.690.947)	- 3,83 %	231.090	0,34 %	(26.253)	- 0,38 %
Hoogste waarde	60.890.563	51,01 %	23.125.380	52,40 %	33.323.064	48,81 %	4.442.119	63,82 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten

% O/T = procentueel aandeel van de rubriek in de overschot / tekort van het boekjaar RR [70/66] van de universiteit

Overschot / Tekort het boekjaar per universiteit - Boekjaar 2010

	Overschot / Tekort van het boekjaar - RR [70/66]		Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort RR [70/64]		Financieel resultaat RR [75/65]		Uitzonderlijk resultaat RR [76/66]	
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>								
HUB-KUBrussel	(727.887)	- 0,76 %	(606.067)	- 1,09 %	(131.482)	- 0,27 %	9.663	- 0,11 %
Katholieke Universiteit Leuven	58.869.759	61,84 %	35.925.356	64,45 %	24.952.892	51,90 %	(2.008.487)	23,31 %
Universiteit Gent	28.848.948	30,30 %	12.595.707	22,60 %	8.829.674	18,36 %	7.423.567	- 86,14 %
Universiteit Anwerpen	5.229.706	5,49 %	1.245.728	2,23 %	2.974.006	6,19 %	1.009.973	- 11,72 %
Universiteit Hasselt	(14.062.261)	- 14,77 %	2.559.443	4,59 %	1.189.923	2,47 %	(17.811.627)	206,68 %
Vrije Universiteit Brussel	17.043.426	17,90 %	4.017.687	7,21 %	10.267.004	21,35 %	2.758.736	- 32,01 %
Aggregatie Univ	95.201.691	100,00 %	55.737.854	100,00 %	48.082.017	100,00 %	(8.618.176)	100,00 %
Rekenkundig gemiddelde	15.866.949		9.289.642		8.013.670		(1.436.363)	
Laagste waarde	(14.062.261)	- 14,77 %	(606.067)	- 1,09 %	(131.482)	- 0,27 %	(17.811.627)	- 86,14 %
Hoogste waarde	58.869.759	61,84 %	35.925.356	64,45 %	24.952.892	51,90 %	7.423.567	206,68 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten

% O/T = procentueel aandeel van de rubriek in de overschot / tekort van het boekjaar RR [70/66] van de universiteit

4.5 Geaggregeerde investeringen en financiering

4.5.1 Geaggregeerde investeringen

4.5.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2009 – jaarrekening 2010

De universiteiten investeerden tijdens het boekjaar 2010 samen 187.480.314 EUR. Dit is een stijging met 5,20% t.o.v. het boekjaar 2009.

De toename van de investeringen situeert zich bij de materiële vaste activa en dit in de rubriek 'terreinen en gebouwen' (+37,01%), 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (+10,93%) en 'meubilair en rollend materieel' (+9,40%).

Ten opzichte van 2009 zien de investeringen in 'terreinen en gebouwen' er in 2010 uit als volgt:

- VUB	+ 22.896.301 EUR
- UHasselt	+ 9.944.721 EUR
- KU Leuven	+ 3.395.816 EUR
- UGent	+ 1.504.437 EUR
- UA	+ 190.860 EUR
- HUB-KUBrussel	- 17.134.165 EUR

De VUB investeerde hierin dus het meest. In 2010 werd door de universiteit namelijk voor 22 miljoen euro een kantoorgebouw aangekocht, de huidige Karel Van Miert Building.

De HUB-KUBrussel investeerde het minst. De universiteit vertoonde in 2009 een éénmalige piek in de investeringsuitgaven omwille van de aankoop van het T'Serclaesgebouw.

Op het moment van de jaarafsluiting wordt nagekeken welke werken al opgeleverd zijn en deze worden overgeboekt naar de rubriek 'terreinen en gebouwen'. Zolang de activa niet in gebruik worden genomen en afgeschreven, dienen ze geboekt te worden op de post activa in aanbouw.

Ten opzichte van 2009 zien de investeringen in 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' er in 2010 uit als volgt:

- UHasselt	+ 7.985.742 EUR
- KU Leuven	+ 4.135.599 EUR
- HUB-KUBrussel	0 EUR
- VUB	0 EUR
- UA	- 62.173 EUR
- UGent	- 7.649.697 EUR

De aangroei van de investeringen in 2010 in de rubriek 'meubilair en rollend materieel' is uitsluitend toe te schrijven aan de VUB (+ 314.477 EUR) en de KU Leuven (+ 296.559 EUR). Bij de vier andere universiteiten stellen we een daling van de investeringen vast in deze rubriek.

De investeringen in de rubrieken 'leasing en soortgelijke rechten' (-90,72%), 'installaties, machines en uitrusting' (-20,70%) en 'overige materiële vaste activa' (-3,15%) nemen af in 2010.

De daling binnen de rubriek 'leasing en soortgelijke rechten' is uitsluitend toe te schrijven aan de UGent.

In het boekjaar 2010 liggen de investeringen in financiële vaste activa 43,39% lager dan in 2009.

Binnen de rubriek 'verbonden entiteiten' stellen we een daling van de investeringen vast bij 2 universiteiten (UGent en HUB-KUBrussel), 3 universiteiten blijven status quo met 0 EUR en slechts bij 1 universiteit is er een stijging (KU Leuven).

De rubriek 'andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat' daalt bij 3 universiteiten (KU Leuven, UHasselt en VUB), 1 universiteit blijft status quo met 0 EUR en bij 2 universiteiten is er een stijging (UGent en UA).

De 'andere financiële vaste activa' dalen bij 2 universiteiten (VUB en UGent), blijven status quo bij 1 universiteit met 0 EUR en stijgen bij 3 universiteiten (KU Leuven, UHasselt en UA).

Evolutie bruto investeringen : - ten opzichte van jaarrekening 2009	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR10-JR09	JR10-JR09
		2009	2010	absolute	relatieve
		<i>(eenheden euro)</i>		wijziging	wijziging
I. Oprichtingskosten		0	0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa		1.606.947	1.531.502	- 75.445	- 4,69 %
III. Materiële vaste activa		167.341.927	180.704.737	+ 13.362.810	+ 7,99 %
A. Terreinen en gebouwen		56.194.140	76.992.109	+ 20.797.969	+ 37,01 %
B. Installaties, machines en uitrusting		56.188.090	44.559.896	- 11.628.194	- 20,70 %
C. Meubilair en rollend materieel		3.159.622	3.456.641	+ 297.019	+ 9,40 %
D. Leasing en soortgelijke rechten		173.668	16.109	- 157.559	- 90,72 %
E. Overige materiële vaste activa		11.287.319	10.931.424	- 355.896	- 3,15 %
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		40.339.088	44.748.558	+ 4.409.471	+ 10,93 %
IV. Financiële vaste activa		9.263.490	5.244.075	- 4.019.414	- 43,39 %
A. Verbonden entiteiten		1.177.934	532.403	- 645.531	- 54,80 %
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		7.569.863	1.003.165	- 6.566.698	- 86,75 %
C. Andere financiële vaste activa		515.693	3.708.508	+ 3.192.815	+ 619,13 %
Bruto investeringen		178.212.363	187.480.314	+ 9.267.951	+ 5,20 %

4.5.1.2 Horizontale analyse: jaarrekening 2010 – begroting 2010

De universiteiten hadden samen voor het boekjaar 2010 een bedrag aan investeringen begroot van 223.352.983 EUR. In werkelijkheid werd er slechts voor 187.480.314 EUR geïnvesteerd. Dit is 16,06% minder dan begroot.

De posten waar de meest significante afwijkingen werden vastgesteld tussen de begrote bedragen voor 2010 en de effectief geboekte bedragen zijn enerzijds 'terreinen en gebouwen' en anderzijds 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen'. Er werd in realiteit veel minder geïnvesteerd in 'terreinen en gebouwen' (-48,78%) dan initieel werd begroot en veel meer in 'activa voor aanbouw en vooruitbetalingen' (+153,87%).

Met uitzondering van de HUB-KUBrussel investeerden alle universiteiten minder in 'terreinen en gebouwen' dan begroot. De grootste afwijking doet zich voor bij de UGent waar er 48.184.276 EUR minder werd geïnvesteerd dan voorzien en bij de UA waar er 13.244.487 EUR minder werd geïnvesteerd.

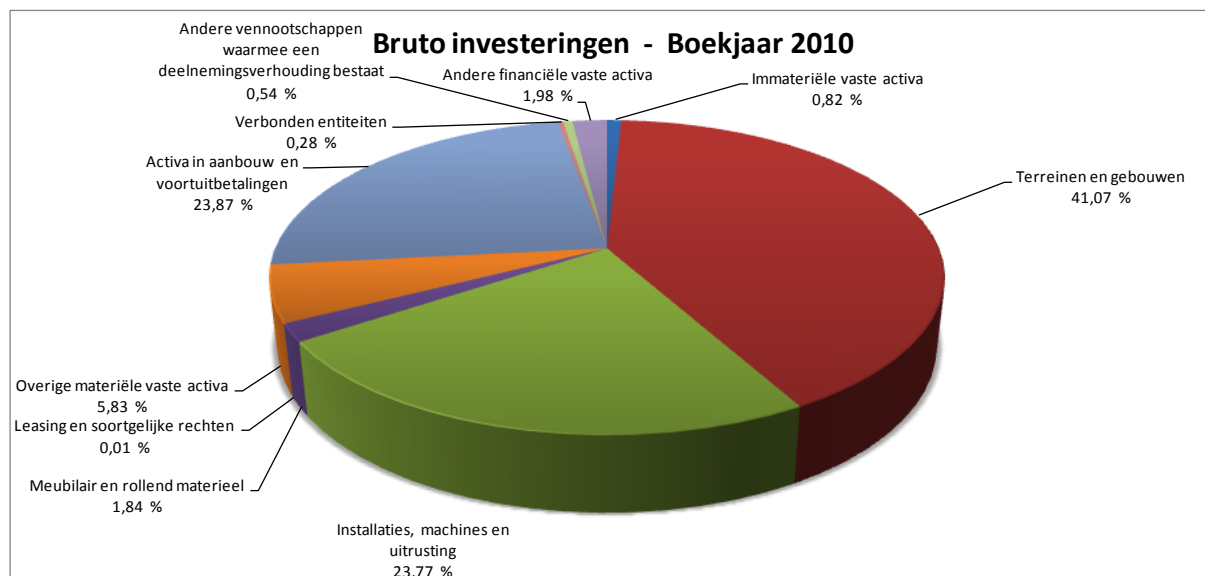
De onderbegroting voor de 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' is het grootst bij de UHasselt met 15.381.957 EUR en de UGent met 14.166.332 EUR. Bij de UGent werd op deze post echter niet begroot omdat het moeilijk in te schatten was of het werk al zou opgeleverd worden of voor welk deel het zou opgeleverd worden. Bij de 14 miljoen euro in de jaarrekening gaat het om ongeveer 6 miljoen euro nieuwbouw (oa. datacenter) en de rest is vernieuwbouw.

Evolutie bruto investeringen : ten opzichte van begroting	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	JR10-BG10	JR10-BG10
		2010	2010	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		afwijking	afwijking
I. Oprichtingskosten		0	0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa		1.531.502	1.484.000	+ 47.502	+ 3,20 %
III. Materiële vaste activa		180.704.737	219.862.583	- 39.157.846	- 17,81 %
A. Terreinen en gebouwen		76.992.109	150.303.659	- 73.311.550	- 48,78 %
B. Installaties, machines en uitrusting		44.559.896	44.284.524	+ 275.372	+ 0,62 %
C. Meubilair en rollend materieel		3.456.641	1.918.000	+ 1.538.641	+ 80,22 %
D. Leasing en soortgelijke rechten		16.109	1.133.000	- 1.116.891	- 98,58 %
E. Overige materiële vaste activa		10.931.424	4.597.000	+ 6.334.424	+ 137,79 %
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		44.748.558	17.626.400	+ 27.122.158	+ 153,87 %
IV. Financiële vaste activa		5.244.075	2.006.400	+ 3.237.675	+ 161,37 %
A. Verbonden entiteiten		532.403	306.400	+ 226.003	+ 73,76 %
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		1.003.165	1.700.000	- 696.835	- 40,99 %
C. Andere financiële vaste activa		3.708.508	0	+ 3.708.508	BG = 0
Bruto investeringen		187.480.314	223.352.983	- 35.872.669	- 16,06 %

4.5.1.3 Verticale analyse: jaarrekening 2010

Tijdens het boekjaar 2010 had 70,77% van de investeringen betrekking op onroerende goederen. Om tot dit percentage te komen werd de som gemaakt van de investeringen in 'terreinen en gebouwen' (41,07%), 'overige materiële vaste activa' (5,83%) en 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (23,87%).

Het aandeel van de investeringen in 'installaties, machines en uitrusting' bedraagt 23,77%, dat in 'meubilair en rollend materieel' 1,84%.

4.5.2 Financiering van de investeringen

Het investeringsvolume lag in 2010 hoger dan in 2009. Er diende dan ook een hoger bedrag gefinancierd te worden.

In het boekjaar 2010 financieren de universiteiten het leeuwenaandeel van hun investeringen met eigen middelen (68,23%) en met kapitaalsubsidies (31,12%). Er werd geen beroep gedaan op vreemde middelen. De vroeger opgebouwde financiële reserves (geldbeleggingen en liquide middelen) worden nog steeds eerst aangesproken om de investeringen te financieren.

Ten opzichte van 2009 is de financiering van de investeringen met eigen middelen echter gedaald met 8.528.424 EUR en deze met kapitaalsubsidies is substantieel gestegen met 35.278.116 EUR.

Ondanks de lagere winst van het boekjaar en het groter investeringsvolume is de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen gestegen per eind 2010. De financiële reserves van de universiteiten bedragen 1.330.284.605 EUR per eind 2010 t.o.v. 1.267.262.701 EUR in 2009. De nieuwe financieringsmix van de investeringen heeft hier zeker toe bijgedragen.

In het boekjaar 2010 werd er 29.157.966 EUR minder gefinancierd met eigen middelen dan begroot en 191.643 EUR meer met kapitaalsubsidies dan begroot.

Evolutie financiering :	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR10-JR09	JR10-JR09	BG - Boekjaar	JR10-BG10	JR10-BG10
	2009	2010	absolute	relatieve	2010	absolute	relatieve
· ten opzichte van jaarrekening 2009			wijziging	wijziging			afwijking
· ten opzichte van begroting 2010	(eenheden euro)				(eenheden euro)		afwijking
I. Eigen middelen	136.454.441	127.926.017	- 8.528.424	- 6,25 %	157.083.983	- 29.157.966	- 18,56 %
II. Vreemde middelen	17.520.000	0	- 17.520.000	- 100,00 %	0	+ 0	
III. Kapitaalsubsidies	23.064.527	58.342.643	+ 35.278.116	+ 152,95 %	58.151.000	+ 191.643	+ 0,33 %
IV. Andere	1.173.394	1.211.655	+ 38.261	+ 3,26 %	8.118.000	- 6.906.345	- 85,07 %
Financiering	178.212.362	187.480.315	+ 9.267.954	+ 5,20 %	223.352.983	- 35.872.668	- 16,06 %

Financiering	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
% aandeel in de financiering	2009	2010	2010
I. Eigen middelen	76,57 %	68,23 %	70,33 %
II. Vreemde middelen	9,83 %	0,00 %	0,00 %
III. Kapitaalsubsidies	12,94 %	31,12 %	26,04 %
IV. Andere	0,66 %	0,65 %	3,63 %
Financiering	100,00 %	100,00 %	100,00 %

4.6 Investerings en financieringsmiddelen: enkele kengetallen per universiteit

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de investeringen en de financieringsmix per universiteit.

4.6.1 Aandeel van de universiteiten in de geaggregeerde investeringen

De totale sector investeerde 178.212.363 EUR in het boekjaar 2009. De KU Leuven was de belangrijkste investeerder met 60.846.742 EUR of 34,14%. De VUB realiseerde het kleinste investeringsbedrag met 12.734.132 EUR of 7,15% van het totale investeringsvolume.

In het boekjaar 2010 investeerden de universiteiten samen 187.480.314 EUR. De KU Leuven blijft de belangrijkste investeerder met 64.239.732 EUR of 34,26%. De HUB-KU Brussel realiseerde ditmaal het kleinste investeringsbedrag met 625.462 EUR of 0,33% van het totale investeringsvolume.

4.6.2 Aandeel van de universiteiten in de diverse financieringsmiddelen

Zowel in het boekjaar 2009 als in het boekjaar 2010 gebruikten alle universiteiten eigen middelen voor de financiering van hun investeringen. Voor de HUB-KU Brussel en de UA was dit in 2010 zelfs het enige financieringsmiddel.

In 2009 deed alleen de HUB-KU Brussel een beroep op vreemde middelen. De universiteit financierde hiermee 95,89% van haar investeringen. De aankoop van het T'Serclaesgebouw werd volledig gefinancierd met vreemd vermogen. Het gaat hierbij om een kaskrediet dat afgesloten werd in afwachting van de verkoop van de onroerende goederen van de Campus Koekelberg. In 2010 deed geen enkele instelling een beroep op vreemde middelen.

Drie van de zes universiteiten wendden in 2009 kapitaalsubsidies aan. De UHasselt financierde hiermee niet minder dan 75,12% van haar investeringsvolume, gevolgd door de KU Leuven met 19,18% en ten slotte de UGent met 0,43%. In het boekjaar 2010 wendden vier van de zes universiteiten kapitaalsubsidies aan. De UHasselt financierde hiermee een nog groter deel van haar investeringsvolume dan in 2009 nl. 91,98%. Ze wordt gevolgd door de VUB met 49,27%, de KU Leuven met 19,14% en ten slotte de UGent met 1,86%.

De KU Leuven is de enige universiteit die nog een beroep doet op andere financieringsmiddelen maar die maken slechts 1,93% uit van het totale investeringsvolume in 2009 en 1,89% in 2010.

Bruto investeringen en financiering per universiteit - Boekjaar 2009

	Bruto investeringen		Eigen middelen			Vreemde middelen			Kapitaalsubsidies			Andere		
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>														
HUB-KU Brussel	18.270.310	10,25 %	750.310	0,55 %	4,11 %	17.520.000	100,00 %	95,89 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
Katholieke Universiteit Leuven	60.846.742	34,14 %	48.001.555	35,18 %	78,89 %	0	0,00 %	0,00 %	11.671.794	50,60 %	19,18 %	1.173.394	100,00 %	1,93 %
Universiteit Gent	51.802.102	29,07 %	51.578.196	37,80 %	99,57 %	0	0,00 %	0,00 %	223.906	0,97 %	0,43 %	0	0,00 %	0,00 %
Universiteit Antwerpen	19.690.814	11,05 %	19.690.814	14,43 %	100,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
Universiteit Hasselt	14.868.263	8,34 %	3.699.435	2,71 %	24,88 %	0	0,00 %	0,00 %	11.168.826	48,42 %	75,12 %	0	0,00 %	0,00 %
Vrije Universiteit Brussel	12.734.132	7,15 %	12.734.132	9,33 %	100,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
Aggregatie Univ	178.212.363	100,00 %	136.454.441	100,00 %	76,57 %	17.520.000	100,00 %	9,83 %	23.064.527	100,00 %	12,94 %	1.173.394	100,00 %	0,66 %
Rekenkundig gemiddelde	29.702.061		22.742.407		67,91 %	2.920.000		15,98 %	3.844.088		15,79 %	195.566		0,32 %
Laagste waarde	12.734.132	7,15 %	750.310	0,55 %	4,11 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
Hoogste waarde	60.846.742	34,14 %	51.578.196	37,80 %	100,00 %	17.520.000	100,00 %	95,89 %	11.671.794	50,60 %	75,12 %	1.173.394	100,00 %	1,93 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerde bedrag van de universiteiten

% Inv = procentueel aandeel van de rubriek in de bruto investeringen van de universiteit

Bruto investeringen en financiering per universiteit - Boekjaar 2010

	Bruto investeringen		Eigen middelen			Vreemde middelen			Kapitaalsubsidies			Andere		
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>														
HUB-KU Brussel	625.462	0,33 %	625.462	0,49 %	100,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
Katholieke Universiteit Leuven	64.239.732	34,26 %	50.733.062	39,66 %	78,97 %	0	0,00 %	0,00 %	12.295.016	21,07 %	19,14 %	1.211.655	100,00 %	1,89 %
Universiteit Gent	41.879.872	22,34 %	41.100.700	32,13 %	98,14 %	0	0,00 %	0,00 %	779.172	1,34 %	1,86 %	0	0,00 %	0,00 %
Universiteit Antwerpen	17.385.682	9,27 %	17.385.682	13,59 %	100,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
Universiteit Hasselt	32.905.901	17,55 %	2.637.446	2,06 %	8,02 %	0	0,00 %	0,00 %	30.268.455	51,88 %	91,98 %	0	0,00 %	0,00 %
Vrije Universiteit Brussel	30.443.665	16,24 %	15.443.665	12,07 %	50,73 %	0	0,00 %	0,00 %	15.000.000	25,71 %	49,27 %	0	0,00 %	0,00 %
Aggregatie Univ	187.480.314	100,00 %	127.926.017	100,00 %	68,23 %	0	0,00 %	0,00 %	58.342.643	100,00 %	31,12 %	1.211.655	100,00 %	0,65 %
Rekenkundig gemiddelde	31.246.719		21.321.003		72,64 %	0		0,00 %	9.723.774		27,04 %	201.943		0,31 %
Laagste waarde	625.462	0,33 %	625.462	0,49 %	8,02 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
Hoogste waarde	64.239.732	34,26 %	50.733.062	39,66 %	100,00 %	0	0,00 %	0,00 %	30.268.455	51,88 %	91,98 %	1.211.655	100,00 %	1,89 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerde bedrag van de universiteiten

% Inv = procentueel aandeel van de rubriek in de bruto investeringen van de universiteit

4.7 Geaggregeerde balans

BALANS				
ACTIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>		2009	2010	2010
VASTE ACTIVA	20/28	1.159.534.704	1.214.125.387	1.280.468.045
I. Oprichtingskosten	20	0	0	0
II. Immateriële vaste activa	21	2.272.213	2.245.175	2.514.020
III. Materiële vaste activa	22/27	1.142.380.106	1.196.257.058	1.261.178.322
A. Terreinen en gebouwen	22	824.229.446	861.321.912	905.583.350
B. Installaties, machines en uitrusting	23	150.529.608	153.825.981	161.205.997
C. Meubilair en rollend materieel	24	21.893.474	23.104.528	22.391.394
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	31.512.907	30.171.569	29.355.177
E. Overige materiële vaste activa	26	41.497.006	48.426.115	42.934.920
F. Activa in aanbouw en voortuitbetalingen	27	72.717.665	79.406.952	99.707.485
IV. Financiële vaste activa	28	14.882.387	15.623.155	16.775.703
A. Verbonden entiteiten	280/1	7.031.530	4.312.404	9.117.803
1. Deelnemingen in verbonden vennootschappen	280	6.551.530	3.300.001	9.117.803
2. Vorderingen	281	480.000	1.012.403	0
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	6.460.924	8.321.832	4.369.230
1. Deelnemingen	282	6.160.924	8.239.237	4.369.230
2. Vorderingen	283	300.000	82.595	0
C. Andere financiële vaste activa	284/8	1.389.933	2.988.919	2.808.670
1. Aandelen	284	488.308	1.958.914	2.148.320
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	901.625	1.030.005	461.350
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	1.535.800.195	1.658.717.559	1.438.291.544
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	6.063.712	2.583.308	8.137.209
A. Handelsvorderingen	290	0	0	0
B. Overige vorderingen	291	6.063.712	2.583.308	8.137.209
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	3.539.227	3.137.685	14.056.210
A. Voorraden	30/36	3.253.420	2.820.390	3.041.210
B. Projecten in uitvoering	37	285.808	317.295	11.015.000
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	237.964.586	309.047.285	248.494.540
A. Handelsvorderingen	40	164.993.426	194.950.604	174.346.070
B. Overige vorderingen	41	72.971.160	114.096.681	74.148.470
VIII. Geldbeleggingen	51/53	1.150.340.804	1.194.459.629	1.074.309.920
IX. Liquide middelen	54/58	116.921.897	135.824.976	71.906.565
X. Overlopende rekeningen	490/1	20.969.969	13.664.677	21.387.100
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	2.695.334.899	2.872.842.947	2.718.759.589

BALANS
PASSIVA

(eenheden euro)

	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
		2009	2010	2010
EIGEN VERMOGEN	10/15	2.201.263.240	2.331.848.205	2.265.018.084
I. Gevormd vermogen	10	286.982.373	286.938.376	321.982.372
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	1.446.549	1.396.295	1.446.550
IV. Aangelegde fondsen	13	1.222.960.085	1.889.737.870	1.487.473.222
A. Onbeschikbare Fondsen	130	1.059.830.631		
B. Beschikbare Fondsen	131	163.129.455		
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	659.825.921	94.620.325	420.953.940
VI. Kapitaalsubsidies	15	30.048.312	59.155.339	33.162.000
VOORZIENINGEN	16	104.493.288	120.784.310	61.033.788
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	104.493.288	120.784.310	61.033.788
A. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	47.068.865	58.517.539	14.347.000
B. Belastingen	161	0	0	0
C. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	4.257.500	3.311.178	4.887.500
D. Sociaal Passief	163	1.963.004	0	0
E. Veiligheid en milieu verplichtingen	164	1.725.482	1.474.797	1.696.000
F. Overige risico's en kosten	165	49.478.436	57.480.797	32.150.288
SCHULDEN	17/49	389.578.371	420.210.429	392.705.707
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	38.824.925	36.259.928	38.607.639
A. Financiële schulden	170/4	38.587.026	36.077.905	38.381.239
1. Achtergestelde leningen	170	0	0	850.000
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	0	0	0
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	23.562.421	22.426.798	22.901.380
4. Kredietinstellingen	173	14.896.998	13.564.345	14.542.859
5. Overige leningen	174	127.607	86.763	0
B. Handelsschulden	175	0	0	0
C. Overige schulden	178/9	237.898	182.023	226.400
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	310.747.318	339.452.505	316.014.534
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	2.367.606	2.496.724	2.542.310
B. Financiële schulden	43	17.520.000	17.520.000	17.520.000
1. Kredietinstellingen	430/8	17.520.000	17.520.000	17.520.000
2. Overige leningen	439	0	0	0
C. Handelsschulden	44	75.073.026	92.816.707	78.247.644
D. Ontvangen vooruitbetalingen op projecten	46	54.847.787	49.353.753	63.141.250
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	136.232.495	150.362.362	144.942.330
1. Belastingen	450/3	29.134.918	27.660.381	23.634.250
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	107.097.578	122.701.981	97.741.080
F. Overige schulden	48	24.706.404	26.902.959	9.621.000
X. Overlopende rekeningen	492/3	40.006.128	44.497.996	38.083.534
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	2.695.334.898	2.872.842.945	2.718.757.579

4.7.1 Activa

4.7.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2009 – jaarrekening 2010 – begroting 2010

De totale balanswaarde van alle universiteiten samen bedraagt eind 2010 de som van 2.872.842.947 EUR tegenover 2.695.334.899 EUR op 31 december 2009. Dit is een stijging met 177.508.047 EUR of 6,59%.

Zowel de vaste activa als de vlottende activa leverden een bijdrage aan deze groei.

Evolutie balans - ACTIVA: · ten opzichte van jaarrekening 2009 · ten opzichte van begroting 2010	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR10-JR09	JR10-JR09	BG - Boekjaar	JR10-BG10	JR10-BG10	
		2009	2010	absolute wijziging	relatieve wijziging	2010	absolute afwijking	relatieve afwijking	
		(eenheden euro)				(eenheden euro)			
VASTE ACTIVA	20/28	1.159.534.704	1.214.125.387	+ 54.590.683	+ 4,71 %	1.280.468.045	- 66.342.658	- 5,18 %	
I. Oprichtingskosten	20	0	0	+ 0		0	+ 0		
II. Immateriële vaste activa	21	2.272.213	2.245.175	- 27.038	- 1,19 %	2.514.020	- 268.845	- 10,69 %	
III. Materiële vaste activa	22/27	1.142.380.106	1.196.257.058	+ 53.876.952	+ 4,72 %	1.261.178.322	- 64.921.264	- 5,15 %	
IV. Financiële vaste activa	28	14.882.387	15.623.155	+ 740.768	+ 4,98 %	16.775.703	- 1.152.548	- 6,87 %	
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	1.535.800.195	1.658.717.559	+ 122.917.364	+ 8,00 %	1.438.291.544	+ 220.426.015	+ 15,33 %	
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	6.063.712	2.583.308	- 3.480.404	- 57,40 %	8.137.209	- 5.553.901	- 68,25 %	
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	3.539.227	3.137.685	- 401.542	- 11,35 %	14.056.210	- 10.918.525	- 77,68 %	
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	237.964.586	309.047.285	+ 71.082.699	+ 29,87 %	248.494.540	+ 60.552.745	+ 24,37 %	
VIII. Geldbeleggingen + IX. Liquide middelen	51/58	1.267.262.701	1.330.284.604	+ 63.021.903	+ 4,97 %	1.146.216.485	+ 184.068.119	+ 16,06 %	
X. Overlopende rekeningen	490/1	20.969.969	13.664.677	- 7.305.292	- 34,84 %	21.387.100	- 7.722.423	- 36,11 %	
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	2.695.334.899	2.872.842.947	+ 177.508.047	+ 6,59 %	2.718.759.589	+ 154.083.357	+ 5,67 %	

De geaggregeerde vaste activa bedragen op 31 december 2010 de som van 1.214.125.387 EUR. Dit is een stijging t.o.v. 2009 met 54.590.683 EUR of 4,71%. De stijging is te verklaren door een toename van de materiële vaste activa met 53.876.952 EUR of 4,72% en een toename van de financiële vaste activa met 740.768 EUR of 4,98%. De immateriële vaste activa zijn met 27.038 EUR of 1,19% in waarde gedaald.

Binnen de materiële vaste activa is er een opvallende toename in absolute cijfers van de post 'terreinen en gebouwen' met 37.092.466 EUR. De waardeverhoging van 'terreinen en gebouwen' is het grootst bij de VUB (+21.143.087 EUR), gevolgd door de UGent (+19.080.184 EUR), de KU Leuven (+9.975.313 EUR) en de UA (+2.365.252 EUR). De UHasselt is de grootste daler (-15.085.099 EUR), gevolgd door de HUB-KUBrussel (-386.271 EUR).

De grote waardeverhoging van 'terreinen en gebouwen' bij de VUB is te verklaren. Buiten de afschrijvingen op gebouwen hebben in 2010 de volgende elementen invloed gehad op de netto boekwaarde van terreinen en gebouwen:

- In 2009 heeft een erkend schatter de terreinen en gebouwen van de VUB geschat en is de waarde van de gebouwen en terreinen in de balans aan deze schattingswaarde aangepast. In 2010 heeft deze schatting nog een afloop gekend met een positieve waardecorrectie. Dit bedrag vertegenwoordigt in hoofdzaak een aantal terreinen dat op basis van een controle van de kadastrale leggers nog moest opgenomen worden.
- In februari 2010 werd de verkoop van het terrein Kop Koninklijke Jacht afgehandeld.
- In maart 2010 werd een kantoorgebouw in de Pleinlaan aangekocht.
- Voor de eerste maal zijn, op basis van een overzichtlijst van de technische dienst, de investeringen die in de loop van 2010 aan diverse gebouwen zijn gebeurd, opgenomen.

De post 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' stijgt in het boekjaar 2010 met 6.689.287 EUR. De waardeverhoging is het grootst bij de KU Leuven (+14.493.102 EUR), gevolgd door de UHasselt (+3.472.475 EUR) en de UA (+50.071 EUR). De UGent is de enige daler (-11.326.362 EUR).

Opvallend binnen de geaggregeerde vlottende activa is het grote bedrag aan geldbeleggingen en liquide middelen.

De som van de geldbeleggingen en liquide middelen bedraagt in 2009 op geaggregeerd niveau 1.267.262.701 EUR en stijgt in 2010 met 4,97% naar 1.330.284.604 EUR.

Dit bedrag is des te opmerkelijker daar de sector in 2009 nog 136.454.441 EUR eigen middelen aanwendde ter financiering van zijn investeringen en 127.926.017 EUR in 2010.

In de begroting 2010 stellen we voor de vaste activa een overschatting met 66.342.658 EUR of 5,18% vast. De materiële vaste activa werden namelijk met 64.921.264 EUR overbegroot. De niet effectief uitgevoerde investeringen van de UGent ter waarde van 42.693.512 EUR en van de UHasselt ter waarde van 26.276.496 EUR zijn hiervan de belangrijkste oorzaken. Bij twee andere universiteiten was er een lichte onderbegroting van de materiële vaste activa.

De vlottende activa daarentegen werden in de begroting 2010 met 220.426.015 EUR of 15,33% onderschat. In absolute bedragen is de afwijking het grootst bij de som van de 'geldbeleggingen en liquide middelen' met 184.068.119 EUR, gevolgd door de som van de 'vorderingen op ten hoogste één jaar' met 60.552.745 EUR. Deze onderschatting van de vlottende activa gaat op voor alle universiteiten.

4.7.1.2 Verticale analyse: jaarrekening 2009 – jaarrekening 2010 – begroting 2010

In de verticale analyse wordt elke balansrubriek geplaatst t.o.v. het balanstotaal, met als doel zicht te krijgen op de structuurwijzigingen binnen de samenstelling van de activa en de passiva.

BALANS - Verticale analyse activa

ACTIVA	codes	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	BG - Boekjaar 2010
(% aandeel in balanstotaal)				
VASTE ACTIVA	20/28	43,02 %	42,26 %	47,10 %
I. Oprichtingskosten	20	0,00 %	0,00 %	0,00 %
II. Immateriële vaste activa	21	0,08 %	0,08 %	0,09 %
III. Materiële vaste activa	22/27	42,38 %	41,64 %	46,39 %
A. Terreinen en gebouwen	22	30,58 %	29,98 %	33,31 %
B. Installaties, machines en uitrusting	23	5,58 %	5,35 %	5,93 %
C. Meubilair en rollend materieel	24	0,81 %	0,80 %	0,82 %
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	1,17 %	1,05 %	1,08 %
E. Overige materiële vaste activa	26	1,54 %	1,69 %	1,58 %
F. Activa in aanbouw en voortuitbetalingen	27	2,70 %	2,76 %	3,67 %
IV. Financiële vaste activa	28	0,55 %	0,54 %	0,62 %
A. Verbonden entiteiten	280/1	0,26 %	0,15 %	0,34 %
1. Deelnemingen in verbonden vennootschappen	280	0,24 %	0,11 %	0,34 %
2. Vorderingen	281	0,02 %	0,04 %	0,00 %
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	0,24 %	0,29 %	0,16 %
1. Deelnemingen	282	0,23 %	0,29 %	0,16 %
2. Vorderingen	283	0,01 %	0,00 %	0,00 %
C. Andere financiële vaste activa	284/8	0,05 %	0,10 %	0,10 %
1. Aandelen	284	0,02 %	0,07 %	0,08 %
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	0,03 %	0,04 %	0,02 %
				0
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	56,98 %	57,74 %	52,90 %
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	0,22 %	0,09 %	0,30 %
A. Handelsvorderingen	290	0,00 %	0,00 %	0,00 %
B. Overige vorderingen	291	0,22 %	0,09 %	0,30 %
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	0,13 %	0,11 %	0,52 %
A. Voorraden	30/36	0,12 %	0,10 %	0,11 %
B. Projecten in uitvoering	37	0,01 %	0,01 %	0,41 %
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	8,83 %	10,76 %	9,14 %
A. Handelsvorderingen	40	6,12 %	6,79 %	6,41 %
B. Overige vorderingen	41	2,71 %	3,97 %	2,73 %
VIII. Geldbeleggingen	51/53	42,68 %	41,58 %	39,51 %
IX. Liquide middelen	54/58	4,34 %	4,73 %	2,64 %
X. Overlopende rekeningen	490/1	0,78 %	0,48 %	0,79 %
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	2.695.334.899	2.872.842.947	2.718.759.589

De vaste activa bedragen 43,02% van het balanstotaal in de jaarrekening 2009 en 42,26% van het balanstotaal in de jaarrekening 2010. De vlottende activa bedragen 56,98% in 2009 en 57,74% in 2010. De verhouding vast/vlottend blijft dus ongeveer dezelfde.

Bij de vaste activa valt het grote aandeel op van de materiële vaste activa. Vooral de component 'terreinen en gebouwen' is hiervoor verantwoordelijk.

Bij de vlottende activa springt het grote aandeel van de geldbeleggingen in het oog.

De begrote balansstructuur wijkt af van wat effectief in 2010 gerealiseerd werd. In de begroting 2010 was een sterke verschuiving van vlottende naar vaste activa voorzien. In realiteit zien we de omgekeerde beweging.

In het boekjaar 2010 werd er meer geïnvesteerd dan in 2009 maar het investeringsvolume ligt lager dan begroot in 2010. Niet alle begrote investeringen werden uitgevoerd per eind 2010. Er werd meer gefinancierd dan in 2009 maar minder met eigen middelen. Hierdoor viel het resterende bedrag van de geldbeleggingen en liquide middelen hoger uit dan begroot. Dit verklaart het relatief hoger percentage van de vlottende activa ten opzichte van de begrote in 2010.

4.7.2 Passiva

4.7.2.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2009 – jaarrekening 2010 – begroting 2010

Evolutie balans - PASSIVA: · ten opzichte van jaarrekening 2009 · ten opzichte van begroting 2010	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR10-JR09	JR10-JR09	BG - Boekjaar	JR10-BG10	JR10-BG10
		2009	2010	absolute	relatieve	2010	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)		afwijking
EIGEN VERMOGEN	10/15	2.201.263.240	2.331.848.205	+ 130.584.965	+ 5,93 %	2.265.018.084	+ 66.830.121	+ 2,95 %
I. Gevormd vermogen	10	286.982.373	286.938.376	- 43.997	- 0,02 %	321.982.372	- 35.043.996	- 10,88 %
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	1.446.549	1.396.295	- 50.254	- 3,47 %	1.446.550	- 50.255	- 3,47 %
IV. Aangelegde fondsen	13	1.222.960.085	1.889.737.870	+ 666.777.784	+ 54,52 %	1.487.473.222	+ 402.264.648	+ 27,04 %
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	659.825.921	94.620.325	- 565.205.596	- 85,66 %	420.953.940	- 326.333.616	- 77,52 %
VI. Kapitaalsubsidies	15	30.048.312	59.155.339	+ 29.107.028	+ 96,87 %	33.162.000	+ 25.993.339	+ 78,38 %
VOORZIENINGEN	16	104.493.288	120.784.310	+ 16.291.023	+ 15,59 %	61.033.788	+ 59.750.522	+ 97,90 %
SCHULDEN	17/49	389.578.371	420.210.429	+ 30.632.058	+ 7,86 %	392.705.707	+ 27.504.722	+ 7,00 %
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	38.824.925	36.259.928	- 2.564.996	- 6,61 %	38.607.639	- 2.347.711	- 6,08 %
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	310.747.318	339.452.505	+ 28.705.186	+ 9,24 %	316.014.534	+ 23.437.971	+ 7,42 %
X. Overlopende rekeningen	492/3	40.006.128	44.497.996	+ 4.491.869	+ 11,23 %	38.083.534	+ 6.414.462	+ 16,84 %
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	2.695.334.899	2.872.842.947	+ 177.508.047	+ 6,59 %	2.718.759.589	+ 154.083.357	+ 5,67 %

Het geaggregeerde eigen vermogen van de sector bedraagt 2.201.263.240 EUR in 2009 en stijgt met 5,93% naar 2.331.848.205 EUR in 2010.

De stijging van de aangelegde fondsen bij alle universiteiten heeft een daling van het overgedragen overschot tot gevolg. Wie zien een substantiële toename van de kapitaalsubsidies met 96,87% in 2010.

De toename met 15,59% in 2010 van de geaggregeerde voorzieningen voor risico's en kosten is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een stijging van de componenten 'pensioenen en soortgelijke verplichtingen' en 'overige risico's en kosten'. Vooral de KU Leuven ligt aan de basis hiervan.

De geaggregeerde schulden liggen 7,86% hoger in 2010 dan in 2009. Reden hiervoor is in de eerste plaats een toename van de schulden op ten hoogste één jaar bij de KU Leuven (+23.297.031 EUR), de VUB (+5.037.493 EUR) en de UGent (+3.534.000 EUR). Bij de HUB-KU Brussel, de UA en de UHasselt is er een daling van deze schulden.

Bij het opstellen van de begroting 2010 werd het eigen vermogen onderschat met 2,95%. Deze onderschatting is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de onderschatting van de aangelegde fondsen met 402.264.648 EUR en de onderschatting van de kapitaalsubsidies met 25.993.339 EUR. Het overgedragen overschot, het gevormd vermogen en de herwaarderingsmeerwaarden werden overschat.

De geaggregeerde schulden vallen in de realiteit 7,00% hoger uit dan begroot. Dit is niet het geval bij de schulden op meer dan één jaar. De schulden op ten hoogste één jaar overtreffen de begrote bedragen.

4.7.2.2 Verticale analyse: jaarrekening 2009 – jaarrekening 2010 – begroting 2010

In 2009 bestaan de passiva voor 81,67% uit eigen vermogen, 3,88% uit voorzieningen en 14,45% uit schulden. De structuuranalyse van de passiva in 2010 toont slechts kleine verschuivingen met 81,17% eigen vermogen, 4,20% voorzieningen en 14,63% schulden. Ondanks de lichte daling blijft het eigen vermogen van de sector aanzienlijk en de financiële onafhankelijkheid groot.

PASSIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(% aandeel in balanstotaal)		2009	2010	2010
EIGEN VERMOGEN	10/15	81,67 %	81,17 %	83,31 %
I. Gevormd vermogen	10	10,65 %	9,99 %	11,84 %
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	0,05 %	0,05 %	0,05 %
IV. Aangelegde fondsen	13	45,37 %	65,78 %	54,71 %
A. Onbeschikbare Fondsen	130	39,32 %	0,00 %	0,00 %
B. Beschikbare Fondsen	131	6,05 %	0,00 %	0,00 %
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	24,48 %	3,29 %	15,48 %
VI. Kapitaalsubsidies	15	1,11 %	2,06 %	1,22 %
VOORZIENINGEN	16	3,88 %	4,20 %	2,24 %
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	3,88 %	4,20 %	2,24 %
A. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	1,75 %	2,04 %	0,53 %
B. Belastingen	161	0,00 %	0,00 %	0,00 %
C. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	0,16 %	0,12 %	0,18 %
D. Sociaal Passief	163	0,07 %	0,00 %	0,00 %
E. Veiligheid en milieu verplichtingen	164	0,06 %	0,05 %	0,06 %
F. Overige risico's en kosten	165	1,84 %	2,00 %	1,18 %
SCHULDEN	17/49	14,45 %	14,63 %	14,44 %
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	1,44 %	1,26 %	1,42 %
A. Financiële schulden	170/4	1,43 %	1,26 %	1,41 %
1. Achtergestelde leningen	170	0,00 %	0,00 %	0,03 %
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	0,00 %	0,00 %	0,00 %
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	0,87 %	0,78 %	0,84 %
4. Kredietinstellingen	173	0,55 %	0,47 %	0,53 %
5. Overige leningen	174	0,00 %	0,00 %	0,00 %
B. Handelsschulden	175	0,00 %	0,00 %	0,00 %
C. Overige schulden	178/9	0,01 %	0,01 %	0,01 %
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	11,53 %	11,82 %	11,62 %
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	0,09 %	0,09 %	0,09 %
B. Financiële schulden	43	0,65 %	0,61 %	0,64 %
1. Kredietinstellingen	430/8	0,65 %	0,61 %	0,64 %
2. Overige leningen	439	0,00 %	0,00 %	0,00 %
C. Handelsschulden	44	2,79 %	3,23 %	2,88 %
D. Ontvangen vooruitbetalingen op projecten	46	2,03 %	1,72 %	2,32 %
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	5,05 %	5,23 %	5,33 %
1. Belastingen	450/3	1,08 %	0,96 %	0,87 %
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	3,97 %	4,27 %	3,60 %
F. Overige schulden	48	0,92 %	0,94 %	0,35 %
X. Overlopende rekeningen	492/3	1,48 %	1,55 %	1,40 %
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	2.695.334.899	2.872.842.947	2.718.759.589

4.8 Geaggregeerde cashflow

De geaggregeerde resultatenrekening geeft het resultaat van het boekjaar weer. In de geaggregeerde balans wordt de liquiditeitspositie (som van de geldbeleggingen en de liquide middelen) op 31 december van het boekjaar weergegeven. De geaggregeerde cashflowanalyse heeft tot doel een inzicht te geven in de bronnen en in de aanwending van de geldmiddelen en verschaft zo een verklaring voor de mutatie in de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen.

De geaggregeerde cashflowanalyse kan voor het boekjaar 2010 echter nog niet gebeuren aangezien er nog geen uniforme gegevens van de verschillende universiteiten voorhanden zijn. Naar de toekomst toe zal hieraan gewerkt worden zodat deze analyse wel kan gebeuren voor het boekjaar 2011.

4.9 Financiële ratio's

Bij de beoordeling van het financieel evenwicht van de universiteiten wordt aandacht besteed aan de liquiditeit, de solvabiliteit en de rentabiliteit. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van enkele ratio's.

4.9.1 Overzicht van de geaggregeerde financiële ratio's

Financiële ratio's	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(teller en noemer in eenheden euro)</i>	2009	2010
Liquiditeitsratio's		
1. Netto weringsmiddelen	1.211.576.036	1.307.358.698
2. Quick ratio	4,87	4,80
3. Liquiditeit van de werkingsschulden	60 dagen	73 dagen
Resultatenratio's		
1. Netto marge (1) : Bedrijfsoverschot/Bedrijfstekort / Bedrijfsopbrengsten	2,75 %	3,33 %
2. Netto marge (2) : Overschot/Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening / Bedrijfsopbrengsten	7,00 %	6,20 %
3. Netto marge (3) : Overschot/Tekort van het boekjaar / Bedrijfsopbrengsten	7,43 %	5,68 %
4. Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort tegenover Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	6,00 %	7,55 %
5. Cashflow van het boekjaar tegenover Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	29,03 %	35,33 %
Solvabiliteitsratio's		
1. Graad van financiële onafhankelijkheid	81,67 %	81,17 %
2. Algemene schuldgraad	22,44 %	23,20 %
3. Dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow van het boekjaar	149,05 %	166,19 %
4. Omgekeerde dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow van het boekjaar	8 maanden	7 maanden

In de volgende bespreking wordt aandacht besteed aan de drie luiken van het financieel evenwicht. Telkens wordt voor de gehele sector het geaggregeerd bedrag en het rekenkundig gemiddelde berekend. Tevens wordt per jaar ook de laagste waarde en hoogste waarde gerealiseerd door een individuele universiteit weergegeven.

4.9.2 Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in welke mate de universiteit aan haar betalingsverplichtingen op korte termijn kan voldoen (bv. de kortetermijschulden tegenover kredietinstellingen, leveranciers, contractuele personeelsleden,...). De gehanteerde instrumenten voor het beoordelen van de liquiditeit zijn de netto-werkingsschulden, de quick ratio en de liquiditeit van de werkingsschulden.

- **Netto-werkingsmiddelen**

De netto-werkingsmiddelen worden bekomen door een gecorrigeerde berekening van de beperkt vlottende activa min het vreemd vermogen op korte termijn.

De overlopende rekeningen van het actief werden opgesplitst in over te dragen kosten (490) en verkregen opbrengsten (491). De overlopende rekeningen van het passief werden opgesplitst in toe te rekenen kosten (492) en over te dragen opbrengsten (493).

De minst liquide middelen, namelijk de rubrieken 'voorraden' en 'over te dragen kosten', worden niet meegerekend in de beperkte vlottende activa. De schulden op korte termijn worden eveneens gecorrigeerd. Er wordt alleen rekening gehouden met de cash-schulden.

Codes uit de Balans: 40/41 + 51/53 + 54/58 + 491 – 42/48 – 492

De geaggregeerde netto-werkingsmiddelen van de universiteiten bedragen 1.307.358.698 EUR voor het boekjaar 2010 ten opzichte van 1.211.576.036 EUR in 2009. Dit betekent een stijging met 95.782.662 EUR of 7,91%. De sector beschikt dus over een stevige buffer om een eventuele vertraging in de inning van de kortetermijnvorderingen op te vangen zonder dat dit de betaling van de kortetermijnverbintenissen in gevaar brengt. De bekomen waarde duidt op een stevige liquiditeitspositie. Met uitzondering van één instelling, de HUB-KUBrussel, leverde de berekening van de netto-werkingsmiddelen voor alle universiteiten een positief resultaat op.

Het rekenkundig gemiddelde geeft een netto-werkingskapitaal weer van 217.893.116 EUR per universiteit in 2010. Het laagste bedrag aan netto-werkingsmiddelen bedraagt -9.824.285 EUR en werd gerealiseerd door de HUB-KUBrussel. Het hoogste bedrag aan netto-werkingsmiddelen bedraagt 660.634.701 EUR en werd gerealiseerd door de KU Leuven.

Netto werkingsmiddelen		
gunstige liquiditeit = positieve netto werkingsmiddelen		
	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>	2009	2010
Aggregatie Univ	1.211.576.036	1.307.358.698
Rekenkundig gemiddelde	201.929.339	217.893.116
Laagste waarde	(8.165.042)	(9.824.285)
Hoogste waarde	607.486.912	660.634.701

- **Quick ratio**

Bij de quick ratio worden de componenten van de netto-werkingsmiddelen relatief uitgedrukt:

beperkte vlottende activa gecorrigeerd voor de minst liquide middelen
 vreemd vermogen op korte termijn gecorrigeerd voor bepaalde schulden

Deze ratio geeft een goede liquiditeitsituatie weer bij een waarde van minimaal één. Dit betekent dat de beperkte vlottende activa dan groter of gelijk zijn aan het bedrag van de kortetermijnschulden.

$$\begin{aligned} &\text{Codes uit de Balans:} \\ &\underline{40/41 + 51/53 + 54/58 + 491} \\ &42/48 + 492 \end{aligned}$$

Er waren eind 2010 voldoende middelen voorhanden om 4,80 maal de lopende kortetermijnverplichtingen te dekken. Dit is een sterke ratio. De reële noden werden dus ruimschoots gedekt voor de sector in zijn geheel. Bij gepaste financiering van de geplande investeringen hoeft de sector in de nabije toekomst geen betalingsproblemen te vrezen.

Het rekenkundig gemiddelde geeft een quick ratio weer van 4,74 per universiteit in 2010. De HUB-KUBrussel haalt de laagste waarde met 0,51. De best scorende universiteit is voor het tweede jaar op rij de UHasselt met 9,50. De range tussen de hoogste en de laagste waarde is dus erg groot. Dit betekent dat de liquiditeitspositie van de individuele universiteiten sterk kan verschillen.

Quick ratio		
bevredigende liquiditeit = waarde minimaal één		
	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2009	2010
Aggregatie Univ	4,87	4,80
Rekenkundig gemiddelde	4,71	4,74
Laagste waarde	0,58	0,51
Hoogste waarde	8,97	9,50

- **Liquiditeit van de werkingsschulden**

Het aantal dagen leverancierskrediet drukt het aantal dagen uit dat de sector krijgt/neemt voor de betaling van zijn werkingsschulden.

$$\begin{aligned} &\underline{\text{Werkingsschulden op ten hoogste één jaar (handelsschulden) X 365 dagen}} \\ &\text{Inkopen inclusief BTW} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &\text{Codes uit de Balans en de RR:} \\ &\underline{\text{Balans 44 x 365}} \\ &\text{RR60 + RR61} \end{aligned}$$

Het aantal dagen leverancierskrediet voor de sector bedraagt 73 in het boekjaar 2010 tegenover 60 in boekjaar 2009. Langer betalingsuitstel kan geïnterpreteerd worden als een blijk van vertrouwen van de leveranciers in de universiteiten.

Het rekenkundig gemiddelde bedraagt 65 per universiteit in 2010. De HUB-KUBrussel behaalt de laagste waarde met 38. De best scorende universiteit in 2010 is evenals in 2009 de UGent met 93, gevolgd door de VUB met 73.

Liquiditeit van de werkingsschulden		
(aantal dagen)	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2009	2010
Aggregatie Univ	60	73
Rekenkundig gemiddelde	61	65
Laagste waarde	48	38
Hoogste waarde	72	93

Liquideitsratio's

	Netto werkingmiddelen (eenheden euro)		Quick ratio		Liquiditeit van de werkingsschulden (aantal dagen)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
HUB-KUBrussel	(8.165.042)	(9.824.285)	0,58	0,51	56	38
Katholieke Universiteit Leuven	607.486.912	660.634.701	6,61	5,94	48	63
Universiteit Gent	255.699.549	279.861.512	4,56	4,72	72	93
Universiteit Anwerpen	105.086.489	104.714.435	3,59	3,80	55	53
Universiteit Hasselt	58.538.405	61.500.864	8,97	9,50	61	71
Vrije Universiteit Brussel	192.929.721	210.471.471	3,94	4,00	72	73
Aggregatie Univ	1.211.576.036	1.307.358.698	4,87	4,80	60	73
Rekenkundig gemiddelde	201.929.339	217.893.116	4,71	4,74	61	65
Laagste waarde	(8.165.042)	(9.824.285)	0,58	0,51	48	38
Hoogste waarde	607.486.912	660.634.701	8,97	9,50	72	93

4.9.3 Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio's peilen naar de mate waarin de universiteiten in staat zijn hun financiële verplichtingen (op korte en lange termijn) na te komen. Dit wordt gemeten met behulp van de graad van financiële onafhankelijkheid en de algemene schuldgraad.

- **Graad van financiële onafhankelijkheid**

De graad van financiële onafhankelijkheid wordt berekend als de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen.

$$\frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totaal der passiva}}$$

Codes uit de Balans:

10/15
10/49

In het boekjaar 2010 financieren de universiteiten zich samen voor 81,17% met eigen vermogen. De sector is dus slechts voor 18,83% afhankelijk van vreemd vermogen en beschikt dus over een sterke financiële onafhankelijkheid.

Vijf van de zes universiteiten hebben een eigen vermogen dat groter is dan het vreemd vermogen. Alleen de HUB-KUBrussel heeft slechts 31,17% eigen vermogen en moet een beroep doen op 68,83% vreemd vermogen. De UHasselt behaalt in 2010 de hoogste graad van financiële onafhankelijkheid met 93,05% eigen vermogen en slechts 6,95% vreemd vermogen.

Financiële ratio's - Solvabiliteitsratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2009	2010
Graad van financiële onafhankelijkheid		81,67 %	81,17 %
T	Eigen vermogen	2.201.263.240	2.331.848.205
N	Totaal der passiva	2.695.334.898	2.872.842.945

Graad van financiële onafhankelijkheid		
hoe groter de ratiowaarde, hoe kleiner de afhankelijkheid van vreemd vermogen		
	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2009	2010
Aggregatie Univ	81,67 %	81,17 %
Rekenkundig gemiddelde	74,60 %	74,91 %
Laagste waarde	31,58 %	31,17 %
Hoogste waarde	91,57 %	93,05 %

- **Algemene schuldgraad**

De algemene schuldgraad is de verhouding van het vreemd vermogen tot het eigen vermogen.

$$\frac{\text{Vreemd vermogen}}{\text{Eigen vermogen}}$$

Codes uit de Balans: <u>16 + 17/49</u> 10/15
--

Berekend op de geaggregeerde balansgegevens toont deze ratio aan dat in de jaarrekening 2010 tegenover elke 100 EUR eigen vermogen er 23,20 EUR schulden staan. De gemiddelde algemene schuldgraad bedraagt 53,57%. In 2010 noteert de HUB-KUBrussel de hoogste schuldgraad met 220,82% en de UHasselt de laagste met 7,74%.

Financiële ratio's - Solvabiliteitsratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2009	2010
Algemene schuldgraad		22,44 %	23,20 %
T	Vreemd vermogen	494.071.658	540.994.740
N	Eigen vermogen	2.201.263.240	2.331.848.205

Algemene schuldgraad		
hoe groter de schuldgraad, hoe minder gunstig de solvabiliteit		
	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2009	2010
Aggregatie Univ	22,44 %	23,20 %
Rekenkundig gemiddelde	53,41 %	53,57 %
Laagste waarde	9,21 %	7,47 %
Hoogste waarde	216,67 %	220,82 %

Solvabiliteitsratio's

	Graad van financiële onafhankelijkheid		Graad van financiële afhankelijkheid		Algemene schuldgraad	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
HUB-KU Brussel	31,58 %	31,17 %	68,42 %	68,83 %	216,67 %	220,82 %
Katholieke Universiteit Leuven	83,99 %	81,39 %	16,01 %	18,61 %	19,07 %	22,87 %
Universiteit Gent	83,90 %	84,71 %	16,10 %	15,29 %	19,18 %	18,05 %
Universiteit Antwerpen	82,75 %	84,20 %	17,25 %	15,80 %	20,85 %	18,76 %
Universiteit Hasselt	91,57 %	93,05 %	8,43 %	6,95 %	9,21 %	7,47 %
Vrije Universiteit Brussel	73,83 %	74,95 %	26,17 %	25,05 %	35,45 %	33,42 %
Aggregatie Univ	81,67 %	81,17 %	18,33 %	18,83 %	22,44 %	23,20 %
Rekenkundig gemiddelde	74,60 %	74,91 %	25,40 %	25,09 %	53,41 %	53,57 %
Laagste waarde	31,58 %	31,17 %	8,43 %	6,95 %	9,21 %	7,47 %
Hoogste waarde	91,57 %	93,05 %	68,42 %	68,83 %	216,67 %	220,82 %

4.9.4 Rentabiliteit

In het bedrijfsleven is de rentabiliteit één van de parameters die meten hoe goed het winstobjectief wordt gehaald. Voor de non-profit sector ligt dit anders. Daar komt het er op aan om de maatschappelijke doelstellingen zo optimaal mogelijk te verwezenlijken met de beschikbare middelen. Overschotten zijn in dit oogpunt indicatief voor de kwaliteit van het gevoerde beleid en het kostenbewustzijn.

Bij de interpretatie van het resultaat moet voorzichtigheid aan de dag worden gelegd. De overschotten die worden gerealiseerd vormen immers geen vrije beleidsruimte voor het bestuur van de universiteit omdat er veelal concrete bestemmingen en engagementen tegenover staan.

Bij de beoordeling van de rentabiliteitspositie van universiteiten samen wordt nagegaan of de opbrengsten toereikend waren om alle kosten te dekken. Bij het uitvoeren van deze analyse wordt gebruik gemaakt van drie ratio's. Bij deze ratio's, de zogenaamde netto-marges, worden de diverse overschotten geplaatst t.o.v. de totale bedrijfsopbrengsten.

- **Netto-marges**

In de netto-marges wordt het bedrijfsoverschot of het bedrijfstekort, het overschot of het tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening en het overschot of het tekort van het boekjaar gerelateerd aan de totale bedrijfsopbrengsten.

Het rentabiliteitsniveau is in 2010 hoog. De geaggregeerde netto-marges geven een positief beeld. Netto-marge 1 ligt in 2010 iets hoger dan in 2009. De basis voor dit positieve resultaat wordt gevormd door het bedrijfsoverschot. Netto-marge 2 en 3 liggen in 2010 lager dan in 2009. De bijdrage van de financiële en uitzonderlijke verrichtingen is kleiner maar nog steeds positief.

Financiële ratio's - Resultatenratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2009	2010
Netto marge (1)		2,75 %	3,33 %
T	Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	44.134.640	55.737.854
N	Bedrijfsopbrengsten	1.605.619.282	1.675.742.917
Netto marge (2)		7,00 %	6,20 %
T	Overschot / Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	112.399.417	103.819.871
N	Bedrijfsopbrengsten	1.605.619.282	1.675.742.917
Netto marge (3)		7,43 %	5,68 %
T	Overschot / Tekort van het boekjaar	119.359.834	95.201.691
N	Bedrijfsopbrengsten	1.605.619.282	1.675.742.917

De rentabiliteitspositie voor het boekjaar 2010 van de individuele universiteiten is meestal positief.

- **Netto-marge 1:**
  - 5 van de 6 universiteiten hebben een bedrijfsoverschot,
  - 1 universiteit wordt geconfronteerd met een bedrijfstekort;
- **Netto-marge 2:**
  - 5 van de 6 universiteiten hebben een overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening,
  - 1 universiteit wordt geconfronteerd met een tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening;
- **Netto-marge 3:**
  - 4 van de 6 universiteiten hebben een winst van het boekjaar,
  - 2 universiteiten worden geconfronteerd met een verlies van het boekjaar.

Netto marge		
hoe hoger de ratiowaarde, hoe gunstiger de rentabiliteit		
	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010
Netto marge (1)		
Aggregatie Univ	2,75 %	3,33 %
Rekenkundig gemiddelde	2,88 %	0,94 %
Laagste waarde	- 0,94 %	- 9,02 %
Hoogste waarde	7,72 %	5,12 %
Netto marge (2)		
Aggregatie Univ	7,00 %	6,20 %
Rekenkundig gemiddelde	6,88 %	2,94 %
Laagste waarde	5,07 %	- 10,98 %
Hoogste waarde	9,40 %	8,68 %
Netto marge (3)		
Aggregatie Univ	7,43 %	5,68 %
Rekenkundig gemiddelde	7,21 %	- 1,64 %
Laagste waarde	5,07 %	- 24,23 %
Hoogste waarde	9,35 %	8,61 %

Resultatenratio's

	Netto marge (1)		Netto marge (2)		Netto marge (3)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
HUB-KU Brussel	1,92 %	- 9,02 %	5,07 %	- 10,98 %	5,07 %	- 10,84 %
Katholieke Universiteit Leuven	3,40 %	5,12 %	8,29 %	8,68 %	8,95 %	8,40 %
Universiteit Gent	2,80 %	2,48 %	5,22 %	4,22 %	5,23 %	5,69 %
Universiteit Anwerpen	2,36 %	0,61 %	5,41 %	2,06 %	5,84 %	2,55 %
Universiteit Hasselt	7,72 %	4,41 %	9,40 %	6,46 %	9,35 %	- 24,23 %
Vrije Universiteit Brussel	- 0,94 %	2,03 %	7,91 %	7,22 %	8,83 %	8,61 %
Aggregatie Univ	2,75 %	3,33 %	7,00 %	6,20 %	7,43 %	5,68 %
Rekenkundig gemiddelde	2,88 %	0,94 %	6,88 %	2,94 %	7,21 %	- 1,64 %
Laagste waarde	- 0,94 %	- 9,02 %	5,07 %	- 10,98 %	5,07 %	- 24,23 %
Hoogste waarde	7,72 %	5,12 %	9,40 %	8,68 %	9,35 %	8,61 %

5 Analyse van de evolutie van het personeelsbestand

5.1 Inleiding

Dit luik van het rapport behandelt de evolutie van het personeelsbestand waarmee uitvoering wordt gegeven aan de desbetreffende passage uit artikel 59 van het financieringsdecreet¹⁴. Concreet gaat het over de gegevens van het personeel van alle Vlaamse universiteiten in de periode 2008-2010. De jaren 2008 en 2009 worden meegenomen omdat in het eerste sectorrapport betreffende de universiteiten nog geen gegevens over personeel waren opgenomen. Er wordt ook beperkt aandacht besteed aan de student-personeelratio en enkele contingeringsnormen.

Inzake cijfers met betrekking tot het personeelsbestand kan er gewerkt worden met twee soorten gegevens. Enerzijds zijn er de cijfers van de voorziene bezetting of personeelsformatie¹⁵, anderzijds deze van de feitelijke of effectieve tewerkstelling¹⁶. De gegevens met betrekking tot de voorziene bezetting werden uit de begrotingen gehaald. De cijfergegevens m.b.t. de feitelijke tewerkstelling zijn afkomstig uit de jaarlijkse VLIR-publicatie 'Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten'¹⁷ en de cijfers die de instellingen daartoe aan de VLIR hebben bezorgd. Veruit de meeste analyses in dit rapport hebben betrekking op de effectieve tewerkstelling om verschillende redenen:

- de personeelsaantallen qua voorziene bezetting die de instellingen in het kader van hun begroting meedelen, zijn beperkt tot diegenen die bezoldigd worden ten laste van de werkingsuitkeringen en geven derhalve een onvolledig beeld;
- een beperkte vergelijking tussen begrote en gerealiseerde (=feitelijke) personeelsaantallen, met name enkel voor de personeelsleden ten laste van de werkingsuitkeringen, is ook niet zinvol omdat de begrote aantallen betrekking hebben op de begrotingsjaren, terwijl de gegevens m.b.t. de effectieve tewerkstelling zoals vermeld in de VLIR-publicatie een momentopname zijn op 1 februari van een bepaald jaar;
- er is ten slotte ook een positieve reden om ons te beperken tot de gerealiseerde aantallen. Deze cijfers geven immers het best weer hoeveel voltijdse eenheden of VTE's werkelijke prestaties geleverd hebben.

---

¹⁴ Decreet van 14 maart 2004 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen

¹⁵ Het personeelsaantal dat de universiteit voorziet volgens de regels van het universiteitendecreet en gepreciseerd door artikel 12 van het BVR van 21 december 2007.

¹⁶ Dit zijn de feitelijke personeelsleden (titularissen op de stoel) en hun feitelijke plaatsvervangers waarvoor er een salaris werd uitbetaald. Beide groepen worden uiteraard slechts voor hun feitelijke tewerkstellingsratio meegeteld.

¹⁷ De cijfers zijn voor ieder jaar een momentopname en gebaseerd op de telling van 1 februari van de respectieve jaren.

Met verwijzing naar de inleiding in de publicaties van de VLIR kan men bij de universiteiten een onderscheid maken tussen enerzijds personeelsleden ten laste van de werkingsuitkeringen (zelfstandig academisch personeel of ZAP, assisterend academisch personeel of AAP en een gedeelte van het administratief en technisch personeel of ATP) en anderzijds personeelsleden die bezoldigd worden ten laste van andere bronnen dan de werkingsuitkeringen (het wetenschappelijk personeel of WP en een deel van het ATP¹⁸).

Wat het ZAP betreft worden enkel de bezoldigde gastprofessoren meegenomen in deze analyse. Ook de leden van het ZAP die met vervroegd pensioen gaan, en een deel van hun activiteiten van onderwijs, onderzoek of wetenschappelijke dienstverlening voortzetten en hiervoor een vergoeding van de universiteit ontvangen ten laste van de werkingsuitkeringen¹⁹ worden meegenomen.

Tot de groep van personeelsleden, bezoldigd buiten de werkingsuitkeringen behoren eveneens:

- de doctoraatsbursalen en postdoctorale onderzoekers met beurs, mits zij onder toepassing van de RSZ vallen;
- de personeelsleden werkzaam op de universiteiten, maar rechtstreeks door financierende instellingen betaald;
- de personeelsleden, werkzaam in de sociale sector, indien ze door de universiteit worden bezoldigd.

Het gaat daarbij ook telkens om cijfers uitgedrukt in voltijdse eenheden²⁰, behoudens waar expliciet wordt aangegeven dat het om “hoofden” gaat.

De basisgegevens rond opgenomen studiepunten werden door het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen²¹ van het ministerie van Onderwijs en Vorming aangeleverd. Vandaag kan men immers per universiteit gedetailleerde gegevens uit de Databank Hoger Onderwijs(DHO) halen zodat het mogelijk is om per universiteit en per academiejaar precies te berekenen hoeveel het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten per diplomacontract bedraagt voor het betrokken academiejaar. Dit cijfer wordt dan als deler gebruikt van het totale aantal opgenomen studiepunten voor alle opleidingen en creditcontracten van de betreffende universiteit in het betreffende academiejaar om het aantal VTE student te berekenen en de link te leggen met het personeel in het kader van de student-personeelratio.

In het onderzoek naar de mate waarin een tweetal belangrijke contingenteringsnormen²² met betrekking tot de begrote personeelsformatie ook effectief werden gerealiseerd, gebeurt de toetsing op basis van de cijfers van de bezetting omdat deze al de ingenomen formatieplaatsen bevat.

---

¹⁸ We zullen hierna spreken van ATP (I) als we ATP bezoldigd ten laste van de werkingsuitkeringen bedoelen en ATP (II) als we ATP bezoldigd ten laste van andere financieringsbronnen bedoelen.

¹⁹ Zie artikel 104bis van het universiteitendecreet

²⁰ Met het aantal voltijdse eenheden wordt het percentage van tewerkstelling geteld (op 1 februari van het desbetreffende jaar), waarbij een voltijdse eenheid gelijk is aan 100%.

²¹ Verder afgekort als AHOVOS

²² Cfr. artikel 159 van het universiteitendecreet

5.2 Geaggregeerde personeelsformatie: effectieve tewerkstelling in 2010

5.2.1 Geaggregeerde personeelstewerkstelling: evolutie 2008 versus 2009 en 2010

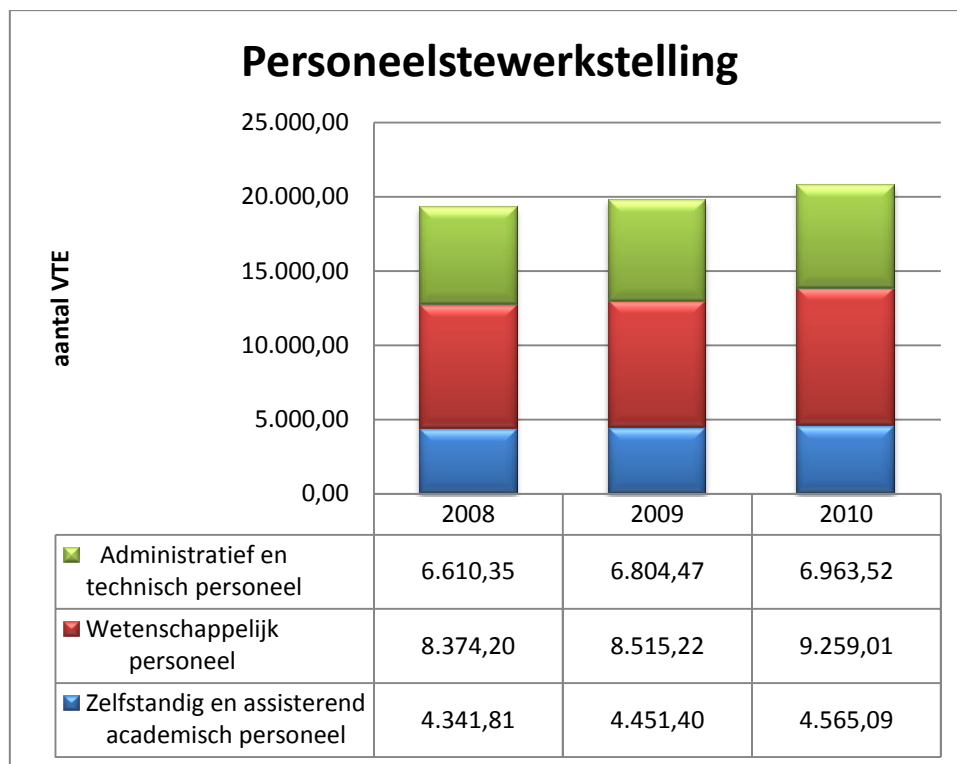
PERONEELSTEWERKSTELLING - Evolutie ten opzichte van 2008 en 2009

Personeelstewerkstelling	2008	2009	2010	2010-2008	2010-2009	2010-2008	2010-2009
				absolute wijziging	absolute wijziging	relatieve wijziging	relatieve wijziging
- ten opzichte van 2008							
- ten opzichte van 2009							
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	4.341,81	4.451,40	4.565,09	223,28	113,69	+ 5,14 %	+ 2,55 %
Wetenschappelijk personeel	8.374,20	8.515,22	9.259,01	884,81	743,79	+ 10,57 %	+ 8,73 %
Administratief en technisch personeel	6.610,35	6.804,47	6.963,52	353,17	159,05	+ 5,34 %	+ 2,34 %
Totale personeelstewerkstelling	19.326,36	19.771,09	20.787,62	1.461,26	1.016,53	+ 7,56 %	+ 5,14 %

Het totale personeelsbestand (bezoldigd ten laste van de werkingsuitkeringen en van andere financieringsbronnen) zoals omschreven in de inleiding hiervoor, kan worden opgedeeld in drie grote groepen, namelijk het academisch personeel (AP = ZAP + AAP), het wetenschappelijk personeel (WP) en het administratief- en technisch personeel (ATP). Over alle personeelscategorieën en statuten heen waren er 20.787,62 VTE's tewerkgesteld in 2010. Alle drie de categorieën stegen zowel in 2009 als in 2010. Het WP groeide relatief het sterkst. Ten opzichte van 2009 was er een totale stijging met 1.016,53 VTE's of 5,14%. In vergelijking met 2008 lag het globale personeelsaantal in 2010 zelfs 1.461,26 VTE's of 7,56% hoger.

Het aantal AP-leden bedroeg 4.565,09 VTE's. Hiermee steeg deze groep met 113,69 VTE's of 2,55% ten opzichte van 2009. In vergelijking met 2008 was deze groep gestegen met 223,28 VTE's of 5,14%. De groep van het WP nam toe met 743,79 VTE's of 8,73% ten opzichte van 2009. In vergelijking met 2008 was er een stijging van 884,81 VTE's of 10,57%. Binnen de groep van het ATP ten slotte noteren we een stijging van 159,05 VTE's of 2,34% ten opzichte van 2009. In vergelijking met 2008 is het ATP in 2010 toegenomen met 353,17 VTE's of 5,34%.

Grafisch voorgesteld geven deze cijfers het volgende beeld.

De onderlinge verhouding kunnen we per jaar aflezen in onderstaande tabel waarin de aandelen werden omgezet in een percentage van het totaal aantal personeelsleden.

PERONEELSTEWERKSTELLING - Evolutie ten opzichte van 2008 en 2009

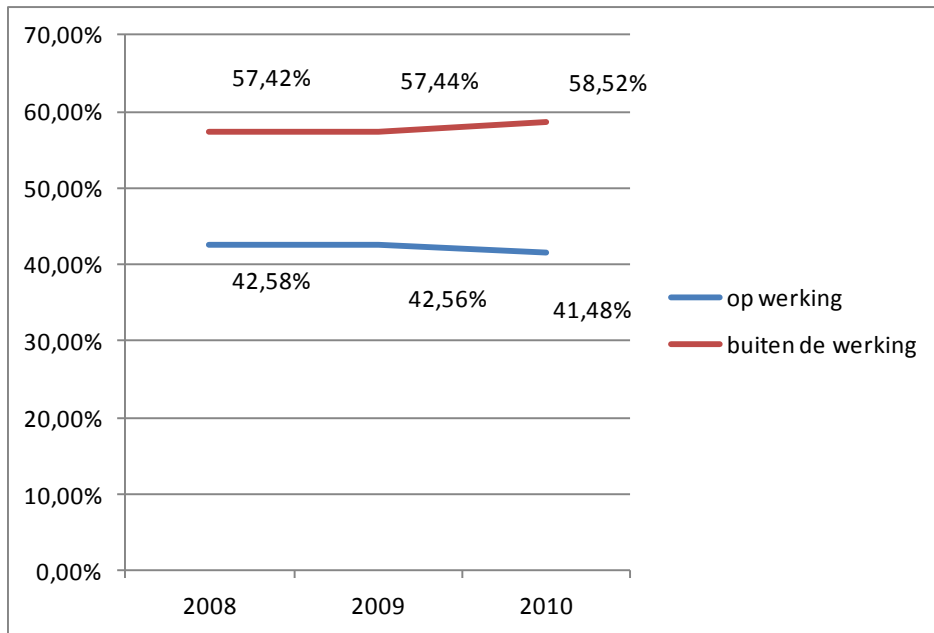
Personeelstewerkstelling	2008	2009	2010
· ten opzichte van 2008			
· ten opzichte van 2009			
Zelfstandig en assisterend academisch personeel	34,20%	34,42%	33,50%
Wetenschappelijk personeel	43,33%	43,07%	44,54%
Administratief en technisch personeel	22,47%	22,51%	21,96%
Totale personeelstewerkstelling	100,00%	100,00%	100,00%

Wanneer we ruw schematiseren, zien we dat ruim 1/3 van het totale personeelskorps tot het AP behoort, dat meer dan 2/5 tot het WP behoort en dat goed 1/5 van het totale personeelsbestand wordt ingenomen door het ATP. We zien ook dat deze verhouding min of meer gelijk blijft over de jaren 2008 tot en met 2010, al zijn de verschillen in 2010 nog iets meer uitgesproken en valt in 2010 de lichte daling van AP en ATP op.

We kunnen het globale personeelsbestand ook nog anders voorstellen, en opdelen in personeel bezoldigd lastens de werking en personeel bezoldigd lastens andere bronnen dan de werking. Dit levert de volgende tabel op:

PERONEELSTEWERKSTELLING - Evolutie ten opzichte van 2008 en 2009

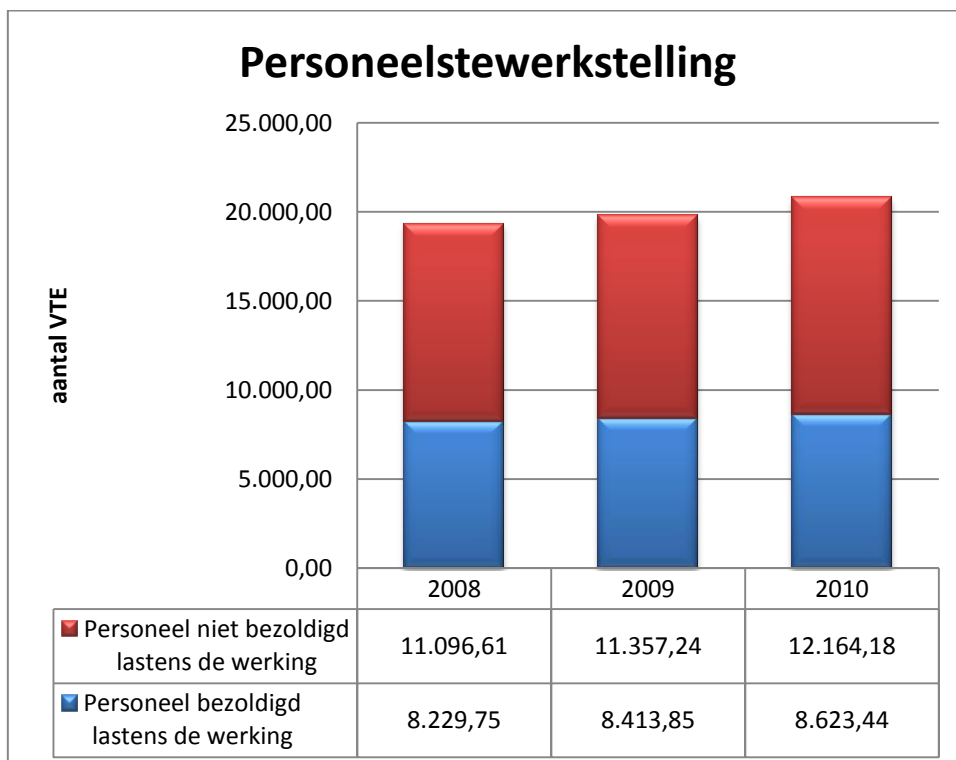
Personeelstewerkstelling	2008	2009	2010	2010-2008 absolute wijziging	2010-2009 absolute wijziging	2010-2008 relatieve wijziging	2010-2009 relatieve wijziging
Personeel bezoldigd lastens de werking	8.229,75	8.413,85	8.623,44	393,69	209,59	+ 4,78 %	+ 2,49 %
Personeel niet bezoldigd lastens de werking	11.096,61	11.357,24	12.164,18	1.067,57	806,94	+ 9,62 %	+ 7,11 %
Totale personeelstewerkstelling	19.326,36	19.771,09	20.787,62	1.461,26	1.016,53	+ 7,56 %	+ 5,14 %

Beide personeelsgroepen nemen overhand toe gedurende de jaren 2008 tot en met 2010.

Het aandeel van het personeel dat bezoldigd wordt ten laste van de werking blijkt een stuk lager te zijn dan dat van het personeel bezoldigd via andere financiële bronnen. Het verschil neemt zelfs nog licht toe over de 3 beschouwde jaren. Dit heeft vooral te maken met het feit dat de universiteiten ten aanzien van personeel buiten de werkingsuitkeringen een veel flexibeler beleid kunnen hanteren en niet of minder aan (decretale) regels gebonden zijn. Concreet bedroeg het aandeel van het personeel niet bezoldigd op werkingmiddelen in 2008 57,42%, in 2009 57,44% en in 2010 58,52% van het totale personeelskorps van de universiteiten.

In een anschouwelijke voorstelling levert de verdeling onderstaande grafiek op.

5.2.2 Personeel bezoldigd ten laste van de werkingsuitkeringen: gerealiseerde tewerkstelling 2010 en vergelijking met 2009 en 2008

5.2.2.1 Zelfstandig en assisterend academisch personeel: gerealiseerde tewerkstelling 2010 en vergelijking met 2009 en 2008 per ambt

Onderstaande tabel toont de geaggregeerde personeelsformatie voor het academisch personeel op het niveau van de tewerkstelling voor 2010 en laat ook de vergelijking zien met 2009 en 2008.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ACADEMISCH PERSONEEL (AP) per AMBT			
Ambt	2008	2009	2010
ZAP			
1. buitengewoon hoogleraar	49,05	51,70	52,10
2. gewoon hoogleraar	807,25	793,20	781,85
3. hoogleraar	509,90	524,60	503,30
4. hoofddocent	631,55	623,25	658,45
5. docent	532,52	573,05	584,15
6. hoofdbibliothecaris, faculteitsgeaggregeerde en geaggregeerd conservator, e.a. assistent en bibliothecaris, vastbenoemd assistent	26,35	23,35	21,15
7. gastprofessor	52,76	71,05	76,50
8. vervroegd gepensioneerde (artikel 104bis universiteitendecreet)	2,45	3,00	6,80
Totaal	2.611,83	2.663,20	2.684,30
AAP			
9. assistent (uitgezonderd praktijkassistent)	1.015,00	1.012,47	1.024,30
10. praktijkassistent	447,53	491,03	523,26
11. doctor-assistent	225,55	254,90	301,40
12. tijdelijk pedagogisch en wetenschappelijk medewerker	41,90	29,80	31,83
Totaal	1.729,98	1.788,20	1.880,79
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	4.341,81	4.451,40	4.565,09

In 2010 waren er 4.565,09 VTE's academisch personeel aan de slag in de universiteiten. Het AP-kader is op het vlak van tewerkstelling gestegen met 113,69 VTE's ten opzichte van 2009 en met 223,28 VTE's ten opzichte van 2008.

Binnen het AP vormt het ZAP duidelijk de grootste groep en neemt zijn aandeel in de beschouwde periode zelfs nog toe. Met zijn 2.684,30 VTE's maakt het ZAP in 2010 61,82% van het globaal AP uit. Tot het AAP behoren 1.880,79 VTE's. In vergelijking met 2008 en 2009 ligt het procentueel aandeel van het ZAP respectievelijk 4,61% en 1,99% hoger.

Binnen het ZAP nemen de gewoon hoogleraaars het belangrijkste aandeel in, gevolgd door de hoofddocenten en docenten.

Binnen het AAP zijn de assistenten (ook wel eens mandaat-assistenten genoemd)²³ het talrijkst.

²³ Praktijkassistenten zijn evenzeer assistenten. Zij dragen deze bijzondere titel omdat ze uitsluitend belast zijn met taken van praktijkgebonden onderwijs. Dergelijke personeelsleden kunnen van hun universiteitsbestuur ook de titel van praktijklector krijgen.

De vergelijking van de cijfers van het aantal tewerkgestelde AP-ambten tussen 2010 enerzijds en 2009 en 2008 anderzijds geeft het volgende beeld.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ACADEMISCH PERSONEEL (AP) per AMBT

Ambt	2010	Vergelijking met 2009	Vergelijking met 2008
ZAP			
1. buitengewoon hoogleraar	52,10	+ 0,40	+ 3,05
2. gewoon hoogleraar	781,85	- 11,35	- 25,40
3. hoogleraar	503,30	- 21,30	- 6,60
4. hoofddocent	658,45	+ 35,20	+ 26,90
5. docent	584,15	+ 11,10	+ 51,63
6. hoofdbibliothecaris, faculteitsgeaggregeerde en geaggregeerd conservator, e.a. assistent en bibliothecaris, vastbenoemd assistent	21,15	- 2,20	- 5,20
7. gastprofessor	76,50	+ 5,45	+ 23,74
8. vervroegd gepensioneerde (artikel 104bis universiteitendecreet)	6,80	+ 3,80	+ 4,35
Totaal	2.684,30	+ 21,10	+ 72,47
AAP			
9. assistent (uitgezonderd praktijkassistent)	1.024,30	+ 11,83	+ 9,30
10. praktijkassistent	523,26	+ 32,23	+ 75,73
11. doctor-assistent	301,40	+ 46,50	+ 75,85
12. tijdelijk pedagogisch en wetenschappelijk medewerker	31,83	+ 2,03	- 10,07
Totaal	1.880,79	+ 92,59	+ 150,81
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	4.565,09	+ 113,69	+ 223,28

Zowel het ZAP als het AAP gaan in globaal opzicht allebei in stijgende lijn. De sterkste stijging in VTE's situeert zich binnen het AAP. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de verhoudingsgewijs aanzienlijke verhoging van het aantal praktijkassistenten en doctor-assistenten, respectievelijk met 75,73 VTE's ten opzichte van 2008 (32,23 VTE's ten opzichte van 2009) en 75,85 VTE's ten opzichte van 2008 (46,50 VTE's ten opzichte van 2009).

Binnen het ZAP vormen de gewoon hoogleraar met 781,85 VTE's nog steeds de grootste groep, maar valt niettemin op dat hun aantal met 25,40 VTE's (in 2008) en met 11,35 VTE's (in 2009) een dalende tendens vertoont. Bij de hoogleraar is er weliswaar een toename in 2009, maar in 2010 zien we dan weer een daling, derwijze dat hun aantal nog 6,60 VTE's lager ligt dan in 2008.

Een continue stijging zien we bij de docenten (met 51,63 VTE's ten opzichte van 2008 en met 11,10 VTE's ten opzichte van 2009) en – hoewel deze groep verhoudingsgewijs natuurlijk veel kleiner blijft – bij de gastprofessoren (met 23,74 VTE's ten opzichte van 2008 en met 5,45 VTE's ten opzichte van 2009). Uit de duidelijke stijging van het aantal docenten blijkt dat er reële doorstromingsmogelijkheden gecreëerd worden voor het AAP en in casu voor de doctor-assistenten.

In de tabel hieronder ziet men de leeftijdsstructuur van het academisch personeel op het niveau van de tewerkstelling in hoofden.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ACADEMISCH PERSONEEL (AP) per LEEFTIJDGROEP

Leeftijd (in hoofden)	2008	2009	2010	
ZAP				
<30	29	27	26	
30-34	250	293	319	
35-39	527	569	579	
40-44	675	665	659	
45-49	694	724	736	
50-54	633	697	752	
55-59	637	606	588	
60-64	588	595	603	
65 en +	24	36	32	
Totaal	4.057	4.212	4.294	
AAP				
<24	291	283	314	
25-29	965	983	973	
30-34	576	617	685	
35+	858	865	936	
Totaal	2.690	2.748	2.908	
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL		6.747,00	6.960,00	7.202,00

Algemeen blijkt uit bovenstaande tabel dat het aantal leden van het academisch personeel in hoofden stijgt over de jaren 2008, 2009 en 2010. Die stijging blijkt ook in de meeste leeftijdsgroepen.

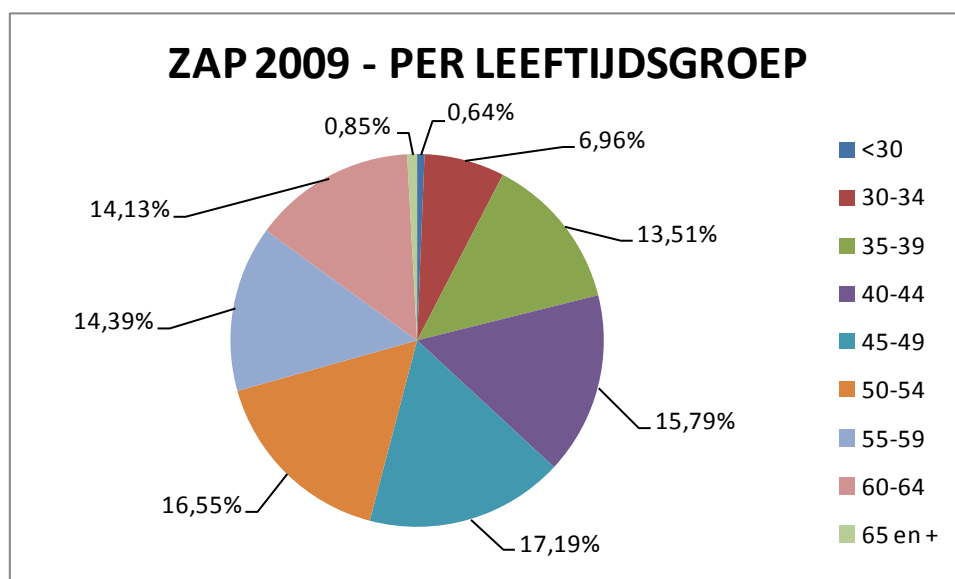
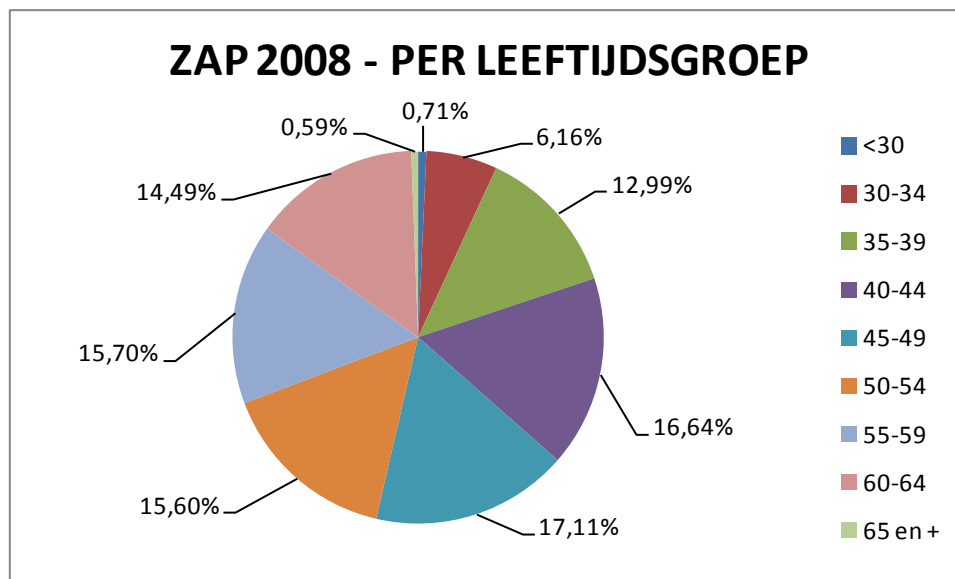
Binnen het ZAP vormen de uiterste leeftijden (jonger dan 30 en 65 of ouder) logischer wijze de kleinste groepen. Om tot een ambt van het ZAP te kunnen toetreden, dient men immers eerst een doctoraat te behalen. Bovendien werkt lang niet iedereen tot 65 jaar en behoort ook het zogeheten "vervroegd pensioen" nog steeds tot de mogelijkheden (cfr. artikel 104 bis van het universiteitendecreet). Het gros van het ZAP situeert zich tussen de leeftijd van 34 en 64 jaar oud.

Anderzijds zit men vandaag met een zeer kleine groep "ouderen" bij het AAP. De mandaten van assistent en doctor-assistent zijn immers in tijd beperkt en ofwel gaat men daarna deel uitmaken van het ZAP of geeft men een andere wending aan zijn carrière. Om deze reden worden de personeelsleden "35+" dan ook in één groep samengenomen. Oudere AAP-leden zijn meestal ofwel praktijkassistenten ofwel personeelsleden met het vroegere statuut van werkleider. De echt jonge vertegenwoordigers zijn in het AAP logischer wijze weer talrijker dan in het ZAP.

In 5 van de 9 leeftijdsgroepen van het ZAP is er een permanente stijging van de aantallen. Enkel in de leeftijdsgroepen "tot 30 jaar", "tussen 40 en 44 jaar" en tussen "55 en 59 jaar" zien we een constante daling van het personeelsaantal. In de groep 65(+) is er eerst een stijging en dan weer een lichte daling. Wanneer men de cijfers bekijkt volgens het aandeel dat iedere leeftijdsgroep in het geheel heeft, is de stijging het meest uitgesproken in de groep "50-54" (aandeel stijgt met 1,91%) terwijl de daling het duidelijkst is in de groep "55-59" (aandeel daalt met 2,01%).

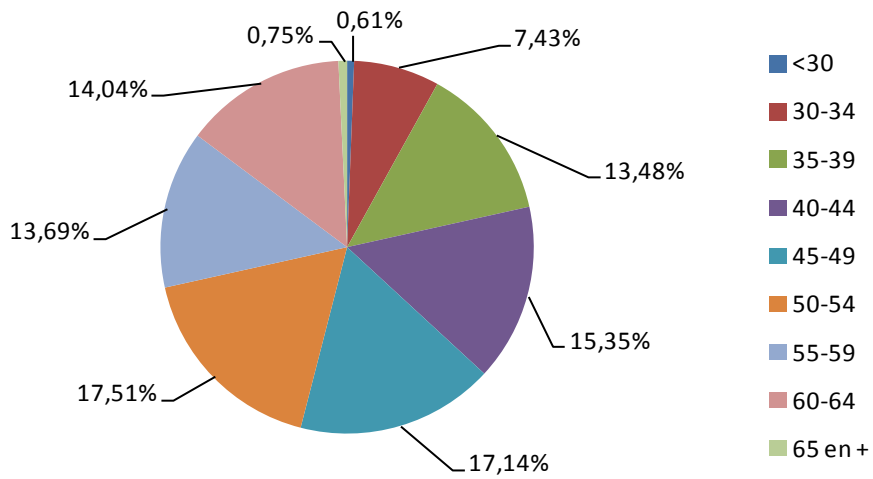
Bij het AAP zien we een permanente stijging in de groepen vanaf 30 jaar oud en een wisselend beeld in de jongere groepen. Naar aandeel in het geheel toe stijgt de groep "30-34" het meest (namelijk met 2,15%).

In de cirkeldiagrammen hieronder kan men verhoudingsgewijs aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen vertegenwoordigd zijn binnen het ZAP/AAP en per jaar.

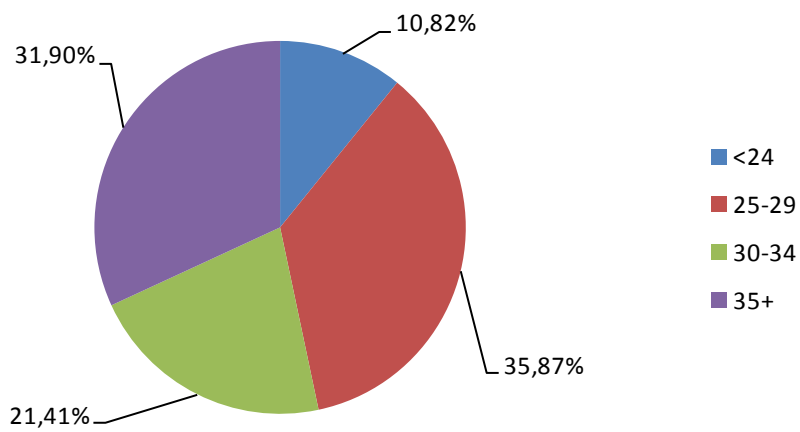

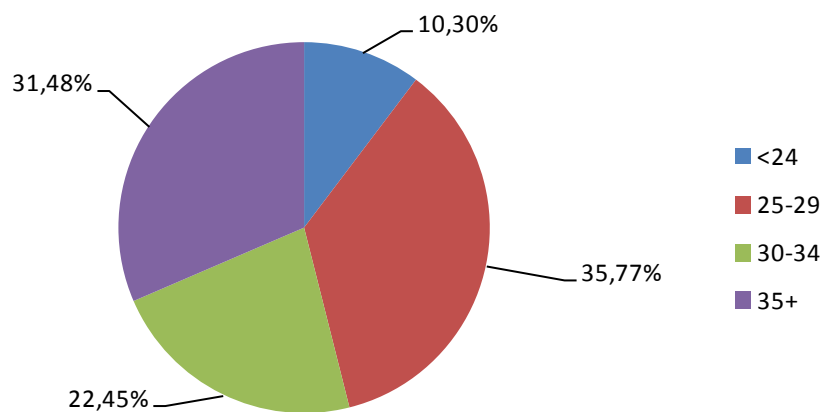
ZAP 2010 - PER LEEFTIJDGROEP

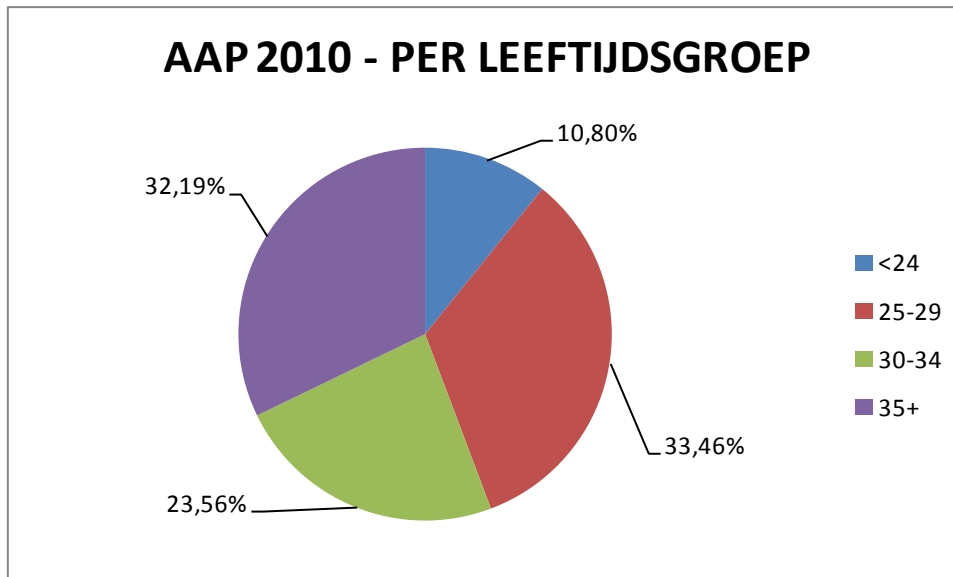

AAP 2008 - PER LEEFTIJDGROEP

AAP 2009 - PER LEEFTIJDGROEP

5.2.2.2 Administratief en technisch personeel (I): gerealiseerde tewerkstelling 2010 en vergelijking met 2009 en 2008 per niveau

Onderstaande tabel geeft de geaggregeerde personeelsformatie weer voor het administratief en technisch personeel (I) op het niveau van de tewerkstelling voor 2010 en laat ook de vergelijking zien met 2009 en 2008. De opdeling is dezelfde als deze in de VLIR-publicatie "Statistische gegevens", aangevuld met een zo goed mogelijke groepering per niveau²⁴. Enkel voor graad 4 is er geen toewijzing van niveau mogelijk. Deze graad kan immers zowel voorkomen in niveau B als in niveau C en in de VLIR-gegevens wordt dit onderscheid bij graad 4 niet gemaakt.

²⁴ Zie art.1, §3 van het BVR van 20 oktober 2000 tot vaststelling van de niveaus, de graden en de daaraan verbonden salarisschalen van het administratief en technisch personeel van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF PERSONEEL (I) (ATP (I)) per NIVEAU

Ambt	2008	2009	2010
Niveau A			
1. Beheerder	3,00	3,00	5,00
2. Graden 17, 16, 15, 13, 12, 11, 10 / 14, 9, 8, 7	963,17	1.065,12	1.162,18
Totaal	966,17	1.068,12	1.167,18
Niveau B			
1. Graden 6, 5	999,64	999,70	974,51
Totaal	999,64	999,70	974,51
Niveau B of Niveau C			
1. Graad 4	1.187,66	1.175,31	1.228,69
Totaal	1.187,66	1.175,31	1.228,69
Niveau C			
1. Graad 3	585,34	580,69	571,14
Totaal	585,34	580,69	571,14
Niveau D			
1. Graad 2	149,13	138,63	116,83
Totaal	149,13	138,63	116,83
Niveau E			
1. Graad 1	0,00	0,00	0,00
Totaal	0,00	0,00	0,00
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (I)	3.887,94	3.962,45	4.058,35

In 2010 waren er 4.058,35 personeelsleden ATP (I) tewerkgesteld in de universiteiten.

Abstractie makend van de personeelsleden van graad 4 die ten dele tot niveau B en ten dele tot niveau C behoren en op zich al verhoudingsgewijs zeer groot in aantal zijn, vormt de groep van niveau A de grootste groep binnen het ATP (type I).

De kleinste groep wordt gevormd door de personeelsleden van niveau D.

Er komen geen personeelsleden van niveau E (=graad 1) meer voor in het ATP (I)-personeelsbestand van de universiteiten. Met toepassing van CAO II betreffende het hoger onderwijs van 12 december 2006 werd dit niveau immers opgeheven.

De vergelijking van de cijfers van het aantal tewerkgestelde ATP-ambten (I) tussen 2010 enerzijds en 2009 en 2008 anderzijds geeft het volgende beeld.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF PERSONEEL (I) (ATP (I)) per NIVEAU

Ambt	2010	Vergelijking met 2009	Vergelijking met 2008	
Niveau A				
1. Beheerder	5,00	+ 2,00	+ 2,00	
2. Graden 17, 16, 15, 13, 12, 11, 10 / 14, 9, 8, 7	1.162,18	+ 97,06	+ 199,01	
Totaal	1.167,18	+ 99,06	+ 201,01	
Niveau B				
1. Graden 6, 5	974,51	- 25,19	- 25,13	
Totaal	974,51	- 25,19	- 25,13	
Niveau B of Niveau C				
1. Graad 4	1.228,69	+ 53,38	+ 41,03	
Totaal	1.228,69	+ 53,38	+ 41,03	
Niveau C				
1. Graad 3	571,14	- 9,55	- 14,20	
Totaal	571,14	- 9,55	- 14,20	
Niveau D				
1. Graad 2	116,83	- 21,80	- 32,30	
Totaal	116,83	- 21,80	- 32,30	
Niveau E				
1. Graad 1	0,00	+ 0,00	+ 0,00	
Totaal	0,00	+ 0,00	+ 0,00	
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (I)		4.058,35	+ 95,90	+ 170,41

Globaal is het ATP-personeel (I) over de jaren 2008 tot en met 2010 in aantal gestegen.

Aangezien we geen zicht hebben op de correcte toewijzing qua niveau voor graad 4 (die op zich overigens sterk groeit), beperken we ons voor uitspraken over de evolutie van het ATP-personeel (I) tot het hoogste en laagste niveau. Dan zien we dat het personeelsaantal binnen niveau A overhand toeneemt (in 2010 28,76% van het globale ATP(I)), terwijl het niveau D in aantal personeelsleden blijft dalen. Niveau E is zoals gezegd volledig verdwenen. Dit wijst op een upgrading van het ATP-personeel (I) bij de universiteiten.

In de tabel hieronder ziet men de leeftijdsstructuur van het administratief en technisch personeel ten laste van de werkingsuitkeringen op het niveau van de tewerkstelling in hoofden.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF PERSONEEL (ATP I) per LEEFTIJDGROEP

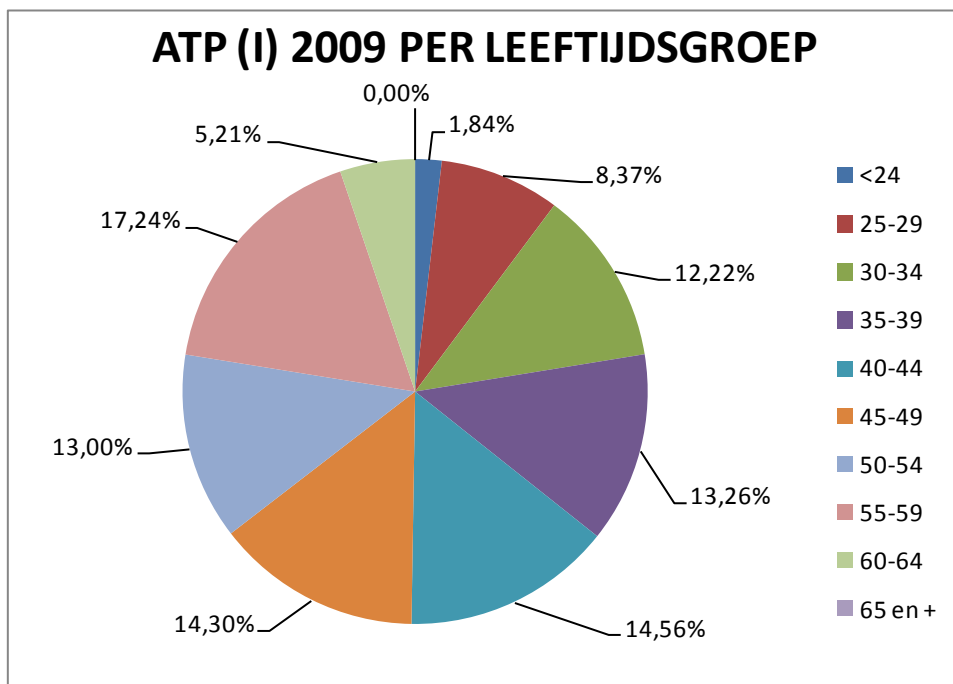
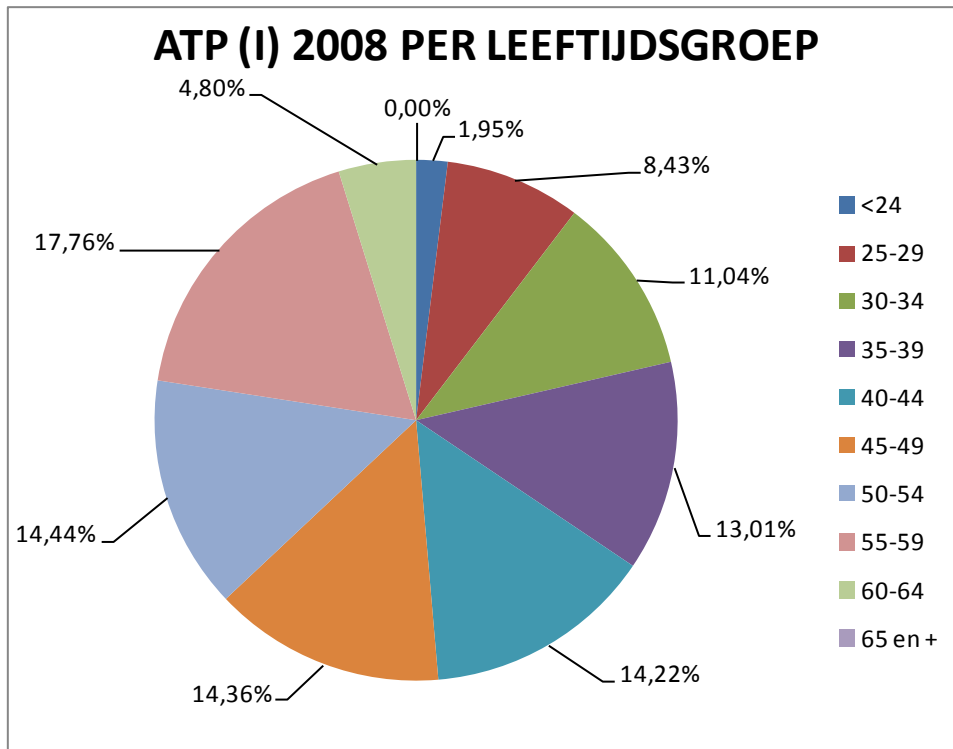
Leeftijd (in hoofden)	2008	2009	2010
ATP			
<24	88	85	83
25-29	381	387	407
30-34	499	565	578
35-39	588	613	633
40-44	643	673	684
45-49	649	661	686
50-54	653	601	635
55-59	803	797	774
60-64	217	241	267
65 en +	0	0	0
TOTAAL ADMINISTRATIEF PERSONEEL (I)	4.521	4.623	4.747

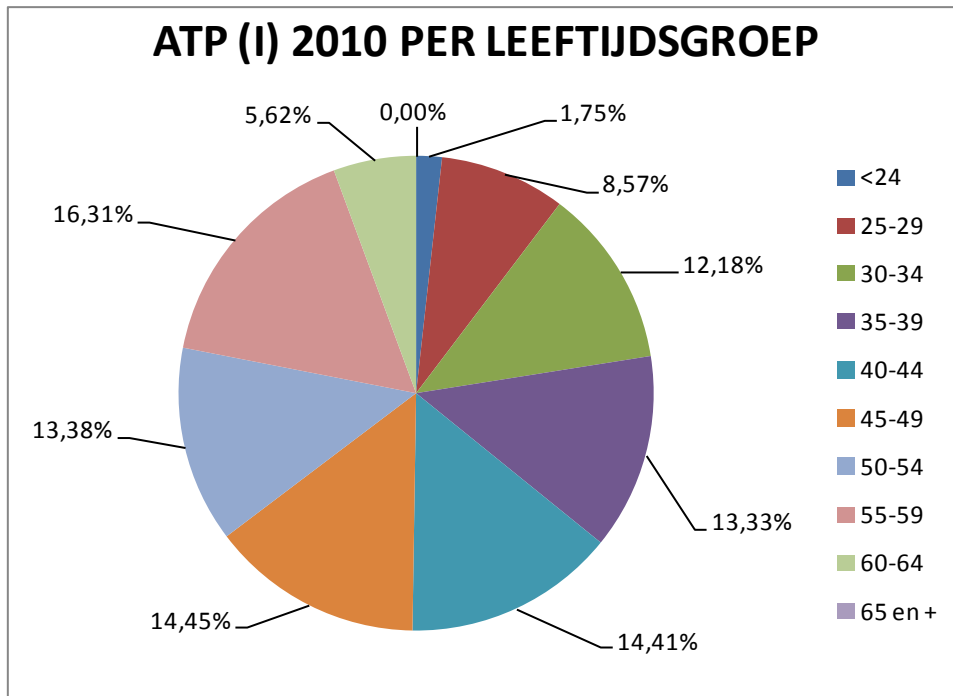
Algemeen blijkt uit bovenstaande tabel dat het aantal leden van het administratief en technisch personeel (groep ten laste van de werkingsuitkeringen) in hoofden stijgt over de jaren 2008, 2009 en 2010. Die stijging blijkt ook in de meeste leeftijdsgroepen.

Binnen het ATP (I) vormen de uiterste leeftijden (jonger dan 30 en 60 tot 64) de kleinste groepen. De groep 65 of ouder bevat zelfs helemaal geen personeelsleden. Echt jonge personeelsleden (minder dan 24 jaar oud) zijn er in verhouding ook eerder schaars. Anderzijds werkt tot nu toe natuurlijk lang niet iedereen tot zijn 65ste.

In 6 van de 9 bevolkte leeftijdsgroepen van het ATP (I) is er een permanente stijging van de aantallen. Enkel in de leeftijdsgroepen "jonger dan 24 jaar" en "tussen 55 en 59 jaar" zien we een constante daling van het personeelsaantal. In de groep "50-54" is er eerst een daling en dan weer een lichtere stijging. Wanneer men de cijfers bekijkt volgens het aandeel dat iedere leeftijdsgroep in het geheel heeft, is de stijging het meest uitgesproken in de groep "30-34" waar het aandeel stijgt met 1,14%. De daling is dan weer het sterkst in de groep "55-59" (aandeel daalt met 1,45%).

In de cirkeldiagrammen hieronder kan men verhoudingsgewijs aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen vertegenwoordigd zijn binnen het ATP (I) per jaar.

5.2.3 Personeel bezoldigd ten laste van andere bronnen dan de werkingsuitkeringen: gerealiseerde tewerkstelling 2010 en vergelijking met 2009 en 2008

5.2.3.1 Wetenschappelijk personeel: gerealiseerde tewerkstelling 2010 en vergelijking met 2009 en 2008

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van het wetenschappelijk personeel op het niveau van de tewerkstelling voor 2010 en laat ook de vergelijking zien met 2009 en 2008. Hier wordt enkel een onderscheid gemaakt naar contract(duur) toe: bepaalde duur of onbepaalde duur, en naar niveau: doctoraal of post-doctoraal.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL (WP)

Ambt	2008	2009	2010
Onbepaalde duur			
1. doctoraal niveau	260,09	289,14	288,71
2. post-doctoraal niveau	301,35	314,98	346,69
Totaal	561,44	604,12	635,40
Bepaalde duur			
1. doctoraal niveau	1.348,98	1.275,77	1.372,02
2. post-doctoraal niveau	1.460,48	1.525,16	1.677,83
Totaal	2.809,46	2.800,93	3.049,85
Bursalen			
1. doctoraal niveau	4.646,34	4.662,21	5.144,98
2. post-doctoraal niveau	356,96	447,96	428,78
Totaal	5.003,30	5.110,17	5.573,76
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	8.374,20	8.515,22	9.259,01

In 2010 waren er 9.259,01 personeelsleden WP tewerkgesteld in de universiteiten.

De groep bursalen vormt de grootste groep binnen het WP. Aan de basis hiervan ligt ongetwijfeld de aanzienlijk lagere "loonlast" voor bursalen²⁵. Zowel bij de personeelsleden met een contract van onbepaalde duur als degenen met een contract van bepaalde duur is het wetenschappelijk personeel op post-doctoraal niveau het talrijkst. Dit geldt in het geheel niet voor de bursalen waar de personeelsleden op doctoraal niveau veruit in de meerderheid zijn. Dit is logisch aangezien het precies de (goedkopere) doctoraatsbursalen zijn die nog moeten doctoreren. Bursalen op post-doctoraal niveau hebben betrekking op heel specifieke of gespecialiseerde opdrachten en zijn daarom veel minder frequent.

De vergelijking van de cijfers van het aantal tewerkgestelde WP-ambten tussen 2010 enerzijds en 2009 en 2008 anderzijds geeft het volgende beeld.

²⁵ Er dient geen bedrijfsvoorheffing te worden betaald.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL (WP)

Ambt	2010	Vergelijking met 2009	Vergelijking met 2008
Onbepaalde duur			
1. doctoraal niveau	288,71	- 0,43	+ 28,62
2. post-doctoraal niveau	346,69	+ 31,71	+ 45,34
Totaal	635,40	+ 31,28	+ 73,96
Bepaalde duur			
1. doctoraal niveau	1.372,02	+ 96,25	+ 23,04
2. post-doctoraal niveau	1.677,83	+ 152,67	+ 217,35
Totaal	3.049,85	+ 248,92	+ 240,39
Bursalen			
1. doctoraal niveau	5.144,98	+ 482,77	+ 498,64
2. post-doctoraal niveau	428,78	- 19,18	+ 71,82
Totaal	5.573,76	+ 463,59	+ 570,46
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	9.259,01	+ 743,79	+ 884,81

Binnen het wetenschappelijk personeel zien we over de jaren 2008, 2009 en 2010 heen dat globaal gesproken alle contracttypes aangroeien.

Zowel binnen de contracten van onbepaalde als van bepaalde duur zien we dat het post-doctoraal niveau ieder jaar in aantal toeneemt. Op doctoraal niveau zien we na een stijging in 2009 een stagnering in 2010 (contracten onbepaalde duur) en een daling in 2009 gekoppeld aan een stijging in 2010 (contracten van bepaalde duur).

Opmerkelijk is ook de stijging op doctoraal niveau binnen de bursalen (met 498,64 VTE's) wanneer 2010 wordt afgezet tegenover 2008 (zie uitleg hiervóór).

In de tabel hieronder ziet men de leeftijdsstructuur van het wetenschappelijk personeel op het niveau van de tewerkstelling en in hoofden.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL (WP) per LEEFTIJDGROEP

Leeftijd (in hoofden)	2008	2009	2010
WP			
<30	5.910	5.766	6.222
30-34	1.791	1.987	2.209
35-39	697	745	819
40-44	331	342	360
45-49	192	208	220
50-54	106	119	118
55-59	90	81	76
60-64	36	40	50
65 en +	8	9	11
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	9.161	9.297	10.085

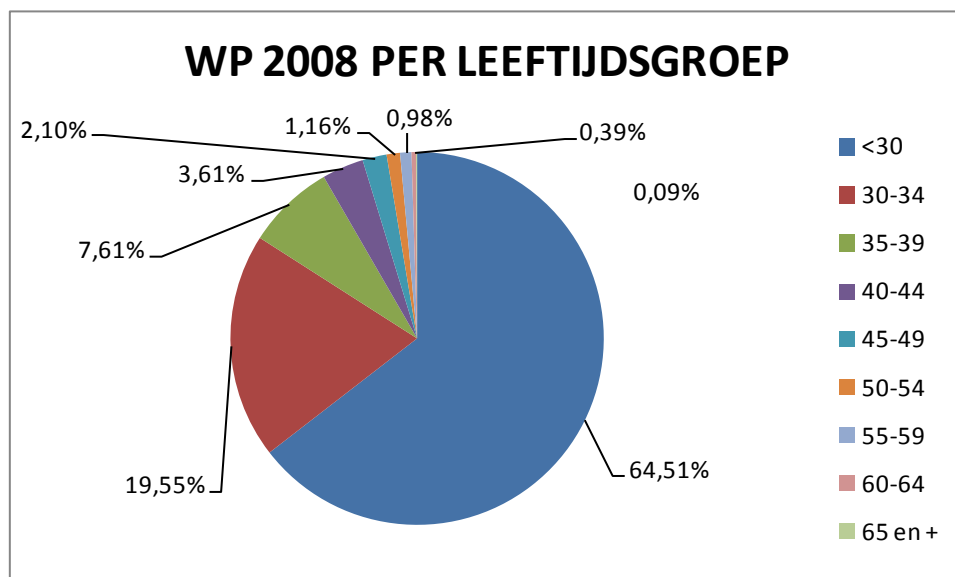
Ook bij het wetenschappelijk personeel blijkt algemeen dat het aantal leden in hoofden stijgt over de jaren 2008, 2009 en 2010. Die stijging blijkt tevens in de meeste leeftijdsgroepen het geval te zijn.

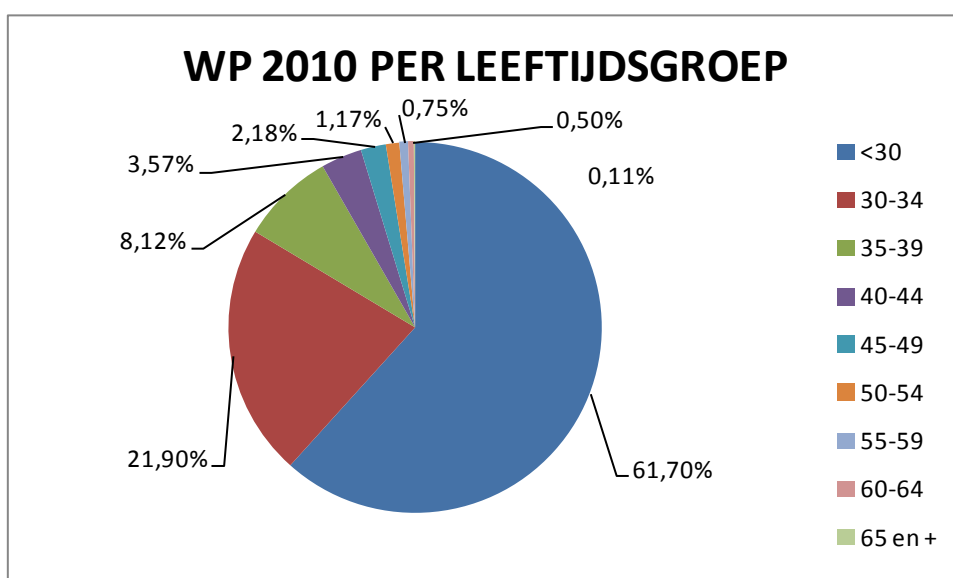
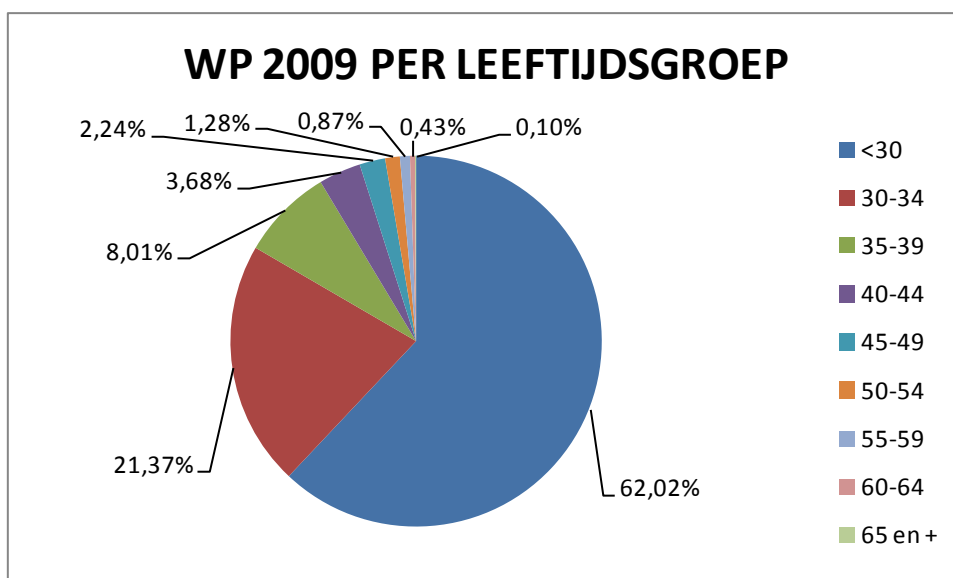
Het wetenschappelijk personeel telt in tegenstelling tot het AP en het ATP een indrukwekkend contingent aan jonge personeelsleden (minder dan 30 jaar oud). In 2010 maakt deze leeftijdsgroep met 6.222 op een totaal van 10.085 maar liefst 61,70% van de volledige groep WP uit. Wanneer we er ook de leeftijdsgroep van de 30 tot 34 jarigen bijnemen, dan zien we dat het aandeel van de –35 jarigen binnen het WP 83,60% is, zonder meer indrukwekkend. Jonge wetenschappers krijgen dus duidelijk alle kansen. Grosso modo kan men stellen dat het aantal WP-leden met de leeftijd afneemt.

In 6 van de 9 aangegeven leeftijdsgroepen van het WP is er een permanente stijging van de aantallen. In de groep “50 tot 54 jarigen” is er eerst een stijging en vervolgens een stabilisering. Enkel in de leeftijdsgroep “tussen 55 en 59 jaar” zien we een constante daling van het personeelsaantal. In de groep “50-54” is er eerst een daling en dan weer een lichtere stijging. De allerjongste leeftijdscategorie die zoals vermeld veruit het grootst is, kent in 2009 een lichte afname om dan in 2010 opnieuw omhoog te gaan, zelfs hoger dan in 2008.

Wanneer men de cijfers bekijkt volgens het aandeel dat iedere leeftijdsgroep in het geheel heeft, is de stijging het meest uitgesproken in de groep “30-34” waar het aandeel stijgt met 2,35%. De daling is het sterkst in de groep “-30 jarigen” - aandeel daalt met 2,81% -, maar dat heeft wellicht vooral met het doorschuiven naar de groep “30-34” te maken.

In de cirkeldiagrammen hieronder kan men verhoudingsgewijs aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen vertegenwoordigd zijn binnen het WP per jaar.

5.2.3.2 Administratief en technisch personeel (II): gerealiseerde tewerkstelling 2010 en vergelijking met 2009 en 2008

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het administratief en technisch personeel (II) op het niveau van de tewerkstelling voor 2010 en laat ook de vergelijking zien met 2009 en 2008. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt naar contract(duur) toe, maar hierbinnen wordt niet verder gediversifieerd.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF EN TECHNISCHE PERSONEEL (ATP (II))			
Ambt	2008	2009	2010
Onbepaalde duur	1.444,75	1.508,23	1.555,37
Bepaalde duur	1.277,66	1.333,79	1.349,80
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCHE PERSONEEL (II)	2.722,41	2.842,02	2.905,17

In 2010 waren er 2.905,17 personeelsleden ATP (II) tewerkgesteld in de universiteiten.

De groep contracten met onbepaalde duur is licht in de meerderheid.

De vergelijking van de cijfers van het aantal tewerkgestelde ATP (II)-ambten tussen 2010 enerzijds en 2009 en 2008 anderzijds geeft het volgende beeld.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF EN TECHNISCHE PERSONEEL (ATP (II))

Ambt	2010	Vergelijking met 2009	Vergelijking met 2008
Onbepaalde duur	1.555,37	+ 47,14	+ 110,62
Bepaalde duur	1.349,80	+ 16,01	+ 72,14
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (II)	2.905,17	+ 63,15	+ 182,76

Binnen het administratief en technisch personeel (II) zien we over de jaren 2008, 2009 en 2010 heen dat de aantallen in beide contracttypes blijven aangroeien.

De aangroei is het sterkst bij de contracten met onbepaalde duur (met 110,62 VTE's wanneer men 2010 afzet tegenover 2008).

In de tabel hieronder ziet men de leeftijdsstructuur van het administratief en technisch personeel niet ten laste van de werkingsuitkeringen op het niveau van de tewerkstelling in hoofden.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF PERSONEEL (ATP II) per LEEFTIJDGROEP

Leeftijd (in hoofden)	2008	2009	2010
ATP			
<24	356	348	338
25-29	635	688	729
30-34	505	510	542
35-39	499	501	523
40-44	443	474	478
45-49	407	422	424
50-54	308	328	338
55-59	193	215	211
60-64	68	68	81
65 en +	9	10	11
TOTAAL ADMINISTRATIEF PERSONEEL (II)	3.423	3.564	3.675

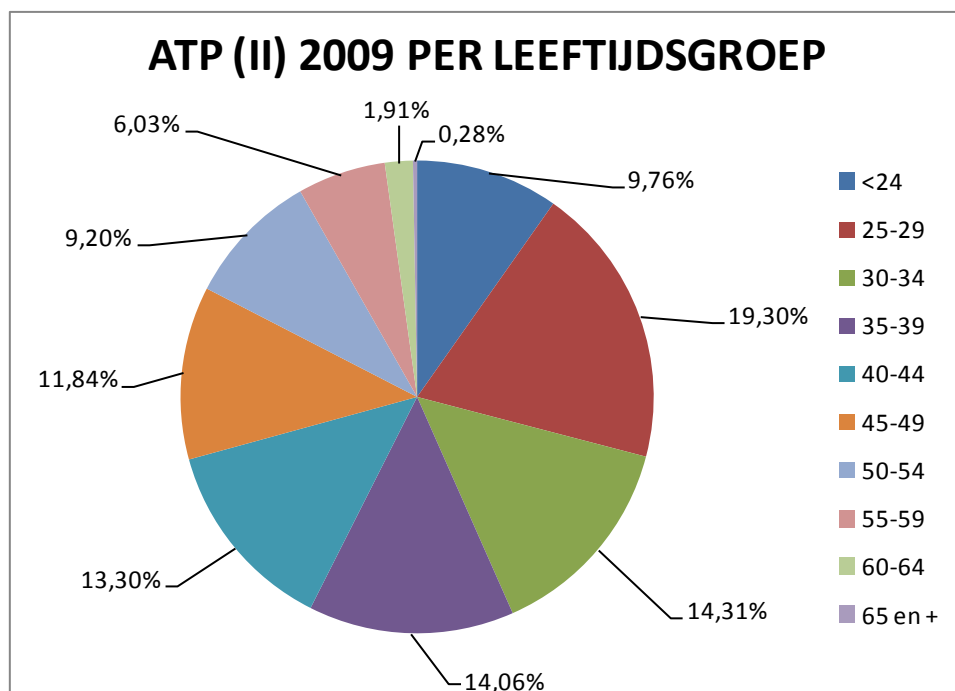
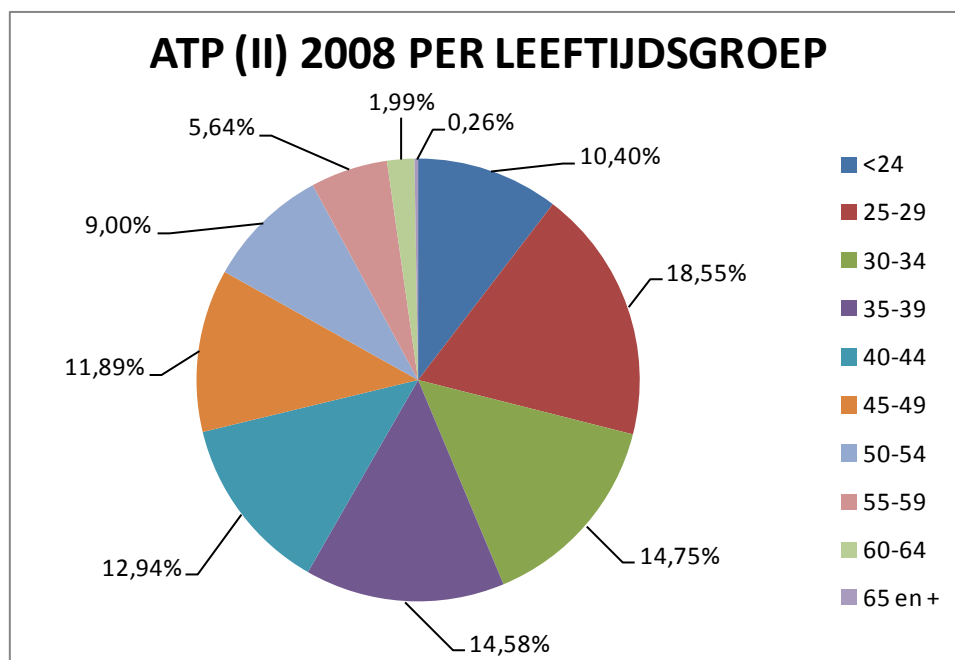
Algemeen blijkt uit bovenstaande tabel dat het aantal leden van het administratief en technisch personeel (groep ten laste van andere financieringsbronnen dan de werkingsuitkeringen) in hoofden stijgt over de jaren 2008, 2009 en 2010. Die stijging blijkt ook in veruit de meeste leeftijdsgroepen.

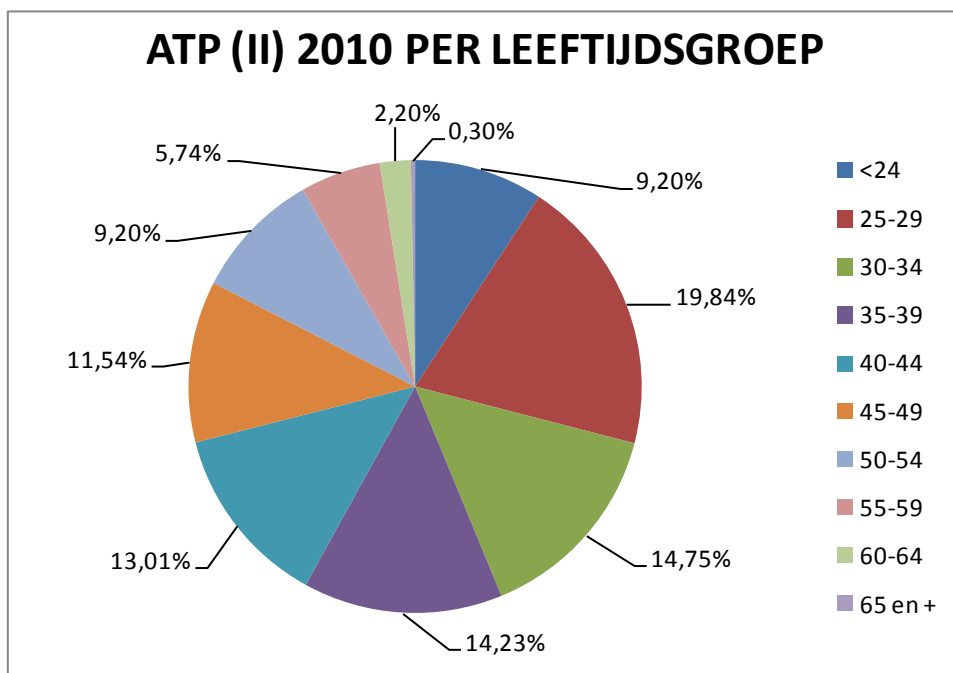
Met uitzondering van de allerjongste categorie, de <24 jarigen, ziet men naarmate de leeftijd stijgt een steeds kleiner aantal personeelsleden, en dit is een constante voor de 3 beschouwde jaren.

In 7 van de 10 leeftijdsgroepen van het ATP (II) is er een permanente stijging van de aantallen, ook al gaat het in een aantal gevallen om een zeer kleine toename. Enkel in de leeftijdsgroep “jonger dan 24 jaar” zien we een permanente daling, maar dit kan weer met het doorschuiven naar de eerstvolgende leeftijdsgroep te maken hebben. In de groep “tussen 55 en 59 jaar” zien we eerst een stijging en vervolgens een beperkte daling van het personeelsaantal. De groep “60-64” blijft in 2009 status quo om dan in 2010 weer toe te nemen.

Wanneer men de cijfers bekijkt volgens het aandeel dat iedere leeftijdsgroep in het geheel heeft, is de stijging het meest uitgesproken in de groep “25-29 jarigen” waar het aandeel stijgt met 1,29%. Enkel bij de <24 jarigen is er een daling van het aandeel, namelijk met 1,20%.

In de cirkeldiagrammen hieronder kan men verhoudingsgewijs aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen vertegenwoordigd zijn binnen het ATP (II) per jaar.

5.2.4 Voltijdse eenheden personeel op werking en personeel niet op werking per subcategorie per universiteit

De tabellen hieronder geven per universiteit een overzicht van het aantal VTE's personeelsleden in 2008, 2009 en 2010 opgedeeld naar bezoldiging op werking en niet op werking met de respectieve subcategorieën ZAP, AAP, ATP (I), WP en ATP (II).

PERONEELSTEWERKSTELLING - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkstelling per categorie (aantal VTE)	2008							
	Bezoldigd ten laste van de werkmiddelen				Niet bezoldigd lastens de werkmiddelen			Totaal
	ZAP	AAP	ATP (I)	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal niet op werking	
HUB-KU Brussel	30,66	16,10	17,00	63,76	18,40	8,00	26,40	90,16
Katholieke Universiteit Leuven	1.005,05	469,45	1.509,20	2.983,70	3.783,35	1.042,19	4.825,54	7.809,24
Universiteit Antwerpen	401,62	242,30	537,83	1.181,75	937,52	410,99	1.348,51	2.530,26
Universiteit Gent	732,05	723,95	1.265,39	2.721,39	2.485,38	854,56	3.339,94	6.061,33
Universiteit Hasselt	109,75	62,75	107,32	279,82	252,01	87,94	339,95	619,77
Vrije Universiteit Brussel	332,70	215,43	451,20	999,33	897,54	318,73	1.216,27	2.215,60
Totaal	2.611,83	1.729,98	3.887,94	8.229,75	8.374,20	2.722,41	11.096,61	19.326,36

PERONEELSTEWERKSTELLING - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkingstelling per categorie (aantal VTE)	2009							
	Bezoldigd ten laste van de werkingsmiddelen				Niet bezoldigd lastens de werkingsmiddelen			Totaal
	ZAP	AAP	ATP (I)	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal niet op werking	
HUB-KUBrussel	21,15	10,60	19,40	51,15	10,71	6,10	16,81	67,96
Katholieke Universiteit Leuven	1.023,90	467,15	1.547,80	3.038,85	3.763,01	1.122,25	4.885,26	7.924,11
Universiteit Antwerpen	407,10	244,62	544,82	1.196,54	973,12	392,23	1.365,35	2.561,89
Universiteit Gent	760,80	773,45	1.273,25	2.807,50	2.587,18	890,43	3.477,61	6.285,11
Universiteit Hasselt	112,55	72,60	109,32	294,47	265,51	88,16	353,67	648,14
Vrije Universiteit Brussel	337,70	219,78	467,86	1.025,34	915,69	342,85	1.258,54	2.283,88
Totaal	2.663,20	1.788,20	3.962,45	8.413,85	8.515,22	2.842,02	11.357,24	19.771,09

PERONEELSTEWERKSTELLING - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkingstelling per categorie (aantal VTE)	2010							
	Bezoldigd ten laste van de werkingsmiddelen				Niet bezoldigd lastens de werkingsmiddelen			Totaal
	ZAP	AAP	ATP (I)	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal niet op werking	
HUB-KUBrussel	20,59	9,05	16,80	46,44	6,75	5,40	12,15	58,59
Katholieke Universiteit Leuven	1.018,50	497,95	1.564,05	3.080,50	4.068,72	1.194,14	5.262,86	8.343,36
Universiteit Antwerpen	408,39	242,28	577,88	1.228,55	1.068,74	376,79	1.445,53	2.674,08
Universiteit Gent	786,20	843,10	1.312,90	2.942,20	2.831,15	879,00	3.710,15	6.652,35
Universiteit Hasselt	116,00	73,86	116,47	306,33	305,95	92,79	398,74	705,07
Vrije Universiteit Brussel	334,62	214,55	470,25	1.019,42	977,70	357,05	1.334,75	2.354,17
Totaal	2.684,30	1.880,79	4.058,35	8.623,44	9.259,01	2.905,17	12.164,18	20.787,62

5.3 Studentenaantallen en personeelstewerkingstelling

5.3.1 Evolutie studentenaantallen periode 2007-2008 tot en met 2009-2010

Met het oog op de vergelijking van de cijfers van de evolutie van de tewerkingstelling met deze van de studenten werd er gepoogd om de invulling van het begrip student in dit verband zo nauwkeurig mogelijk te benaderen. Er werd van de volgende premies uitgegaan:

- aangezien er geen statisch telmoment meer is voor de studenten, noch een statische richtnorm wat de telling betreft, dient er tot een logische invulling van het begrip voltijdse eenheden student te worden gekomen die dienstig is voor dit rapport;
- daar de tewerkingstelling op alle studenten betrekking heeft, wordt de berekening van het aantal VTE's student gebaseerd op het totaal aantal opgenomen studiepunten per academiejaar;
- daar uit de cijfers blijkt dat het modeltraject van 60 studiepunten per academiejaar steeds minder de norm is, wordt het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten per diplomacontract per universiteit in de berekening per academiejaar opgenomen om zo dicht mogelijk bij de realiteit aan te sluiten.

Op basis van de gegevens die uit DHO werden gegenereerd en door AHOVOS bezorgd, werd in de eerste plaats een voltijdse eenheid student berekend door de som van alle opgenomen studiepunten per universiteit te delen door het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten per student onder diplomacontract voor elke universiteit voor het betreffende academiejaar.

De onderstaande tabel geeft het aantal opgenomen studiepunten per universiteit weer in de loop van de betreffende academiejaren.

STUDENTEN UNIVERSITEITEN

Aantal opgenomen studiepunten	2007 - 2008	2008 - 2009	2009 - 2010
HUB-KUBrussel	25.066	17.412	20.853
Katholieke Universiteit Leuven	1.609.359	1.653.714	1.749.887
Universiteit Antwerpen	558.363	562.474	612.541
Universiteit Gent	1.541.655	1.599.198	1.659.629
Universiteit Hasselt	81.656	82.312	84.428
Vrije Universiteit Brussel	453.121	452.360	471.125
Alle universiteiten	4.269.220	4.367.470	4.598.463

De volgende tabel geeft het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten per student onder diplomacontract per academiejaar voor elke universiteit.

STUDENTEN UNIVERSITEITEN

Gemiddelde aantal opgenomen studiepunten/student onder diplomacontract	2007 - 2008	2008 - 2009	2009 - 2010
HUB-KUBrussel	56	54	53
Katholieke Universiteit Leuven	58	57	57
Universiteit Antwerpen	57	56	55
Universiteit Gent	59	57	57
Universiteit Hasselt	58	55	56
Vrije Universiteit Brussel	54	54	53
Alle universiteiten	57	56	55

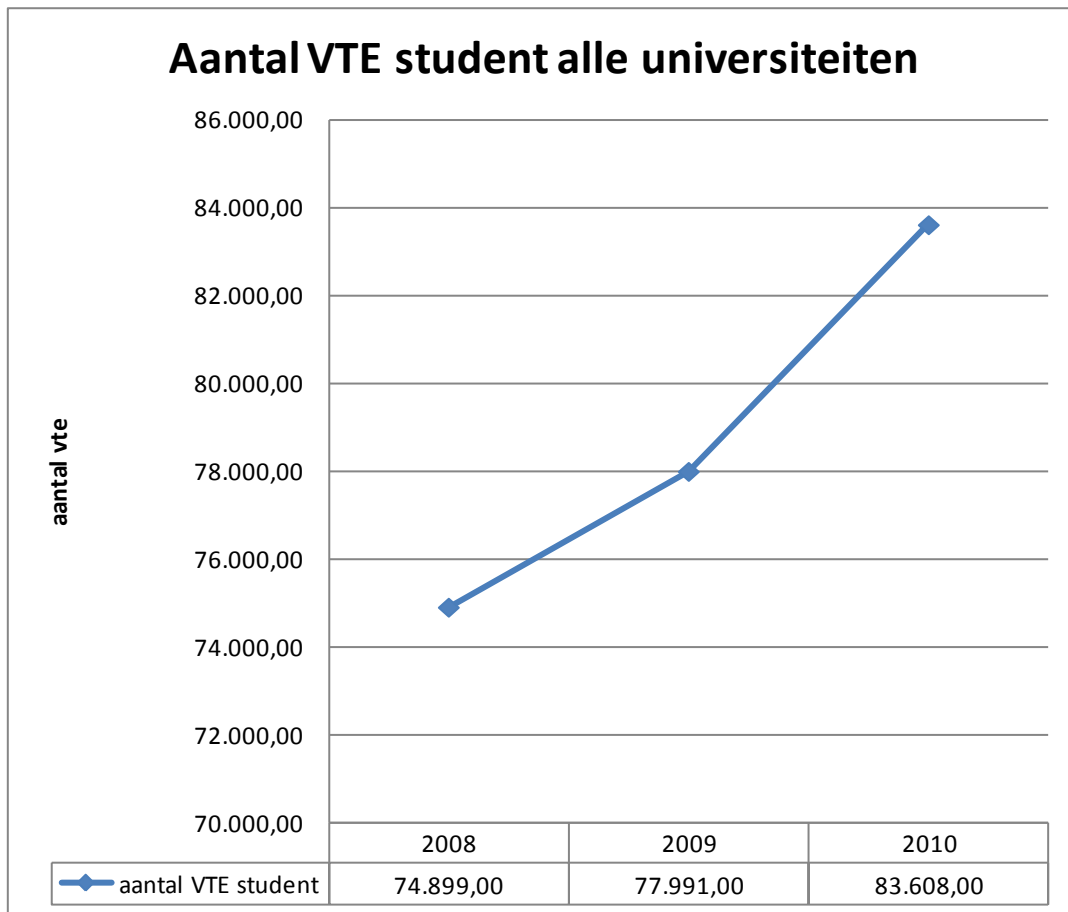
De derde tabel bevat het aantal berekende VTE's per student per universiteit per academiejaar.

STUDENTEN UNIVERSITEITEN

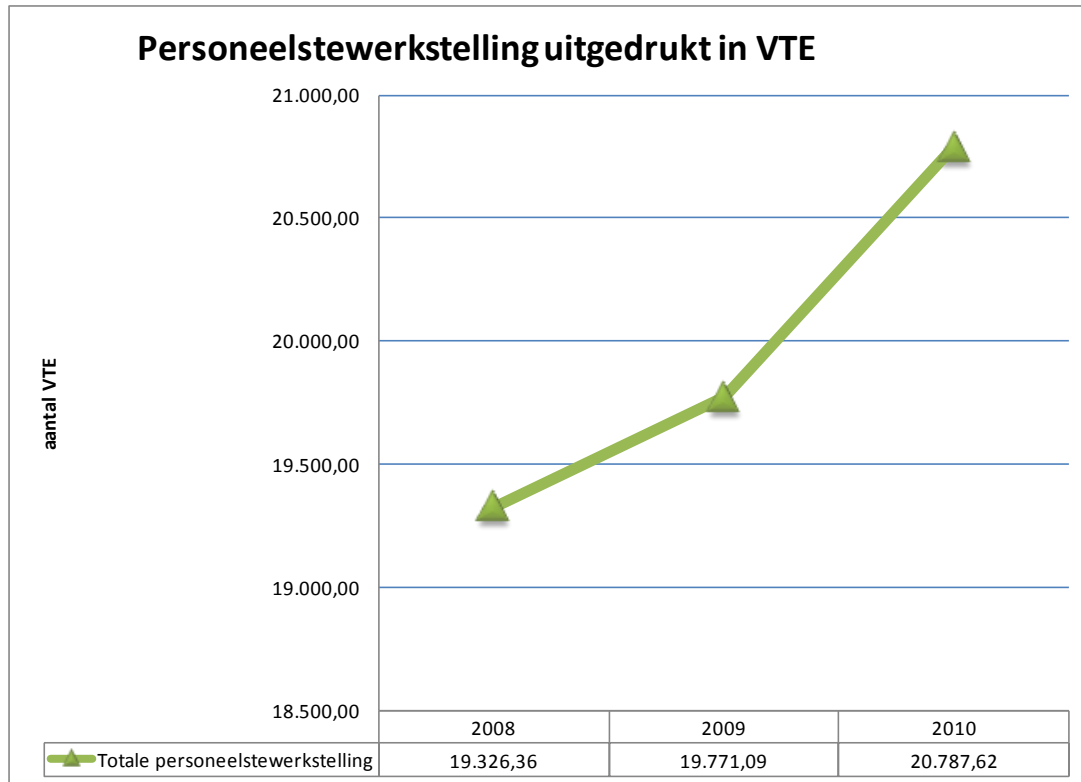
Aantal VTE student: opgn stpt/gem jaaraantal stpt per student onder diplomacontract		2007 - 2008	2008 - 2009	2009 - 2010
HUB-KU Brussel		448	322	393
Katholieke Universiteit Leuven		27.748	29.013	30.700
Universiteit Antwerpen		9.796	10.044	11.137
Universiteit Gent		26.130	28.056	29.116
Universiteit Hasselt		1.408	1.497	1.508
Vrije Universiteit Brussel		8.391	8.377	8.889
Alle universiteiten	Eindtotaal	74.899	77.991	83.608

Grafisch geeft de evolutie van het aantal VTE's studenten over de periode 2007-2008 / 2009-2010 het volgende beeld:

5.3.2 Evolutie geaggregeerde personeelstewerkstelling 2008-2010

De historische evolutie van het aantal VTE's aan personeelstewerkstelling tussen de jaren 2008 en 2010 over alle universiteiten wordt hierna grafisch weergegeven. Ook deze evolutie vertoont een stijgende lijn.

5.3.3 Evolutie studentenaantallen versus evolutie geaggregeerde tewerkstelling 2008-2010

De gegevens inzake studentenaantallen hebben zoals vermeld betrekking op academiejaren. De gegevens inzake personeelsaantallen zoals gegenereerd in de VLIR-statistieken hebben betrekking op een momentopname, namelijk 1 februari van het desbetreffende jaar. Daar waar in het deelrapport over de hogescholen voor de studentenaantallen een herberekening werd gemaakt van academiejaar naar (boek)jaar omdat de personeelsgegevens daar eveneens op een volledig boekjaar betrekking hebben, is dit niet relevant zin voor de cijfers over de universiteiten. Wij hebben derhalve geopteerd voor de volgende vergelijking:

- Studenten in 2007-2008 vs. personeel 2008 (eigenlijk 1-2-2008)
- Studenten in 2008-2009 vs. personeel 2009 (eigenlijk 1-2-2009)
- Studenten in 2009-2010 vs. personeel 2010 (eigenlijk 1-2-2010)

Het spreekt vanzelf dat wanneer op deze manier de studentenaantallen op historische basis vergeleken worden met de tewerkstelling dit slechts een beperkte indicatie kan geven van de wijze waarop de universiteiten in hun personeelsbeleid zijn omgegaan met de wijzigende omstandigheden als onderwijsverstrekker. Niettemin wordt de evolutie van studenten- en personeelsaantallen zo toch naast elkaar geplaatst en ziet men of dit een divergerende dan wel convergerende evolutie betreft.

Wanneer de evolutie van de VTE's personeelstewerkstelling geplaatst wordt tegenover de evolutie van het aantal VTE's studenten in de periode 2008-2010 worden de volgende percentages bekomen²⁶:

Evolutie VTE's personeel - VTE's student	2008	2009	2010	Evolutie 2008-2010
VTE's personeel	19.326,36	19.771,09	20.787,62	7,56%
VTE's student	74.899,00	77.991,00	83.608,00	10,20%

Zowel de VTE's tewerkstelling als de VTE's studenten zijn jaarlijks toegenomen. Over de 3 beschouwde jaren steeg het aantal VTE's student met 10,20%. De tewerkstelling (VTE's personeel) nam toe met 7,56%.

De volgende tabel plaatst de jaarlijkse procentuele wijziging van de VTE's personeelstewerkstelling tegenover deze van de studentenaantallen in VTE's.

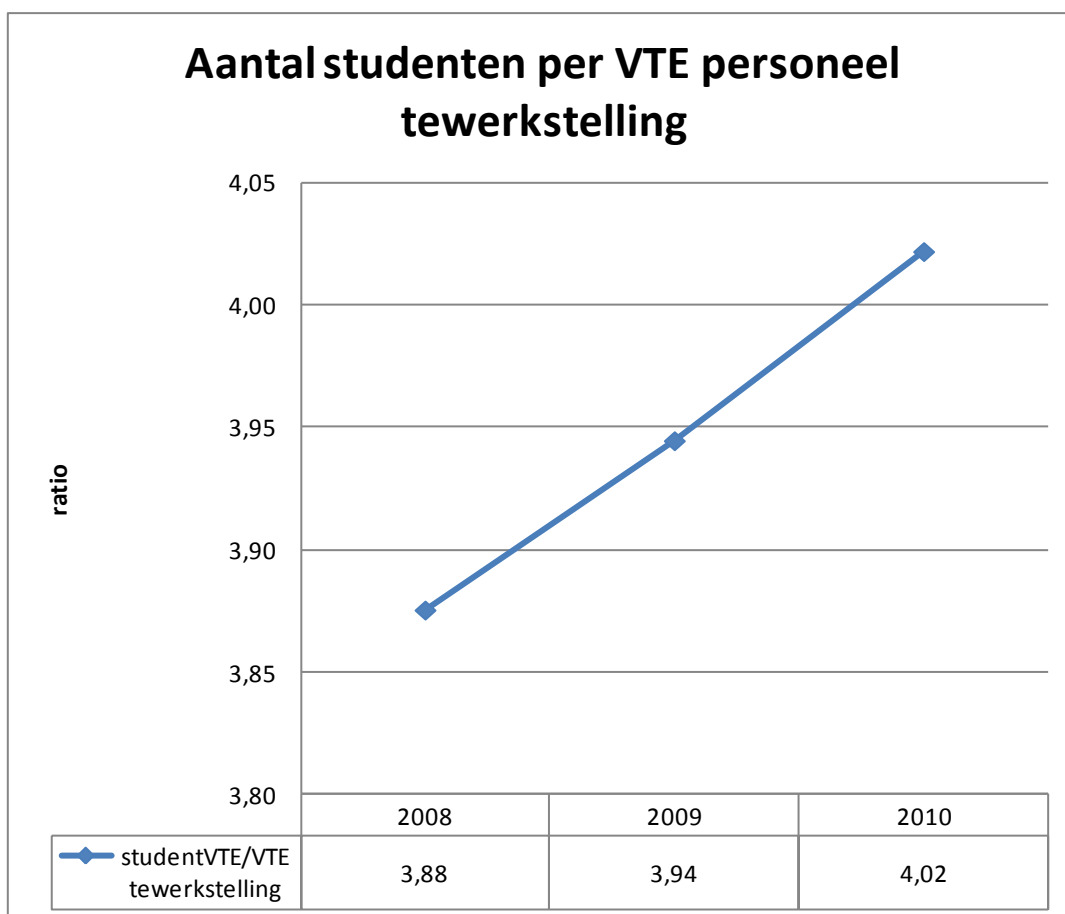
Jaarlijkse relatieve wijziging	2008	2009	2010
VTE's personeel	0,00	2,30%	5,14%
VTE's student	0,00	4,46%	5,50%

De relatieve aangroei van de tewerkstelling met 5,14% in 2010 was wel opvallend sterker dan de toename in 2009. De toename bij de VTE's studentenaantallen verliep over 2009 en 2010 gelijkmatiger.

5.3.4 Evolutie aantal studenten per VTE tewerkstelling in de periode 2008-2010

De voorgaande cijfers rond VTE's student en VTE's personeel kunnen worden samengebracht in één grafiek door het aantal studenten per VTE tewerkstelling te berekenen.

²⁶ Het moge duidelijk zijn dat voor 2008 de studenten van 2007-2008, voor 2009 de studenten van 2008-2009 en voor 2010 de studenten van het academiejaar 2009-2010 werden meegenomen.

Tussen 2008 en 2010 is deze ratio met 0,14 student per VTE gestegen. De ratio stijgt jaarlijks doordat de aangroei van het aantal personeelsleden telkens relatief minder hoog is dan de toename van het aantal VTE's studenten. De stijging in 2010 is zelfs nog iets hoger dan het jaar ervoor. Over de gehele beschouwde periode groeide het studentenaantal met 10,20% terwijl de tewerkstelling in dezelfde periode toenam met 7,56%. Geaggregeerd voor 2010 bedraagt deze ratio 4,02 studenten per VTE. In 2008 was dit nog 3,88 studenten per VTE.

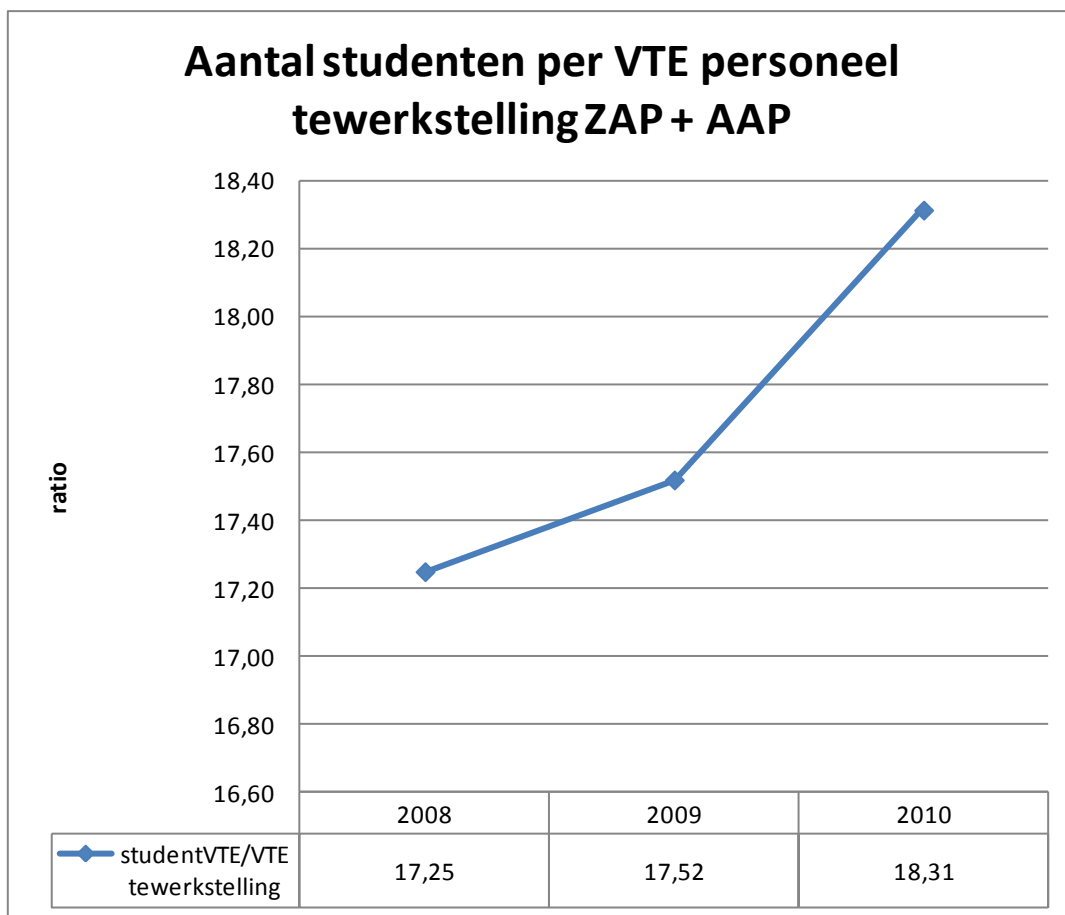
Tussen 2008 en 2009 nam de ratio VTE student per VTE personeel toe met 1,79% en tussen 2009 en 2010 met 1,96%. Beide jaren zijn dus enigszins vergelijkbaar: er is een toename die weliswaar niet echt spectaculair, maar niettemin reëel is.

Over de volledige periode 2008-2010 steeg het aantal studenten per VTE personeel met 3,78%.

Jaarlijkse relatieve wijziging	2009	2010	Evolutie 2008-2010
Ratio VTE's student/VTE personeel	1,79%	1,96%	3,78%

5.3.5 Evolutie aantal studenten per VTE AP tewerkstelling 2008-2010

Veruit het gros van de onderwijsopdrachten situeert zich bij het AP. Daarom kan het nuttig zijn om ook voor het ZAP/AAP dezelfde oefening te doen als voor het voltallige personeel.

Deze ratio stijgt sinds 2008: beschouwd over de periode 2008-2010 is deze ratio met 1,06 student per VTE ZAP + AAP gestegen.

De stijging tussen 2008 en 2009 bleef eerder beperkt met 1,57%. De stijging tussen 2009 en 2010 was sterker (4,31%). In 2010 bedroeg de geaggregeerde ratio 18,31 studenten per VTE ZAP + AAP.

5.4 Contingenteringsnormen in verband met de personeelsformatie van het AP

5.4.1 Regelgeving

Artikel 159 van het universiteitendecreet legt bepaalde contingenten op die in acht moeten genomen worden bij het opstellen van de begrote personeelsformatie op het niveau van de bezetting (aantal titularissen). Dit zijn de normen waarop in dit hoofdstuk wordt ingegaan:

- Bij het vaststellen van de personeelsformatie en de begrote jaarlijkse bezettingsgraad mag het aantal betrekkingen van het zelfstandig academisch personeel, uitgedrukt in voltijdse eenheden, ten hoogste 70 procent van het totaal aantal plaatsen in de formatie van het academisch personeel bedragen.

- Het totaal aantal betrekkingen van gastprofessor²⁷, uitgedrukt in voltijdse eenheden, mag niet meer bedragen dan 5 procent van het totaal aantal betrekkingen in de formatie van het academisch personeel.

Het is aangewezen om achteraf na te gaan of de universiteiten zich bij de uitvoering van de personeelsformatie gehouden hebben aan de decretale normen met het oog op de controle van het getrouwe beeld van de begrote personeelsbezetting.

5.4.2 70%-norm ZAP

In onderstaande tabel wordt per universiteit, in VTE, het totaal aantal personeelsleden AP en het aantal personeelsleden ZAP (formatieplaatsen) vermeld. In de kolom daarnaast kan men aflezen welk percentage-aandeel het ZAP inneemt. We doen dit voor de 3 beschouwde jaren 2008, 2009 en 2010.

DECRETALE CONTINGENTERINGSNORMEN									
Zelfstandig academisch personeel - 70% norm (aantal VTE)	2008			2009			2010		
	AP	ZAP	% aandeel ZAP	AP	ZAP	% aandeel ZAP	AP	ZAP	% aandeel ZAP
HUB-KU Brussel	42,62	27,51	64,55%	30,91	19,86	64,25%	28,60	18,51	64,72%
Katholieke Universiteit Leuven	1.459,47	1.020,85	69,95%	1.450,30	1.031,20	71,10%	1.511,48	1.026,85	67,94%
Universiteit Antwerpen	673,79	425,79	63,19%	691,61	418,36	60,49%	640,93	416,05	64,91%
Universiteit Gent	1.557,10	762,10	48,94%	1.403,60	654,95	46,66%	1.550,40	695,00	44,83%
Universiteit Hasselt	194,54	116,97	60,13%	200,74	115,38	57,48%	200,47	114,48	57,11%
Vrije Universiteit Brussel	623,50	394,60	63,29%	569,55	349,05	61,29%	574,78	349,68	60,84%

Hoewel uit bovenstaande cijfers blijkt dat het ZAP bij de KU Leuven in 2009 71,1% van het AP bedraagt, wordt de 70% norm toch door geen enkele universiteit overschreden in de 3 beschouwde jaren. Bij de berekening van deze norm moet er immers rekening mee worden gehouden dat een aantal leden van het ZAP er eigenlijk niet in verrekend mogen worden wanneer zij onder bepaalde voorwaarden bezoldigd worden met middelen van het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF)²⁸. In werkelijkheid zal het ZAP-percentage voor de toepassing van deze norm dus nog een stukje lager liggen.

Overigens blijken de aandelen ZAP binnen het totale AP van universiteit tot universiteit wel vrij ver uit elkaar te liggen. Zo valt vooral op dat de verhouding ZAP / AAP binnen de UGent ongeveer fifty/fifty is met zelfs nog een tendens naar een verhoudingsgewijs groter aandeel van het AAP binnen het globaal academisch personeel. Oorzaak hiervan is de beleids optie die de UGent reeds enkele jaren neemt om het wetenschappelijk onderzoek heel sterk te promoten. In de andere universiteiten is het aandeel van het ZAP beduidend groter.

5.4.3 Norm 5% gastprofessoren

In onderstaande tabel wordt per universiteit, in VTE, het totaal aantal personeelsleden AP (formatieplaatsen) en het aantal gastprofessoren (bezoldigd + onbezoldigd) vermeld. In de kolom daarnaast kan men aflezen welk percentageaandeel de gastprofessoren innemen. We doen dit voor de 3 beschouwde jaren 2008, 2009 en 2010.

²⁷ Het gaat hierbij om het globale aantal gastprofessoren, dus zowel bezoldigd als onbezoldigd (cfr. standpunt college van regeringscommissarissen, d.d. 22 september 2010, punt 10.05-3.5).

²⁸ Cfr. artikel 15 van het BVR van 8 september 2000 betreffende de financiering van de bijzondere onderzoeksfondsen aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Daardoor is de aangehaalde overschrijding geen echte overschrijding. Bij de KU Leuven mogen met toepassing hiervan immers 140,55 VTE ZAP niet meegerekend worden. Hiermee rekening houdend zakt de norm naar 68%.

DECRETALE CONTINGENTERINGSNORMEN

Gastprofessoren - 5% norm (aantal VTE)	2008			2009			2010		
	AP	GASTPROFS	% aandeel GASTPROFS	AP	GASTPROFS	% aandeel GASTPROFS	AP	GASTPROFS	% aandeel GASTPROFS
HUB-KUBrussel	42,62	0,46	1,08%	30,91	0,00	0,00%	28,60	0,94	3,29%
Katholieke Universiteit Leuven	1.459,47	13,00	0,89%	1.450,30	20,10	1,39%	1.511,48	23,60	1,56%
Universiteit Antwerpen	673,79	13,90	2,06%	691,61	11,80	1,71%	640,93	14,90	2,32%
Universiteit Gent	1.557,10	36,10	2,32%	1.403,60	39,80	2,84%	1.550,40	43,95	2,83%
Universiteit Hasselt	194,54	6,00	3,08%	200,74	8,25	4,11%	200,47	9,20	4,59%
Vrije Universiteit Brussel	623,50	27,68	4,44%	569,55	28,06	4,93%	574,78	22,60	3,93%

Zoals blijkt uit de tabel overschrijdt geen enkele universiteit de 5% norm in de periode 2008-2010.

6 Conclusies

- De inkomsten die door de universiteiten gegenereerd worden via verschillende geldstromen worden niet door alle instellingen op dezelfde wijze geboekt.
- In 2010 liggen de **geaggregeerde bedrijfsopbrengsten** 4,37% hoger dan in 2009. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van 70.123.635 EUR.

De universiteiten realiseren de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten in 2009 voor 95,81% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening. De basisfinanciering door de overheid is hierbij de belangrijkste opbrengstenbron. Giften, schenkingen en legaten vormen slechts 0,81% van de totale bedrijfsopbrengsten.

In 2010 realiseren de universiteiten de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten voor 94,05% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening. Dit is een fractie minder dan in 2009. Giften, schenkingen en legaten dalen tot 0,76% van de totale bedrijfsopbrengsten.

We stellen vast dat in 2010 de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten 5,86% hoger liggen dan de gebudgetteerde bedrijfsopbrengsten. De opbrengsten werden dus duidelijk onderschat bij de begrotingsopmaak. Deze afwijking is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de aanzienlijke meeropbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening.

Uit de verticale analyse blijkt dat de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfsopbrengsten in de jaarrekening 2010 de begrote structuur vrij goed benadert.

- In 2010 liggen de **geaggregeerde bedrijfskosten** 3,75% hoger dan in 2009. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meerkost van 58.520.421 EUR.

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen maken in 2009 niet minder dan 62,40% van het totale kostenplaatje uit, gevolgd door diensten en diverse goederen met 27,22%.

In 2010 nemen de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen 63,73% voor hun rekening en de diensten en goederen 27,23%.

De reële bedrijfskosten liggen boven het begrote niveau in 2010. Het werkelijke kostenbedrag is 3,03% hoger dan het geraamde bedrag. In een absoluut cijfer stemt dit overeen met een meerkost van 47.699.183 EUR. De budgetoverschrijding situeert zich in 5 van de 7 rubrieken van de bedrijfskosten. In absolute cijfers is zij het grootst voor de rubriek 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' met 37.726.652 EUR, gevolgd door de rubriek 'voorzieningen voor risico's en kosten' met 13.984.548 EUR. Onderbesteding van de voorziene budgetten stellen we vast bij de rubrieken 'aankoop van goederen' en 'diensten en diverse goederen'.

Uit de verticale analyse blijkt dat de begrote structuur van de bedrijfskosten van het boekjaar 2010 goed aansluit bij de werkelijke kostenstructuur. De uitvoering van de begroting heeft geen fundamentele verschuivingen in de structuur van de bedrijfskosten veroorzaakt.

- In het boekjaar 2009 realiseerde de sector een **bedrijfsoverschot** van 44.134.640 EUR. In het boekjaar 2010 zien we het bedrijfsoverschot substantieel stijgen met 26,29% naar 55.737.854 EUR. Dit is een absolute vermeerdering met 11.603.215 EUR. De bedrijfsopbrengsten stijgen namelijk sneller dan de bedrijfskosten.

Ten opzichte van de begroting 2010 valt het effectief gerealiseerde bedrijfsoverschot in 2010 gunstig uit. Met een afwijking van 45.096.827 EUR of 423,80% doet de sector het opmerkelijk beter dan voorzien. Toch is enige voorzichtigheid geboden aangezien de bedrijfskosten in de begroting met 3,03% werden onderschat. Er is een duidelijk spanningsveld tussen de begrote cijfers en de gerealiseerde cijfers voor post 62 '*bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen*' en dan voornamelijk voor wat het contractueel AP, het contractueel ATP en de bursalen onderworpen aan RSZ betreft. Ook post 634/9 '*voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)*' werd zwaar onderbegroot.

- In 2010 stijgen de financiële opbrengsten met 16,15% en de financiële kosten stijgen met 103,58%. De kosten stijgen dus sneller dan de opbrengsten. Het geaggregeerd **financieel resultaat** vertoonde in 2010 dan ook een significante daling met 29,57% t.o.v. 2009. Deze daling is hoofdzakelijk toe te schrijven aan post 651 '*waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II.E (toevoegingen +, terugnemingen -)*' en dit bij 5 van de 6 universiteiten.

Ten opzichte van de begroting 2010 valt het effectief geaggregeerd financieel resultaat hoger uit. De onderschatting van het financieel resultaat in 2010 bedraagt 26.329.846 EUR of 121,04%.

- In 2010 realiseerden de universiteiten samen een **uitzonderlijk resultaat** dat 223,82% lager ligt dan in 2009. De oorzaak hiervan is een aanzienlijke stijging van de uitzonderlijke kosten met 598,52%.

Het stijgen van de uitzonderlijke kosten is echter voornamelijk toe te schrijven aan post 660 '*uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa*' van één universiteit. Dit geldt dus niet voor de sector in zijn geheel.

- Het **geaggregeerd resultaat van het boekjaar** dat de universiteiten behalen uit al hun activiteiten, is positief. Zowel in 2009 als in 2010 kunnen ze hun boekjaar samen afsluiten met winst.

Deze **winst van het boekjaar** is opgebouwd uit 3 componenten: de bedrijfswinst (70/64), het financieel resultaat (75/65) en het uitzonderlijk resultaat (76/66).

Hoewel het bedrijfsoverschot 11.603.215 EUR hoger ligt in 2010 dan in 2009 stellen we een substantiële verslechtering vast van het geaggregeerd resultaat met 20,24%. Dit is toe te schrijven aan een opmerkelijke daling van zowel het financieel als het uitzonderlijk resultaat.

Het positieve resultaat dat de universiteiten in 2010 behaalden is veel gunstiger dan in de begroting 2010 werd voorzien. Het effectief gerealiseerde resultaat ligt namelijk 173,29% hoger dan begroot. Het bedrijfsoverschot en het financiële resultaat liggen aanzienlijk hoger dan verwacht, het uitzonderlijk resultaat daarentegen ligt substantieel lager dan voorzien.

- De universiteiten investeerden tijdens het boekjaar 2010 samen 187.480.314 EUR. Dit is een stijging van de **geaggregeerde investeringen** met 5,20% t.o.v. het boekjaar 2009. De toename van de investeringen situeert zich bij de materiële vaste activa en dit in de rubriek 'terreinen en gebouwen' (+37,01%), 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (+10,93%) en 'meubilair en rollend materieel' (+9,40%).

De universiteiten hadden samen voor het boekjaar 2010 een bedrag aan investeringen begroot van 223.352.983 EUR. In werkelijkheid werd er slechts voor 187.480.314 EUR geïnvesteerd. Dit is 16,06% minder dan begroot. De posten waar de meest significante afwijkingen werden vastgesteld tussen de begrote bedragen voor 2010 en de effectief geboekte bedragen zijn enerzijds 'terreinen en gebouwen' en anderzijds 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen'. Er werd in realiteit veel minder geïnvesteerd in 'terreinen en gebouwen' (-48,78%) dan initieel werd begroot en veel meer in 'activa voor aanbouw en vooruitbetalingen' (+153,87%).

Tijdens het boekjaar 2009 had 60,50% van de investeringen betrekking op onroerende goederen. Het aandeel van de investeringen in 'Installaties, machines en uitrusting' bedraagt 31,53%.

Tijdens het boekjaar 2010 had 70,77% van de investeringen betrekking op onroerende goederen. Om tot dit percentage te komen werd de som gemaakt van de investeringen in 'Terreinen en gebouwen' (41,07%), 'Overige materiële vaste activa' (5,83%) en 'Activa in aanbouw en vooruitbetaling' (23,87%). Het aandeel van de universiteiten in 'Installaties, machines en uitrusting' bedraagt 23,77%.

De universiteiten financieren het leeuwenaandeel van hun investeringen met eigen middelen en met kapitaalsubsidies. In 2010 werd er geen beroep gedaan op vreemde middelen. De vroeger opgebouwde financiële reserves (geldbeleggingen en liquide middelen) worden nog steeds eerst aangesproken om de investeringen te financieren.

Ten opzichte van 2009 is de financiering van de investeringen met eigen middelen echter gedaald met 8.528.424 EUR en deze met kapitaalsubsidies is substantieel gestegen met 35.278.116 EUR.

Zowel in het boekjaar 2009 als in het boekjaar 2010 gebruikten alle universiteiten eigen middelen voor de financiering van hun investeringen. Voor de HUB-KUBrussel en de UA was dit in 2010 zelfs het enige financieringsmiddel.

In 2009 deed alleen de HUB-KUBrussel een beroep op vreemde middelen. De universiteit financierde hiermee 95,89% van haar investeringen. De aankoop van het T'Serclaesgebouw werd volledig gefinancierd met vreemd vermogen. In 2010 deed geen enkele instelling een beroep op vreemde middelen.

Drie van de zes universiteiten wendden in 2009 kapitaalsubsidies aan. De UHasselt financierde hiermee niet minder dan 75,12% van haar investeringsvolume, gevolgd door de KU Leuven met 19,18% en tenslotte de UGent met 0,43%. In het boekjaar 2010 wendden vier van de zes universiteiten kapitaalsubsidies aan. De UHasselt financierde hiermee een nog groter deel van haar investeringsvolume dan in 2009 nl. 91,98%. Ze wordt gevolgd door de VUB met 49,27%, de KU Leuven met 19,14% en ten slotte de UGent met 1,86%.

De KU Leuven is de enige universiteit die nog een beroep doet op andere financieringsmiddelen maar die maken slechts 1,93% uit van het totale investeringsvolume in 2009 en 1,89% in 2010.

- De **totale balanswaarde** van alle universiteiten samen bedraagt eind 2010 de som van 2.872.842.945 EUR tegenover 2.695.334.898 EUR op 31 december 2009. Dit is een stijging met 177.508.047 EUR of 6,59%. Zowel de vaste activa als de vlottende activa leverden een bijdrage aan deze groei.

De **geaggregeerde vaste activa** bedragen op 31 december 2010 de som van 1.214.125.387 EUR. Dit is een stijging t.o.v. 2009 met 54.590.683 EUR of 4,71%.

De stijging is te verklaren door een toename van de materiële en financiële vaste activa. De immateriële vaste activa zijn in waarde gedaald.

Binnen de materiële vaste activa is er een opvallende toename in absolute cijfers van de post 'terreinen en gebouwen' met 37.092.466 EUR. De post 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' stijgt in het boekjaar 2010 met 6.689.287 EUR.

Opvallend binnen de **geaggregeerde vlottende activa** is het grote bedrag aan geldbeleggingen en liquide middelen. De som van de geldbeleggingen en liquide middelen bedraagt in 2009 op geaggregeerd niveau 1.267.262.701 EUR en stijgt in 2010 met 4,97% naar 1.330.284.604 EUR. Dit aanzienlijke bedrag is des te meer opmerkelijk daar de sector in 2009 nog 136.454.441 EUR eigen middelen aanwendde ter financiering van zijn investeringen en 127.926.017 EUR in 2010.

In de begroting 2010 stellen we voor de vaste activa een overschatting met 66.342.658 EUR of 5,18% vast. De materiële vaste activa werden namelijk met 64.921.264 EUR overbegroot. De vlottende activa daarentegen werden in de begroting 2010 met 220.426.015 EUR of 15,33% onderschat.

De vaste activa bedragen 43,02% van het balanstotaal in de jaarrekening 2009 en 42,26% van het balanstotaal in de jaarrekening 2010. De vlottende activa bedragen 56,98% in 2009 en 57,74% in 2010. De verhouding vast/vlottend blijft dus ongeveer hetzelfde.

Bij de vaste activa valt het grote aandeel op van de materiële vaste activa. Vooral de component 'terreinen en gebouwen' is hiervoor verantwoordelijk. Bij de vlottende activa springt het grote aandeel van de geldbeleggingen in het oog.

De begrote balansstructuur wijkt af van wat effectief in 2010 gerealiseerd werd. In de begroting 2010 was een sterke verschuiving van vlottende naar vaste activa voorzien. In realiteit zien we de omgekeerde beweging.

Het **geaggregeerde eigen vermogen** van de sector bedraagt 2.201.263.240 EUR in 2009 en stijgt met 5,93% naar 2.331.848.205 EUR in 2010.

Bij het opstellen van de begroting 2010 werd het eigen vermogen onderschat met 2,95%.

De toename met 15,59% in 2010 van de **geaggregeerde voorzieningen** voor risico's en kosten is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een stijging met 11.448.674 EUR van de component 'pensioenen en soortgelijke verplichtingen'.

De **geaggregeerde schulden** liggen 7,86% hoger in 2010 dan in 2009. De geaggregeerde schulden vallen in de realiteit 7,00% hoger uit dan begroot.

In 2009 bestaan de passiva voor 81,67% uit eigen vermogen, 3,88% uit voorzieningen en 14,45% uit schulden. De structuuranalyse van de passiva in 2010 toont slechts kleine verschuivingen met 81,17% eigen vermogen, 4,20% voorzieningen en 14,63% schulden. Het eigen vermogen van de sector blijft dus aanzienlijk en de financiële onafhankelijkheid groot.

- De geaggregeerde netto-werkingsmiddelen van de universiteiten bedragen 1.307.358.698 EUR voor het boekjaar 2010 ten opzichte van 1.211.576.036 EUR in 2009. Dit betekent een stijging met 95.782.662 EUR of 7,91%. De sector beschikt dus over een stevige buffer om een eventuele vertraging in de inning van de kortetermijnvorderingen op te vangen zonder dat dit de betaling van de kortetermijnverbintenissen in gevaar brengt. De bekomen waarde duidt op een stevige liquiditeitspositie. Met uitzondering van één instelling, de HUB-KUBrussel, leverde de berekening van de netto-werkingsmiddelen voor alle universiteiten een positief resultaat op.
- Er waren eind 2010 voldoende middelen voorhanden om 4,80 maal de lopende kortetermijnverplichtingen te dekken. Dit is een sterke quick ratio. De reële noden werden dus ruimschoots gedekt voor de sector in zijn geheel. Bij gepaste financiering van de geplande investeringen hoeft de sector in de nabije toekomst geen betalingsproblemen te vrezen.
- Het aantal dagen leverancierskrediet voor de sector bedraagt 73 in het boekjaar 2010 tegenover 60 in boekjaar 2009. Langer betalingsuitstel kan geïnterpreteerd worden als een blijk van vertrouwen van de leveranciers in de universiteiten.
- In het boekjaar 2010 financieren de universiteiten zich samen voor 81,17% met eigen vermogen. De sector is dus slechts voor 18,83% afhankelijk van vreemd vermogen en beschikt dus over een sterke financiële onafhankelijkheid.
- Berekend op de geaggregeerde balansgegevens toont de algemene schuldgraad aan dat in de jaarrekening 2010 tegenover elke 100 EUR eigen vermogen er 23,20 EUR schulden staan. De gemiddelde algemene schuldgraad bedraagt 53,57%.
- Het rentabiliteitsniveau is in 2010 hoog. De geaggregeerde netto-marges geven een positief beeld. Netto-marge 1 ligt in 2010 iets hoger dan in 2009. De basis voor dit positieve resultaat wordt gevormd door het bedrijfsoverschot. Netto-marge 2 en 3 liggen in 2010 lager dan in 2009. De bijdrage van de financiële en uitzonderlijke verrichtingen is kleiner maar nog steeds positief.
- In bijkomende orde merken we op dat voor het IJS en het IOB zowel de inkomsten als de uitgaven opgenomen zijn in de exploitatierekeningen van de initiërende universiteit. Voor het IES is dit niet het geval. Een uniforme benadering is in de toekomst aangewezen.
- De gegevens in het hoofdstuk over de analyse van de evolutie van het personeelsbestand hebben betrekking op de tellingen van 1 februari 2008, 1 februari 2009 en 1 februari 2010 voor wat de feitelijke of effectieve tewerkstelling betreft en op de personeelsformatie van de respectieve jaren voor wat de bezetting betreft. De eerste reeks gegevens hebben als bron de jaarlijkse VLIR-publicatie "Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten" waarbij ook de terminologie van de VLIR-publicatie wordt gebruikt, de gegevens inzake bezetting werden uit de begrotingen gehaald.

- In 2010 zijn er over alle personeelscategorieën en statuten heen 20.787,62 VTE's in de universiteiten tewerkgesteld. Dit aantal ligt 5,14% hoger dan in 2009 (19.771,09 VTE's) en 7,56% hoger dan in 2008 (19.326,36 VTE's). Ook binnen ieder van de 3 hoofdgroepen waarin men het universiteitenpersoneel kan indelen, is er een stijging vast te stellen:
  - het zelfstandig en assisterend academisch personeel (AP = ZAP + AAP) stijgt van 4.341,81 VTE's (in 2008), over 4.451,40 VTE's (in 2009), naar 4.565,09 VTE's (in 2010);
  - het wetenschappelijk personeel (WP) stijgt van 8.374,20 VTE's (in 2008), over 8.515,22 VTE's (in 2009), naar 9.259,01 VTE's (in 2010);
  - het administratief en technisch personeel (ATP) stijgt van 6.610,35 VTE's (in 2008), over 6.804,47 VTE's (in 2009), naar 6.963,52 VTE's (in 2010).

Het WP kent relatief gesproken de grootste stijging, namelijk met 10,57% ten opzichte van 2008 en met 8,73% ten opzichte van 2009.

Grosso modo behoort 1/3 van het totale personeelskorps tot het AP, iets meer dan 2/5 tot het WP en ruim 1/5 tot het ATP. Dit geldt voor de 3 jaren, zij het dat de verschillen in 2010 nog iets uitgesprokener blijken te zijn.

- Wanneer het personeelsbestand wordt onderverdeeld volgens financieringsbron, dan zien we dat er in 2010 8.623,44 VTE's ten laste vallen van de werkingsuitkeringen en 12.164,18 VTE's bezoldigd worden via andere financieringsbronnen. In 2009 is de verhouding 8.413,85 VTE's op werking en 11.357,24 VTE's buiten de werkingsuitkeringen. In 2008 gaat het om 8.229,75 VTE's op werking en om 11.096,61 VTE's die ten laste van andere financieringsbronnen vallen.

Het aandeel van het personeel dat niet bezoldigd wordt via de werkingsmiddelen neemt derhalve jaarlijks toe. In 2008 bedraagt hun aandeel 57,42%, in 2009 57,44% en in 2010 58,52% van het totale personeelskorps. Dit heeft vooral te maken met het feit dat de universiteiten ten aanzien van personeel buiten de werkingsuitkeringen een veel flexibeler beleid kunnen hanteren en niet of minder aan (decretale) regels gebonden zijn.

- Binnen het AP nemen zowel het ZAP als het AAP toe en vormt het ZAP duidelijk de grootste groep. Het aandeel van het ZAP neemt in de beschouwde periode zelfs nog toe. Met zijn 2.684,30 VTE's maakt het ZAP in 2010 61,82% van het globaal AP uit. Tot het AAP behoren 1.880,79 VTE's. In vergelijking met 2008 en 2009 ligt het procentueel aandeel van het ZAP respectievelijk 4,61% en 1,99% hoger.

Binnen het ZAP is het aantal gewoon hoogleraars het talrijkst, zij het dat de piek van 2008 (807,25 VTE's) in 2010 (781,85 VTE's) niet meer gehaald wordt. Daarnaast is vooral de toename van het aantal docenten opmerkelijk: van 532,52 VTE's in 2008, over 573,05 VTE's in 2009, naar 584,15 VTE's in 2010. Uit de duidelijke stijging van het aantal docenten blijkt dat er reële doorstromingsmogelijkheden gecreëerd worden voor het AAP en in casu voor de doctor-assistenten.

Binnen het AAP is de groep "assistent" het talrijkst met 1.024,30 VTE's in 2010 (1.015 VTE's in 2008 en 1.012,47 VTE's in 2009). Hierbij zijn de praktijkassistenten niet meegeteld.

Naar leeftijdscategorie zijn binnen het ZAP de middengroepen het sterkst bevolkt. Heel jonge personeelsleden (jonger dan 30) zijn eerder schaars, wat goeddeels verklaard wordt door het feit dat men vooraleer tot het ZAP te kunnen toetreden eerst een doctoraat moet behalen. De aanwezigheid van een jonge populatie ziet men dan logischer wijze weer wel bij het AAP.

- Bij het ATP dient een onderscheid gemaakt te worden tussen 2 groepen: zij die ten laste van de werkingsuitkeringen betaald worden (in dit rapport ATP(I) genoemd) en zij die ten laste van andere financieringsbronnen betaald worden (in dit rapport ATP(II) genoemd).

In 2010 zijn er 4.058,35 VTE's ATP(I) bij de universiteiten tewerkgesteld. Dit zijn er 201,01 meer dan in 2008 en 99,06 meer dan in 2009. Abstractie makend van de personeelsleden van graad 4 die ten dele tot niveau B en ten dele tot niveau C behoren (een onderscheid dat door de VLIR niet wordt gemaakt) vormen de personeelsleden van niveau A de grootste groep. Met 1.167,18 VTE's neemt het hoogste niveau in 2010 bijna 29% van het globale ATP(I) voor zijn rekening. Niveau A neemt over de jaren 2008 tot 2010 in aantal VTE's trouwens nog toe (met 201,01 VTE's in vergelijking met 2008 en met 99,06 VTE's in vergelijking met 2009. Niveau D vormt de kleinste groep en daalt in 2010 nog in vergelijking met de 2 voorgaande jaren. Dit is logisch gelet op de evoluerende scholingsgraad van de populatie waarbij de niet- of laaggediplomeerden steeds sterker in aantal verminderen, en wijst ook op een upgrading van het ATP(I).

Qua leeftijd zijn ook in het ATP(I) de middengroepen het sterkst vertegenwoordigd. Waar er in het ZAP nog een beperkt aantal personeelsleden 65 of ouder is, is er hier geen enkele vertegenwoordiger in deze leeftijdscategorie, hoewel dit in theorie voor een beperkt opdrachtpercentage momenteel nog mogelijk is.

In 2010 zijn er 2.905,17 VTE's ATP(II) bij de universiteiten tewerkgesteld. Dat zijn er 182,76 meer dan in 2008 en 47,14 meer dan in 2009. Naar contract(duur) toe zien we dat het ATP(II) met contracten van onbepaalde duur licht in de meerderheid is en dit voor de 3 beschouwde jaren. Hun aandeel maakt telkens ruim 53% van het globale ATP(II)-korps uit.

Qua leeftijd ziet men met uitzondering van de min-24 jarigen (die een beperkte groep vormen) grosso modo de ATP(II)-leden met de leeftijd in aantal dalen.

- In de groep van het WP ten slotte valt verhoudingsgewijs het grote aantal bursalen op. Met 5.573,76 VTE's op een totaal van 9.259,01 VTE's maken ze in 2010 ruim 60% uit van het wetenschappelijk personeel. Dit is nog iets meer dan de vorige 2 jaren. Het hoge aantal is grotendeels te verklaren door de aanzienlijk lagere loonlast voor bursalen in vergelijking met WP-leden in een ander statuut. Binnen de bursalen is het doctoraal niveau veruit het sterkst vertegenwoordigd. Daar zit enige logica in doordat het precies de (goedkopere) doctoraatsbursalen zijn die nog moeten doctoreren, terwijl bursalen op post-doctoraal niveau belast worden met heel specifieke of gespecialiseerde opdrachten en daarom minder frequent zijn.

Daarnaast zijn de WP-leden met een contract van bepaalde duur veel talrijker dan de WP-leden met een contract van onbepaalde duur. Bij beide zijn de post-docs licht in de meerderheid.

Naar leeftijd toe kan worden vastgesteld dat het WP een indrukwekkend contingent aan jonge personeelsleden (= min-30 jarigen) telt. Met 6.222 personeelsleden (in hoofden) op een totaal van 10.085 maken ze in 2010 maar liefst 61,70% van het globaal WP uit. Dit percentage stijgt tot 83,60% wanneer men er de groep tot 35 jaar bijneemt. Jonge wetenschappers krijgen dus duidelijk alle kansen.

- Hoewel er hiermee geenszins een hoge graad van wetenschappelijkheid gepretendeerd wordt, kan de vergelijking van het evoluerend studentenaantal (over de academiejaren 2007-2008, 2008-2009 en 2009-2010) met het evoluerend aantal personeelsleden (volgens de tellingen van 1 februari 2008, 2009 en 2010) een beperkte indicatie geven over de wijze waarop de universiteiten in hun personeelsbeleid zijn omgegaan met de wijzigende omstandigheden als onderwijsverstrekker.

Zo leren we dat in de periode 2008-2010 het personeelskorps met 2,30% en respectievelijk 5,14% is toegenomen, terwijl dit voor het aantal studenten met 4,46% respectievelijk met 5,50% is. Hieruit kan een ratio student/personeel worden afgeleid die in 2008 3,88, in 2009 3,94 en in 2010 4,02 is. De ratio neemt dus toe: met 1,79% in 2009 en met 1,96% in 2010. De toename is weliswaar niet spectaculair, maar wel reëel.

Wanneer we de ratio enkel toepassen op het ZAP + AAP krijgen we natuurlijk een veel hogere ratio. In 2010 bedroeg die 18,31. Beschouwd over de periode 2008-2010 is deze ratio met 1,06 student per VTE ZAP + AAP gestegen. De stijging tussen 2008 en 2009 bleef eerder beperkt met 1,57%. De stijging tussen 2009 en 2010 was sterker (4,31%).

- Met betrekking tot de contingenteringsnormen in verband met de personeelsformatie van het AP zien we bij de 70%-norm ZAP dat er geen enkele universiteit in de beschouwde jaren de norm overschrijdt. De uitzondering voor de KU Leuven in 2009 is slechts schijn omdat er een deel van de ZAP-leden niet mag worden meegeteld bij de berekening van de norm (art. 15 van het BOF-besluit van 8-9-2000).

Wat de gastprofessoren betreft, is het zo dat geen enkele universiteit het toegelaten maximum percentage van 5% (op het globale AP) overschrijdt.